

ROYAUME DE BELGIQUE

Avis 41.439/AG

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, assemblée générale de la section de législation, saisi par le Premier Ministre, le 9 octobre 2006, d'une demande de rédaction du texte d'un avant-projet d'arrêté royal d'exécution de la loi du 15 septembre 2006 "réformant le Conseil d'État et créant un Conseil du contentieux des étrangers" (procédure d'admissibilité en cassation), a proposé le 31 octobre 2006 l'avant-projet suivant :

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 41.439/AV

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, algemene vergadering van de afdeling wetgeving, op 9 oktober 2006 door de Eerste Minister verzocht hem, over het opstel van een voorontwerp van koninklijk besluit "tot uitvoering van de wet van 15 september 2006 tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor vreemdelingenbetwistingen" (toelaatbaarheidsprocedure in cassatie), heeft op 31 oktober 2006 het volgende voorontwerp voorgesteld :

NOTE EXPLICATIVE

I. OBSERVATIONS GÉNÉRALES

1. Le mandat du Gouvernement et les habilitations données par le législateur

Le Premier Ministre a saisi le Conseil d'État, le 9 octobre 2006, de la demande suivante :

"Met dit schrijven wil ik, in toepassing van artikel 6 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, de afdeling wetgeving belasten met het opmaken van de uitvoeringsbesluiten van de wet van 15 september 2006 tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor vreemdelingenbetwistingen (Belgisch Staatsblad van 6 oktober 2006).

Er werd geopteerd om de uitvoering van voornoemde wet in verschillende fasen aan te pakken. Al naar gelang het geval zal een beroep op de medewerking van Uw Hoog Rechtscollege worden gedaan, telkens met aanduiding van de betrokken artikelen van de wet en het voorwerp van de desbetreffende uitvoeringsbepalingen.

De eerste fase van de uitvoering, die het voorwerp uitmaakt van dit schrijven, behelst de toelaatbaarheid in cassatie, met name de procedureregeling en de nadere regelen voor de kennisgeving van de beschikkingen ter zake: het betreft de uitvoeringsbesluiten bedoeld in de artikelen 8, §§ 3 en 5, en 15 van voornoemde wet.

Artikel 8 introduceert een toelaatbaarheidsprocedure in cassatie voor alle beroepen die bij de Raad van State aanhangig gemaakt worden. De doelstelling van deze procedure is te voorkomen dat het hoogste administratieve rechtscollège louter beschouwd wordt als een beroepsinstantie en dat de Raad van State alle voorzieningen in cassatie moet onderzoeken en ten gronde berechten, zelfs die waarvan na een kort voorafgaand onderzoek blijkt dat zij, gelet op de middelen die erin worden aangevoerd, geen enkelen kans op slagen hebben.

In het ontwerp van koninklijk besluit die de procedureregeling zal omvatten voor de toelaatbaarheid in cassatie zouden volgende elementen moeten opgenomen worden :

- 1° het feit dat een verkorte en versnelde procedure betreft, waarbij de Raad van State zich kan inspireren op soortgelijke procedures die reeds bestaan :
 - de termijn van 8 dagen zou de regel moeten worden, waarbij echter, overeenkomstig artikel 217 van de voornoemde wet, de termijn tijdens de overgangsperiode alsnog een maand mag bedragen;
 - het betreft een procedure zonder terechtzitting;

.../...

- de afwijzing moet kunnen gebeuren op basis van een summiere motivering;
- 2° de nadere regels voor de kennisgeving van de beschikkingen waarbij het cassatieberoep niet toelaatbaar wordt verklaard.

De memorie van toelichting somt op pagina 42 een aantal mogelijkheden op: het schriftelijk meedelen van de integrale tekst van de beschikking (zoals nu gebeurt), het meedelen van een afschrift via gecertificeerde e-mail van de integrale tekst van de beschikking, het afschrift ter beschikking stellen van de partijen op een beveiligde website. Ten aanzien van de administratieve overheden in het geding wordt wel de mogelijkheid voorzien om de kennisgeving (bijv. via e-mail) te beperken tot het dispositief en het voorwerp, met dien verstande dat de integrale tekst van de beschikking steeds toegankelijk is (bijvoorbeeld op de beveiligde website voor deze overheidspartijen of op een andere hierboven aangehaalde wijze). Voorbeelden van deze modaliteiten kunnen zijn: de uitspraken waarin de overheid niet in het ongelijk wordt gesteld, of toegepast in casu, de gevallen waarin het cassatieberoep niet toegelaten wordt. In de regel hoeft deze partij niet over de integrale tekst van de (uitvoerbare) titel te beschikken.

In elk geval wenst de Regering te benadrukken dat de kennisgeving op een zo eenvoudig en zo goedkoop mogelijke wijze moet kunnen gebeuren. Er dient optimaal gebruik gemaakt te worden van de mogelijkheden die geboden worden door de hedendaagse elektronische communicatiemogelijkheden, wat in de ontwerptekst duidelijk zou moeten opgenomen worden. Hierbij kan bovendien gedacht worden aan de mogelijkheid om een beveiligde website in eerste instantie ten aanzien van de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken uit te testen door middel van een tijdelijk proefproject.

Bij de uitwerking van de ontwerptekst laat ik het aan de Raad van State over te beoordelen of er kan gewerkt worden met een wijziging van de bestaande procedureregelingen, dan wel of een nieuw procedurereglement moet uitgewerkt worden.

Bovendien zou ik het bijzonder op prijs stellen indien de afdeling wetgeving eveneens zou onderzoeken of de opgesomde hervormingen desgevallend ook wijzigingen aan andere bestaande uitvoeringsbepalingen van de gecoördineerde wetten op de Raad van State noodzakelijk maken."

La lettre du Premier Ministre renvoie de manière expresse aux articles 8, §§ 3 et 5, et 15 de la loi du 15 septembre 2006 réformant le Conseil d'État et créant un Conseil du Contentieux des Etrangers, ci-après "loi du 15 septembre 2006".

Les "articles 8, § 3, alinéa 3"¹, et "15, 1°"², de la loi du 15 septembre 2006 habilite le Roi à fixer, par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, les modalités par lesquelles une ordonnance, en procédure d'admissibilité des recours en cassation, ou un arrêt interlocutoire ou définitif sont portés à la connaissance³ des parties. Cette double habilitation concerne donc tant la procédure d'admissibilité des recours en cassation administrative que les diverses procédures d'examen au fond des recours devant le Conseil d'État, qu'il s'agisse des recours en cassation administrative déclarés admissibles ou des recours en annulation/suspension, etc⁴.

L'"article 8, § 5"⁵, de la loi du 15 septembre 2006, précitée, habilite par ailleurs le Roi à déterminer, toujours par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, la procédure relative à l'examen de l'admissibilité des recours en cassation administrative.

Bien que la lettre du Premier Ministre n'aborde pas ce point, le renvoi à l'article 15 de la loi du 15 septembre 2006 pourrait également être interprété comme ne visant pas le 1° de cette disposition, relatif aux modalités de notification des arrêts, mais bien le 2°⁶, qui modifie l'article 28, alinéa 3, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, afin de préciser que les ordonnances prononcées dans le cadre de la procédure d'admissibilité des recours en cassation sont également accessibles au public, étant entendu qu'il incombe au Roi, en application de l'alinéa 4 de ce même article, de déterminer, par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, les cas dans lesquels, de même que les formes et les conditions selon lesquelles le Conseil d'État assure la publication de ces ordonnances.

(1) Article 20, § 3, alinéa 3, nouveau, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973.

(2) Article 28, alinéa 2, nouveau, des lois coordonnées sur le Conseil d'État.

(3) "directement signifiée" aux parties en cassation, dans la version française de l'article 20, § 3, alinéa 3, nouveau, des lois coordonnées sur le Conseil d'État.

(4) Une habilitation semblable est aussi conférée au Roi par l'article 39/65, nouveau, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (article 162 de la loi du 15 septembre 2006), pour ce qui concerne la notification des décisions interlocutoires ou définitives prises par le Conseil du Contentieux des étrangers.

(5) Article 20, § 5, nouveau, des lois coordonnées sur le Conseil d'État.

(6) Qui entre également en vigueur le 1er décembre 2006.

S'agissant de la procédure d'examen au fond des recours en cassation déclarés admissibles, il convient cette fois de se référer à l'article 30 des lois coordonnées sur le Conseil d'État, lequel article habilite également le Roi à déterminer, par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, notamment ⁷, la procédure à suivre devant la section d'administration dans les cas visés aux articles 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18 et 36 des lois coordonnées sur le Conseil d'État. Diverses modifications sont apportées à cet article 30 par l'article 17 de la loi du 15 septembre 2006, mais, à l'exception des paragraphes 5 à 9, nouveaux, de l'article 30, qui entrent en vigueur le 1er décembre 2006 ⁸, la date d'entrée en vigueur de ces modifications doit être fixée par le Roi par arrêté délibéré en Conseil des ministres ⁹.

Enfin, l'article 30, § 9, nouveau, des lois coordonnées sur le Conseil d'État ¹⁰ habilite le Roi à déterminer, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, le mode de perception des taxes visées aux paragraphes 5 à 7 et 9 de cette même disposition.

(7) Des habilitations particulières sont également conférées au Roi afin de fixer des règles particulières de procédure dans certains contentieux, notamment celui du traitement des requêtes dirigées contre une décision prise en application des lois sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (voir l'article 30, § 2, alinéa 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, dont l'abrogation est prévue par l'article 17, 5°, de la loi du 15 septembre 2006, à une date à fixer par le Roi en application de l'article 243 de cette même loi). Il s'agit actuellement de l'arrêté royal du 9 juillet 2000 portant règlement de procédure particulier au contentieux des décisions relatives à l'accès au territoire, au séjour, à l'établissement et à l'éloignement des étrangers, dont l'article 232, alinéa 2, de la loi du 15 septembre 2006 dispose qu'il restera applicable aux recours en annulation et en suspension introduits contre des décisions individuelles prises en application des lois sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers et ce, jusqu'à la veille de la date à laquelle le Conseil du Contentieux des étrangers sera déclaré compétent pour connaître de ces recours (à savoir, en application de l'article 231 de la loi du 15 septembre 2006, la date fixée par le Roi par arrêté délibéré en Conseil des ministres et au plus tard le 6 octobre 2007).

(8) Article 243, alinéa 3, de la loi du 15 septembre 2006.

(9) Article 243, alinéa 2, de la loi du 15 septembre 2006.

(10) Qui entre également en vigueur le 1er décembre 2006 (article 243 de la loi du 15 septembre 2006).

Compte tenu de ce qui précède, un règlement complet des règles de procédure applicables au traitement des recours en cassation administrative introduits devant le Conseil d'État requiert la prise en considération, outre des règles essentielles de procédure fixées dans les lois coordonnées sur le Conseil d'État en application de l'article 160 de la Constitution, des diverses habilitations au Roi qui viennent d'être rappelées.

2. Le contexte dans lequel s'inscrit la lettre du Premier Ministre

Comme le rappelle la lettre du Premier Ministre, l'article 20, nouveau, des lois coordonnées sur le Conseil d'État¹¹, qui impose de soumettre à la procédure d'admission chaque recours en cassation administrative dès qu'il est porté au rôle, entre en vigueur le 1er décembre 2006¹².

Compte tenu de la période transitoire prévue pour la mise en place du Conseil du Contentieux des étrangers, la procédure d'admission va concrètement trouver à s'appliquer, à partir de cette date :

- d'une part, aux cassations administratives introduites en matière ordinaire¹³;
- d'autre part, aux recours en cassation introduits contre les décisions de la Commission permanente de recours des réfugiés^{14 15}.

⁽¹¹⁾ Article 8 de la loi du 15 septembre 2006.

⁽¹²⁾ Article 243, alinéa 3, de la loi du 15 septembre 2006.

⁽¹³⁾ À titre informatif, le Conseil d'État a enrôlé une cinquantaine de recours en cassation ordinaire pour l'année judiciaire 2005 - 2006.

⁽¹⁴⁾ L'article 235, § 4, alinéa 3, de la loi du 15 septembre 2006 dispose en effet que "L'article 20 des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, s'applique aux recours en cassation contre les décisions de la Commission permanente de recours des réfugiés, introduits après l'entrée en vigueur de la présente disposition".

⁽¹⁵⁾ À titre informatif, le Conseil d'État a enrôlé 1.726 recours en cassation dirigés contre des décisions de la Commission permanente de recours des réfugiés pour l'année judiciaire 2005 - 2006 et 108 recours en cassation pour le mois de septembre 2006.

Même dans l'hypothèse d'une éventuelle augmentation du nombre de décisions prises par cette Commission à partir du 1er décembre 2006 ¹⁶, il n'en reste pas moins que le nombre de recours en cassation qui devront être soumis à la procédure de filtrage sera relativement limité durant cette période transitoire et que le nouveau système mis en place n'atteindra véritablement son rythme normal qu'à dater de l'entrée en fonction du Conseil du Contentieux des Etrangers, dont toutes les décisions seront uniquement susceptibles du recours en cassation prévu à l'article 14, § 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'État.

3. L'économie générale de l'avant-projet

3.1. Au regard tant des différentes habilitations qui viennent d'être rappelées au point 1 que de celles de ces habilitations qui sont visées de manière explicite dans la lettre du Premier Ministre, ce dernier n'invite expressément le Conseil d'État qu'à rédiger un avant-projet se limitant, d'une part, à déterminer la procédure relative à l'examen de l'admissibilité des recours en cassation et, d'autre part, à fixer les modalités selon lesquelles les ordonnances de non-admissibilité des recours en cassation seront "directement signifiées" aux parties en cassation.

Ainsi conçu, l'avant-projet d'arrêté ne trouverait donc son fondement légal que dans les seuls paragraphes 3, alinéa 3, et 5, nouveaux, de l'article 20 des lois coordonnées sur le Conseil d'État ¹⁷. Il conviendrait en outre de viser l'article 28, alinéas 2 ¹⁸ et 3, des lois coordonnées sur le Conseil d'État si, bien que cela ne soit pas explicitement envisagé dans la lettre du Premier Ministre, l'avant-projet élaboré par la

(16) Notamment, parce que l'article 235, § 2, alinéa 3, de la loi du 15 septembre 2006 dispose que les recours seront examinés par la Commission permanente de recours des réfugiés "conformément à la procédure et aux conditions fixées" pour le Conseil du Contentieux des étrangers, ce qui, comme le relève l'exposé des motifs, "contribuera à ce que l'arriéré actuel soit résorbé le plus vite possible de sorte que le Conseil du Contentieux des Etrangers ne ploie pas sous un arriéré déraisonnable dès le départ" (Doc. parl., Chambre, 51 - 2479/001, p. 158). D'après les informations communiquées par la Commission permanente de recours des réfugiés, près de 3.000 décisions pourraient être prises par la Commission entre le 1er décembre 2006 et le 30 avril 2007.

(17) Article 8 de la loi du 15 septembre 2006.

(18) Tel que modifié par l'article 15, 1°, de la loi du 15 septembre 2006.

section de législation devait également régler les modalités de publication des ordonnances prononcées dans le cadre de la procédure d'admissibilité.

Cette façon de réglementer aurait cependant pour conséquence de réserver un sort différent tant aux modalités d'enrôlement qu'à l'examen au fond des recours en cassation déclarés admissibles, selon qu'ils sont introduits ou non contre des décisions de la Commission permanente de recours des réfugiés.

En effet, aussi longtemps que le Conseil du Contentieux des étrangers n'exerce pas ses compétences et que l'article 30, § 2, alinéa 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, qui habilite le Roi à fixer des règles particulières de procédure pour le traitement des requêtes dirigées contre une décision prise en application de la loi du 15 décembre 1980, précitée, n'est pas abrogé :

- 1°) l'enrôlement et l'examen au fond des recours en cassation dirigés contre une décision de la Commission permanente de recours des réfugiés se ferait conformément aux dispositions de l'arrêté royal du 9 juillet 2000, précité ¹⁹;
- 2°) tandis que les autres recours en cassation seraient examinés selon les règles de procédure fixées par l'arrêté du Régent du 23 août 1948 déterminant la procédure devant la section d'administration, ci-après le " RGP".

Or, ces deux procédures diffèrent de manière sensible sur plusieurs points (par exemple : des causes spécifiques de non-enrôlement sont prévues dans le cadre de l'arrêté royal du 9 juillet 2000; une élection de domicile est requise du requérant dans un cas et non dans l'autre; les délais pour l'introduction des mémoires en réponse, ampliatif et en réplique diffèrent dans les deux cas; il y a déjà une possibilité de débats succincts - voire même d'opinion écrite - dans l'arrêté royal du 9 juillet 2000; il n'y a pas de dernier mémoire dans le cadre de cette procédure et le défaut de la partie requérante à l'audience au fond y entraîne le rejet du recours; etc.).

⁽¹⁹⁾ Voir, notamment, l'article 31 de cet arrêté, qui vise spécifiquement la cassation administrative.

Le maintien d'une telle situation apparaît d'autant plus paradoxal que l'application de la procédure d'admission à tous les recours en cassation administrative s'inscrit dans la volonté expressément affichée par le législateur de voir traiter tous les recours en cassation selon la même procédure ²⁰.

3.2. Le fait de ne déterminer que les règles applicables à la procédure d'admissibilité de tous les recours en cassation, tout en laissant pour le surplus subsister les règles de procédure actuellement applicables à l'examen au fond de ces recours, pose par ailleurs problème à divers égards.

Ainsi, le délai d'introduction du recours en cassation sera différent selon qu'il s'agit d'un recours dirigé contre une décision de la Commission permanente de recours des réfugiés ²¹ ou d'un recours en cassation dans les autres matières ²², ce qui ne concorde pas avec la volonté exprimée par le législateur de voir fixer un délai de prescription identique pour l'ensemble des recours en cassation ²³.

De même, le maintien de l'application du RGP pour l'examen au fond des recours en cassation ordinaire s'avère incompatible avec l'obligation, imposée au Conseil d'État par l'article 20, § 4, nouveau, des lois coordonnées sur le Conseil d'État ²⁴, de se prononcer sur le recours en cassation dans un délai de six mois suivant l'ordonnance

(20) Doc. parl., Chambre, 51 - 5479/001, p. 36.
Voir également, dans le même sens, la modification apportée à l'article 19 des lois coordonnées sur le Conseil d'État (article 7 de la loi du 15 septembre 2006 - entrée en vigueur le 1er décembre 2006) (signature de tout recours en cassation par une personne visée à l'alinéa 3 de cet article 19), de même que celle apportée à l'article 30 des mêmes lois coordonnées (article 17, 3°, de la loi du 15 septembre 2006 - entrée en vigueur à une date à fixer par le Roi) (possibilité de fixer un délai plus court de prescription du recours en cassation visé à l'article 14, § 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'État).

(21) Trente jours à dater de la notification de l'acte attaqué (article 20, alinéa 1er, de l'arrêté royal du 9 juillet 2000, précité).

(22) Soixante jours à dater de la notification de l'acte attaqué (article 4 du RGP).

(23) Voir la note infrapaginale 20.

(24) Article 8 de la loi du 15 septembre 2006.

d'admissibilité du recours ²⁵. Or, cette obligation, même s'il ne s'agit que d'un délai d'ordre, entre en vigueur le 1er décembre 2006 ²⁶ et il convient évidemment que le Roi, dans le cadre de l'exercice des pouvoirs qui lui sont conférés, maintienne ou détermine des règles de procédure qui permettent en tout état de cause de respecter le délai imposé pour statuer.

3.3. Enfin, l'intention qui a été clairement exprimée lors des travaux parlementaires de la loi du 15 septembre 2006 ²⁷, de maintenir le plus court possible, dans un but de sécurité juridique, le délai durant lequel une décision peut faire l'objet d'un recours en cassation, apparaît difficilement conciliable avec le maintien des règles actuelles de procédure concernant l'acquiescement de la taxe et la possibilité de solliciter le bénéfice du pro deo ²⁸.

(25) Il est vrai que la plupart des recours en cassation seront dirigés contre des décisions de la Commission permanente de recours des réfugiés et que l'application stricte, dans ce cas, tant des modalités de procédure que des délais de procédure prévus dans l'arrêté royal du 9 juillet 2000, précité, devrait permettre de pouvoir respecter ce délai de six mois.

(26) Article 243, alinéa 3, de la loi du 15 décembre 2006.

(27) Doc. parl., Chambre, 51 - 2479/001, p. 47.

(28) À l'heure actuelle, une requête qui n'est pas revêtue des timbres et qui n'est pas accompagnée d'une demande de pro deo, n'est pas enrôlée mais provisoirement enregistrée dans un registre d'attente, le requérant étant invité par le greffe à apposer les timbres ou à introduire une demande de pro deo. Si la taxe est dûment acquittée, la requête est enrôlée. Si une demande de pro deo est introduite, il est procédé conformément à l'article 81 du RGP (enrôlement de la requête; ordonnance statuant sur l'octroi du pro deo; en cas de refus, invitation adressée par le greffe d'acquiescer la taxe dans les quinze jours; à défaut, la requête est, seulement à l'expiration de ce délai, rayée du rôle).

L'application de ces règles apparaît, à l'évidence, inconciliable avec les délais fixés par l'article 20, nouveau, des lois coordonnées sur le Conseil d'État (article 8 de la loi du 15 septembre 2006). En effet, le greffier en chef doit avertir la juridiction administrative concernée par le recours dès l'inscription au rôle, la juridiction doit communiquer son dossier dans les deux jours de cette communication et le conseiller désigné doit statuer sur l'admissibilité du recours en cassation dans les huit jours (le mois, à titre transitoire), à compter de la réception du dossier. L'examen de l'admissibilité d'un recours en cassation sera donc entamé avant même que l'on ait acquis la certitude que le recours ne devra finalement pas être rayé du rôle en cas d'ordonnance de refus de pro deo. Il se pourrait même que le recours doive être rayé du rôle alors même qu'il aurait déjà fait l'objet d'une ordonnance au stade de l'examen de son admissibilité. Outre que cela ne serait pas compatible avec le texte de l'article 20, §§ 2, alinéa 1er, et 3, alinéa 1er, première phrase, nouveau, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, attendre par ailleurs qu'il ait été statué sur le pro deo et que les timbres aient été apposés en cas d'ordonnance de refus de pro deo, avant même de statuer sur l'admissibilité du recours en cassation, ne permettra pas, dans la plupart des cas, de respecter le prescrit de l'article 20, nouveau, des lois coordonnées sur le Conseil d'État.

3.4.1. Au regard de ce qui précède, trois solutions ont été envisagées par la section de législation pour donner suite à la lettre du Premier Ministre.

3.4.2. Une première solution consiste à s'en tenir strictement aux modalités expressément décrites dans la lettre et à ne régler en conséquence que les seules modalités de procédure relatives à la phase d'admission des pourvois en cassation, une fois ceux-ci dûment enrôlés ²⁹. Ceci signifie concrètement que les recours en cassation sont traités différemment, selon qu'il sont dirigés ou non contre des décisions de la Commission permanente de recours des réfugiés, dans les étapes de la procédure antérieures (délai de recours, modalités d'enrôlement, etc.) et dans l'étape postérieure à la phase de l'admission (traitement au fond des recours en cassation déclarés admissibles).

Pour les raisons exposées ci-avant, la section de législation a estimé ne pas pouvoir s'en tenir à cette première solution, laquelle supposerait en tout état de cause que les requérants soient au moins soumis aux mêmes règles pour les modalités d'introduction du recours en cassation et pour la procédure d'admission.

3.4.3. Une deuxième solution consiste à adapter la première solution, en l'étendant de manière à prévoir qu'il est procédé à l'examen au fond des pourvois en cassation selon les règles prévues par le RGP.

Cette solution n'est pas non plus retenue par la section de législation car elle ne permet pas de respecter, pour l'ensemble des recours en cassation déclarés admissibles, le délai de six mois, à dater de l'ordonnance d'admissibilité, dans lequel l'article 20, § 4, nouveau, des lois coordonnées sur le Conseil d'État ³⁰, impose de prononcer l'arrêt au fond.

3.4.4. Compte tenu du choix, expressément laissé à la section de législation du Conseil d'État dans la lettre du Premier Ministre, de proposer ou non la rédaction d'un nouveau règlement de procédure particulier, une troisième solution est retenue par la section de législation du Conseil d'État, à savoir celle de proposer un avant-projet d'arrêt,

(29) Voir l'article 20, § 2, nouveau, des lois coordonnées sur le Conseil d'État (article 8 de la loi du 15 septembre 2006), en application duquel "Chaque recours en cassation est, dès qu'il est porté au rôle, (...)".

(30) En vigueur le 1er décembre 2006.

indistinctement applicable à tous les recours en cassation et qui règle, outre les aspects expressément visés dans la lettre du Premier Ministre, également :

- la procédure applicable pour les modalités d'introduction et d'enrôlement des recours en cassation;
- l'examen au fond des recours déclarés admissibles;
- les modalités de perception des taxes visées à l'article 30, §§ 5 à 7, nouveaux ³¹, des lois coordonnées sur le Conseil d'État;
- les modalités relatives à la notification, non seulement des arrêts interlocutoires ou définitifs dans le cadre de la procédure de cassation, mais aussi des ordonnances, qu'il s'agisse des ordonnances d'admissibilité ou des ordonnances de non-admissibilité, seule catégorie expressément visée dans la lettre du Premier Ministre.

Il s'agit donc de proposer un avant-projet d'arrêté qui trouve son fondement légal dans l'ensemble des habilitations conférées au Roi en la matière et qui ont été rappelées au point 1.

Par ailleurs, concernant la détermination du délai de recours et la fixation des règles de procédure applicables à l'examen au fond des pourvois en cassation déclarés admissibles, l'option a également été prise de faire entrer en vigueur dès le 1er décembre 2006, mais uniquement pour ce qui concerne la cassation administrative, diverses habilitations insérées dans l'article 30 des lois coordonnées sur le Conseil d'État par l'article 17 de la loi du 15 septembre 2006 et qui trouvent également à s'appliquer dans le cadre de la cassation administrative. Il s'agit plus précisément de l'article 30, § 1er, dernier alinéa, nouveau ³² (possibilité de fixer un délai plus court de prescription du

⁽³¹⁾ Article 17, 7°, de la loi du 15 septembre 2006.

⁽³²⁾ Article 17, 3°, de la loi du 15 septembre 2006.

recours en cassation, sans que celui-ci puisse compter moins de quinze jours) et de l'article 30, § 2, alinéa 1er, modifié ³³ (possibilité de fixer des règles générales de procédure pour le traitement des requêtes qui n'appellent que des débats succincts ³⁴) des lois coordonnées sur le Conseil d'État.

Il est vrai que ces diverses habilitations visent également la procédure d'examen des recours en annulation devant le Conseil d'État, mais il a été estimé préférable de ne les faire entrer en vigueur pour l'examen de ces recours qu'à l'occasion d'une révision d'ensemble du RGP qui intégrera également les autres modifications rendues nécessaires par d'autres dispositions de la loi du 15 septembre 2006.

3.5.1. La section de législation est consciente qu'en proposant la troisième solution, elle présente un avant-projet d'arrêté qui va au-delà des habilitations et des modalités expressément mentionnées dans la lettre du Premier Ministre. Elle estime cependant que les avantages et inconvénients qui viennent d'être exposés, de même que l'étroite corrélation entre les diverses dispositions de l'avant-projet, justifient qu'elle aille au-delà de ce qui a été expressément sollicité, tout en s'inscrivant étroitement dans la lettre et dans l'esprit de ce qui a été voulu par le législateur lorsqu'il a prévu l'instauration d'une procédure unique d'examen des recours en cassation administrative, comprenant une procédure préalable d'admission des recours.

Cette manière de procéder est par ailleurs conforme à l'article 232 de la loi du 15 septembre 2006 qui, ainsi qu'il est exposé dans le commentaire de l'article 55 de l'avant-projet, n'impose le maintien des règles actuelles de traitement des recours introduits devant le Conseil d'État contre les décisions individuelles prises en application des lois sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers qu'à l'égard des recours en annulation et en suspension ³⁵, et non à l'égard des recours en cassation.

(33) Article 17, 4°, de la loi du 15 septembre 2006.

(34) Pour rappel, cette procédure des "débats succincts" est déjà prévue dans l'arrêté royal du 9 juillet 2000, précité, mais n'est donc pas applicable aux pourvois en cassation introduits en matière ordinaire.

(35) En application de l'article 232, alinéa 2, de la loi du 15 septembre 2006, ces recours sont en effet traités conformément aux dispositions en vigueur à la veille de la date à laquelle le Conseil du Contentieux des étrangers deviendra compétent pour connaître des recours visés à l'article 39/1 de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers.

3.5.2. C'est en définitive au pouvoir exécutif qu'il appartient de choisir la solution qu'il estime devoir retenir et d'adapter, le cas échéant, le texte proposé en fonction du choix ainsi opéré.

4. Commentaires généraux sur les modalités retenues dans l'avant-projet d'arrêté pour le recours à la procédure électronique, spécifiquement en ce qui concerne la notification des ordonnances de non-admissibilité

4.1. Conformément aux précisions contenues dans l'exposé des motifs de la loi du 15 septembre 2006 ³⁶, la lettre du Premier Ministre rappelle :

- d'une part, les possibilités selon lesquelles une notification des ordonnances de non-admissibilité pourrait être effectuée envers les "parties en cassation", à savoir : l'envoi postal du texte intégral de l'ordonnance (méthode actuellement suivie), la communication via un courriel "certifié" ou la mise à la disposition de l'ordonnance sur un site web "sécurisé";
- d'autre part, la possibilité, pour ce qui concerne les autorités administratives, de ne recevoir qu'une notification partielle de l'ordonnance, étant entendu que celle-ci peut être consultée dans son intégralité, par exemple sur un site web "sécurisé".

(36) Doc. parl., Chambre, 51 - 2479/001, p. 42.

Étant donné la manière identique dont les différentes dispositions en question sont rédigées, il convient de noter que ces précisions semblent valoir tant pour la notification des ordonnances prononcées dans le cadre de la procédure d'admission des recours en cassation (article 20, § 3, alinéa 3, nouveau, des lois coordonnées sur le Conseil d'État - article 8 de la loi du 15 septembre 2006), que pour la notification des arrêts interlocutoires ou définitifs prononcés par le Conseil d'État dans tous les contentieux (article 28, alinéa 2, nouveau, des lois coordonnées sur le Conseil d'État - article 15 de la loi du 15 septembre 2006) et que pour la notification des décisions interlocutoires ou définitives rendues par le Conseil du contentieux des étrangers (article 39/65 de la loi du 15 décembre 1980 - article 162 de la loi du 15 septembre 2006).

Il est également fait part du souhait du Gouvernement de pouvoir recourir à un mode de notification aussi simple et aussi peu coûteux que possible et ce, par le biais d'un recours étendu aux procédés de communication électronique actuellement existants. L'allusion est à nouveau faite à la possibilité de mettre, à titre expérimental, un site web "sécurisé" à la disposition du service public fédéral Intérieur.

4.2. Dès lors qu'il peut effectivement être envisagé, dans les conditions décrites ci-après, de recourir à l'envoi de courriers électroniques pour notifier ou communiquer des ordonnances ou des arrêts existant par ailleurs sous forme électronique, il n'apparaît pas nécessaire, que ce soit pour des raisons de coût ou de rapidité de la procédure, de n'envisager qu'un envoi partiel de ces documents par courrier électronique.

L'avant-projet d'arrêté retient donc la possibilité de l'envoi du texte intégral de l'ordonnance ou de l'arrêt par courrier électronique.

4.3. En raison tant des difficultés techniques qui restent encore à régler que de l'absence de cadre juridique adéquat afin de résoudre les difficultés juridiques liées à la procédure de "certification" électronique³⁷, le recours à la communication de documents ou de pièces par courrier électronique dûment "certifié" n'a pas été retenu dans l'avant-projet d'arrêté, compte tenu de l'impossibilité matérielle de régler l'ensemble de ces problèmes pour le 1er décembre 2006. Le Conseil d'État se penche cependant dès à présent sur l'examen des problèmes liés au recours à de tels procédés, recours qui ne pourra en toute hypothèse être ultérieurement envisagé qu'après une phase expérimentale³⁸.

(37) Notamment quant à la détermination précise des dates d'envoi et de réception des courriers en cas de contestations ou encore, mais sans vouloir être exhaustif, quant aux modalités selon lesquelles les parties peuvent ou doivent réagir, dans un délai donné, en cas d'incidents survenus lors de la transmission des courriers électroniques, plus particulièrement lorsque ces courriers ont pour effet de faire courir un délai pour l'une des parties.

(38) Voir, à titre d'exemple, pour les modalités strictes dans lesquelles une première expérience est tentée en la matière devant les juridictions administratives en France: le Décret n° 2005-222 du 10 mars 2005 relatif à l'expérimentation de l'introduction et la communication des requêtes et mémoires et de la notification des décisions par voie électronique (JORF 59 du 11 mars 2005) et l'arrêté du Ministre de la Justice du 27 mai 2005 relatif à l'expérimentation de l'introduction et la communication des requêtes et mémoires et de la notification des décisions par voie électronique (JORF 125 du 31 mai 2005).

Par contre, la possibilité a été prévue, pour les autorités administratives et pour les autres parties qui le souhaitent, de recevoir communication des ordonnances et des arrêts par simple courrier électronique ³⁹.

La procédure de notification par envoi postal recommandé est donc maintenue chaque fois que cette notification fait courir, dans le chef de la partie envers laquelle il est procédé à la notification, un délai de procédure ou de recours.

4.4. Il a enfin été tiré parti de l'élaboration d'une nouvelle procédure d'examen des recours en cassation pour envisager, à titre expérimental, un recours accru à l'envoi de copies électroniques d'un certain nombre de pièces de la procédure par les parties, de manière à faciliter et à accélérer l'instruction des recours en cassation déclarés admissibles. Cette possibilité n'entache en rien l'obligation faite aux parties d'adresser ces pièces de procédure en version papier ⁴⁰.

4.5. Il est renvoyé au commentaire par article pour de plus amples explications.

⁽³⁹⁾ Ainsi, non seulement le service public fédéral Intérieur, mais aussi toute autre autorité administrative qui serait partie en cassation pourra demander à ne recevoir que par courrier électronique ("non-certifié") une copie des ordonnances de non-admissibilité, puisque ces dernières ne font pas courir de délai à l'égard de l'État belge.

Par contre la notification au SPF Intérieur d'une ordonnance d'admissibilité du recours sera effectuée par envoi recommandé, auquel sera annexée une copie du recours en cassation et qui aura pour effet de faire courir le délai de dépôt du mémoire en réponse.

⁽⁴⁰⁾ Comparer avec la procédure prévue pour les mémoires électroniques devant la Cour suprême du Canada, qui prévoit également l'obligation pour les avocats de produire et de déposer à la Cour une version papier en même temps qu'une version électronique (voir le site de la Cour suprême du Canada - rubrique "Mémoires électroniques").

5. Nécessité de modifier d'autres arrêtés d'exécution des lois coordonnées

5.1. Conformément à la demande également formulée dans la lettre du Premier Ministre et en fonction de la solution qu'elle a retenue, la section de législation a également examiné la mesure dans laquelle il devait être procédé à une modification d'autres arrêtés d'exécution des lois coordonnées à la suite de l'entrée en vigueur de la procédure d'admission des recours en cassation.

5.2. Compte tenu du bref délai imparti, l'examen auquel a procédé la section de législation la conduit à formuler les observations suivantes :

- 1°) Le RGP doit être modifié afin de ne plus viser la cassation administrative. L'article 38 de cet arrêté doit en conséquence être abrogé.
- 2°) L'arrêté royal du 9 juillet 2000, précité, doit également être modifié afin de ne plus concerner, au cours de la période transitoire durant laquelle il reste applicable en vertu de l'article 232 de la loi du 15 septembre 2006, que les recours en annulation et les demandes de suspension introduits contre les décisions individuelles prises en application des lois sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers.
- 3°) L'arrêté royal du 7 juillet 1997 relatif à la publication des arrêts du Conseil d'État doit également être modifié afin de prévoir, en application de l'article 28, alinéa 3, nouveau, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, tel que modifié par l'article 15, 2°, de la loi du 15 septembre 2006, les cas, les formes et les conditions de publication des ordonnances prononcées dans le cadre de la phase d'admission des recours en cassation.

La section de législation du Conseil d'État n'estime par contre pas nécessaire de procéder à la modification des arrêtés suivants :

- 1°) L'arrêté royal du 2 avril 1991 déterminant la procédure devant la section d'administration du Conseil d'État en matière d'astreinte, car cet arrêté ne concerne pas les juridictions administratives.

.../...

- 2°) L'arrêté royal du 25 janvier 2001 sur la traduction des arrêts du Conseil d'État car l'article 63 des lois coordonnées sur le Conseil d'État ne vise que les arrêts rendus par application des articles 11, 12, 13, 14, 16, 1° à 6°, 17 et 18 des lois coordonnées et n'a pas été modifié sur ce point par l'article 22 de la loi du 15 septembre 2006, afin de viser également les ordonnances rendues en application de l'article 20, nouveau, des lois coordonnées sur le Conseil d'État.

Enfin, il n'y a pas d'arrêté royal d'exécution concernant l'amende pour recours téméraire et vexatoire⁴¹. La circonstance que cette amende soit rendue applicable à la procédure d'admission des recours en cassation par l'article 19 de la loi du 15 septembre 2006 n'implique en effet aucune mesure d'exécution.

5.3. Par ailleurs, encore que cela ne concerne pas strictement parlant la procédure devant le Conseil d'État, les réglementations relatives au registre d'attente et à l'aide sociale octroyée au demandeur d'asile en cours de procédure devront être prochainement adaptées en fonction de la nouvelle procédure d'asile. Bien que la section de législation du Conseil d'État n'ait pas eu le temps de l'examiner dans le délai qui lui a été imparti, la question se pose si la structure et les modalités d'alimentation du registre d'attente ne devront pas également être adaptées dès le 1er décembre 2006 afin de prendre en considération la procédure d'admission des recours en cassation devant le Conseil d'État, notamment en cas de recours en cassation déclaré admissible. Ceci nécessitera, le cas échéant, une modification de l'arrêté royal du 1er février 1995 déterminant les informations mentionnées dans le registre d'attente et désignant les autorités habilitées à les y introduire⁴².

(41) Voir l'article 37 des lois coordonnées sur le Conseil d'État qui ne comporte pas d'habilitation au Roi.

(42) Voir également la circulaire du Ministre de l'Intégration sociale du 10 mars 2003 relative aux demandeurs d'asile déboutés ayant introduit un recours devant le Conseil d'État - Délivrance des attestations par le Conseil d'État.

II. COMMENTAIRE ARTICLE PAR ARTICLE

Préambule

1. Les fondements juridiques de l'avant-projet

1.1. Comme mentionné dans les observations générales, le texte de l'avant-projet a pour fondement les articles 20, §§ 3, alinéa 3, et 5, l'article 28 et l'article 30 des lois coordonnées sur le Conseil d'État, tels qu'ils résultent, notamment, de la loi du 15 septembre 2006, ainsi que l'article 243, alinéa 2, de cette dernière loi.

L'article 20, § 3, alinéa 3, des lois coordonnées sur le Conseil d'État dispose que le Roi fixe par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres les modalités de notification des ordonnances d'admission et de non-admission. Il constitue, pour ces ordonnances, le fondement juridique des articles 11, 12, 41, 42 et 49 de l'avant-projet.

L'article 20, § 5, des lois coordonnées sur le Conseil d'État prévoit que le Roi détermine, selon les mêmes modalités, la procédure d'examen de l'admissibilité des recours en cassation. Il fonde les articles 7 à 12 de l'avant-projet.

L'article 28, alinéa 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'État prévoit qu'un arrêté royal fixe les modalités selon lesquelles les arrêts sont notifiés aux parties. Il est à la base des articles 41, 42 et 49 de l'avant-projet, en ce qu'ils règlent différents aspects de la notification des arrêts.

L'article 28, alinéa 3, des lois coordonnées sur le Conseil d'État dispose que le Roi détermine les formes et les conditions selon lesquelles les arrêts et les ordonnances sont publiés. Il fonde l'article 54 de l'avant-projet.

L'article 30, § 1er, alinéa 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'État habilite le Roi à fixer les modalités pour acquitter les frais et les dépens. Il constitue la base juridique des articles 6 et 28 à 36 de l'avant-projet. C'est la raison pour laquelle il est suggéré, à l'article 52, de faire entrer en vigueur, pour les recours en cassation, l'article 17, 2°, de la loi du 15 septembre 2006, en ce qui concerne ces frais et dépens.

.../...

L'article 30, § 1er, alinéa 3, des lois coordonnées sur le Conseil d'État permet au Roi de fixer un délai d'introduction des recours en cassation inférieur à soixante jours. Il est indispensable pour pouvoir adopter l'article 3, § 1er, de l'avant-projet. C'est pourquoi l'article 17, 3°, de la loi du 15 septembre 2006 devrait entrer en vigueur en ce qui concerne les recours en cassation. C'est un des objets de l'article 52, susmentionné, de l'avant-projet.

L'article 30, § 2, alinéa 1er, des lois coordonnées sur le Conseil d'État confère au Roi le pouvoir d'organiser une procédure sur débats succincts. Il fonde l'article 19 de l'avant-projet. Aussi, l'assemblée générale propose de faire également entrer en vigueur, pour les recours en cassation, l'article 17, 4°, de la loi du 15 septembre 2006.

L'article 30, § 1er, alinéa 1er, des lois coordonnées sur le Conseil d'État habilite le Roi à déterminer la procédure à suivre par la section d'administration pour l'examen, au fond, des recours en cassation visés à l'article 14, paragraphe 2, des lois coordonnées. Il constitue, globalement, le fondement légal de toutes les autres dispositions de l'avant-projet.

1.2. Il a été exposé plus haut pour quels motifs il convient de faire entrer en vigueur l'article 17, 2°, en ce qu'il vise les frais et dépens, à 4°, de la loi du 15 septembre 2006 ⁴³. Il y a donc lieu de mentionner également au préambule l'article 243, alinéa 2, de la loi du 15 septembre 2006, qui habilite notamment le Roi à faire entrer en vigueur ces dispositions.

2. Mention des arrêtés modifiés ou abrogés

Conformément aux usages de la légistique, il y a lieu de mentionner également au préambule les arrêtés modifiés par l'avant-projet.

⁽⁴³⁾ Voir l'observation générale n° 3.4.4., alinéa 3, et, ci-avant, le commentaire n° 1.1., sixième alinéa, sur le préambule.

3. Ministres proposant

Le Ministre des Finances a été ajouté au Ministre de l'Intérieur en raison des articles 6 et 28 à 36 qui impliquent l'intervention de la Direction recouvrement non fiscal du service public fédéral Finances.

Dispositif

Article 1er

Cet article comporte un certain nombre de définitions. Il est partiellement inspiré de l'article 1er de l'arrêté royal du 9 juillet 2000 portant règlement de procédure particulier au contentieux des décisions relatives à l'accès au territoire, au séjour, à l'établissement et à l'éloignement des étrangers (ci-après le "règlement de procédure étrangers" ou le "RPE").

Article 2

L'article 2 définit le champ d'application de l'avant-projet.

L'attention est attirée sur le fait que la procédure de cassation vise tous les recours contre les décisions rendues en dernier ressort par l'ensemble des juridictions administratives.

Ce règlement sera donc applicable aux recours contre les décisions de la Commission permanente de recours des réfugiés et, plus tard, du Conseil du contentieux des étrangers. Il sera aussi applicable aux recours dirigés contre les décisions rendues par toutes les autres juridictions administratives.

Il s'agit en effet de répondre à l'intention du législateur. Il ressort, en effet, de l'exposé des motifs du projet à l'origine de la loi du 15 septembre 2006 que les recours en cassation déclarés admissibles doivent être examinés "suivant les règles de procédure normale du double examen devant le Conseil d'État, indépendamment du contentieux en question" ⁴⁴.

Article 3

L'article 3 indique le délai dans lequel le recours en cassation doit être introduit ⁴⁵ et précise le contenu de la requête. Il est partiellement repris de l'article 20 du RPE.

L'intitulé "recours en cassation", qui doit figurer sur la requête, a pour seul but d'attirer l'attention de l'avocat du requérant sur les implications procédurales d'un tel recours. Il s'agit ensuite de faciliter le travail du greffe et d'éviter les hésitations préjudiciables à un bon déroulement de la procédure.

Cette mention n'est pas déterminante. Il arrive, dans des cas exceptionnels, que la nature juridictionnelle ou administrative de l'organe qui a pris la décision litigieuse soit contestée. Cette contestation aura des répercussions sur la nature de la requête. Lorsqu'une telle difficulté se présentera, il appartiendra au Conseil d'État de trancher et de renvoyer, le cas échéant, à la procédure adéquate.

Bien qu'il incombe à la partie requérante de procéder à une élection de domicile dans sa requête, l'obligation d'y mentionner également le domicile ou le siège de cette partie a également été maintenue. Cette précision est en effet indispensable, notamment lorsqu'il s'agit de vérifier le délai dans lequel la requête a été introduite, en application des articles 3, § 1er, et 44 de l'avant-projet.

⁽⁴⁴⁾ Doc. parl., Chambre, n° 51-2479/1, p. 42.

⁽⁴⁵⁾ Ce délai est de trente jours, comme c'est déjà le cas actuellement pour les recours en cassation dirigés contre les décisions de la Commission permanente de recours des réfugiés (article 20, alinéa 1er, de l'arrêté royal du 9 juillet 2000, précité).

En cassation, le Conseil d'État ne connaît pas du fond des affaires, ce que rappelle de manière expresse 14, § 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat. Aussi l'exposé des faits qui doit figurer dans la requête peut être sommaire, ce que précise le 8°. Par ailleurs, le recours en cassation ayant pour objet de contrôler la légalité de la décision juridictionnelle attaquée, les moyens ne sauraient se borner à reproduire les arguments développés devant la juridiction d'instance. De plus, ils ne sauraient, notamment, être mélangés de fait et de droit. Il est, à cet égard, renvoyé à la jurisprudence sur la recevabilité des moyens de cassation. Il appartient enfin à la partie requérante d'identifier clairement ce qui, dans la décision attaquée, contrevient à la loi ou viole les formes, soit substantielles, soit prescrites à peine de nullité, au sens de l'article 14, § 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'État. La nature particulière de ces moyens est rappelée par la précision figurant au 9° qu'il doit s'agir de moyens de cassation.

L'article 3, § 2, 9°, est inspiré de l'article 2, § 2, du RGP. Il envisage, dans une formule générale, tous les cas, présents et futurs, où une partie requérante en cassation est soumise à une législation sur l'emploi des langues ayant une répercussion sur les recours qu'elle introduit. À ce titre, il englobe le cas du candidat réfugié qui, en vertu du nouvel article 66, alinéa 3 des lois coordonnées sur le Conseil d'État ⁴⁶, devra désormais introduire son recours dans la langue déterminée conformément à l'article 51/4 de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, au séjour, à l'établissement et à l'éloignement des étrangers. Cette langue est par ailleurs, comme c'est déjà le cas actuellement dans le cadre du RPE, la langue de traitement du recours par le Conseil d'État, en application de l'article 51/4, précité, dont l'alinéa 3 a été remplacé par l'article 191 de la loi du 15 septembre 2006, afin de viser également la procédure en cassation devant le Conseil d'État.

Article 4

L'article 4 énumère les documents qui doivent accompagner la requête. Il découle en partie de l'article 3 du RGP et de l'article 20, alinéa 3, du RPE.

⁽⁴⁶⁾ Inséré par l'article 23 de la loi du 15 septembre 2006 (en vigueur le 1er décembre 2006 - article 243, alinéa 3, de la loi du 15 septembre 2006).

En raison de la procédure d'admission, il est important que la partie requérante dépose d'emblée une requête bien étayée. L'article 4, 1°, 2° et 3°, devrait contribuer à attirer son attention sur ce point. Il devrait aussi faciliter l'examen à ce stade.

Article 5

L'article 5 découle, en partie, de l'article 20, alinéa 3, du RPE. Les innovations qu'il comporte résultent de propositions déjà formulées par l'assemblée générale du Conseil d'État, après un examen approfondi de la question.

Le greffe est actuellement confronté à un grand nombre de requêtes qui ne peuvent être enrôlées en raison de leurs lacunes.

Le Conseil d'État reçoit régulièrement des requêtes introduites dans les délais au vu de la date de leur recommandation postale, mais qui ne peuvent être enrôlées pour des raisons matérielles. Le greffe inscrit ces recours dans des registres d'attente (les GAD/F-N) et invite les intéressés à régulariser leur requête. Un certain nombre de ces requêtes sont régularisées dans le délai de quinze jours, fixé de manière prétorienne. Toutefois, à défaut de disposition fixant un délai de rigueur, on trouve, dans les GAD/F-N, d'anciens recours toujours en attente d'une éventuelle régularisation. Il arrive en effet que la partie requérante réagisse à l'invitation du greffe avec plusieurs mois, voire plusieurs années de retard. La subsistance de telles requêtes met en danger la sécurité juridique de situations que l'on pourrait croire acquises. Elle n'est pas non plus conforme à l'intention du législateur qui a été de vider au plus tôt, et par priorité, les recours en cassation. Enfin, ces requêtes posent des problèmes de gestion au greffe.

L'article 5 prévoit tout d'abord que les requêtes non signées par un avocat ou incomplètes ne sont pas enrôlées. Cette solution est conforme à la situation actuelle au contentieux des étrangers. Elle s'impose d'autant plus qu'un enrôlement immédiat lancerait, conformément à l'article 20, nouveau, des lois coordonnées sur le Conseil d'État la procédure d'admission. Le Conseil d'État devrait ainsi statuer sur des requêtes dont il n'est pas certain qu'elles seront régularisées. Ce ne serait pas une manière judicieuse d'utiliser les moyens mis à la disposition de l'institution. Par ailleurs, il serait déraisonnable de refuser d'admettre des requêtes pour la simple raison qu'une éléction de

.../...

domicile ou une annexe fait défaut. De telles décisions porteraient atteinte à la substance même du droit d'accès au Conseil d'État. De plus, les lacunes matérielles visées à l'article 5, alinéa 1er, ne peuvent servir de fondement à un refus d'admission car il n'appartient pas au Roi de fixer les causes de non-admission à défaut d'habilitation précise en ce sens. Enfin, enrôler les requêtes en question, puis surseoir à statuer sur l'admission, irait à l'encontre du texte et de l'économie de l'article 20 des lois coordonnées sur le Conseil d'État. En effet, cela conduirait l'institution à méconnaître les délais impartis.

L'article 5 dispose ensuite que le recours est " réputé non introduit ". Cela signifie que, du point de vue des délais de recours, le recours en question n'est pas encore supposé introduit au Conseil d'État, malgré sa recommandation postale. Cette disposition est inséparable de l'alinéa 4, en vertu duquel l'intéressé a cinq jours pour régulariser son recours.

En effet, lorsque le greffe constate qu'une requête ne peut pas être enrôlée pour l'une des raisons matérielles énoncées à l'article 5, alinéa 1er, il informe la partie requérante de la cause de non-enrôlement et l'invite à régulariser sa requête. Si la partie requérante apporte la correction nécessaire, sans rien changer d'autre, dans un délai de cinq jours à compter de la réception de cette demande, la requête est réputée avoir été introduite lors de l'envoi initial. De cette manière, le temps nécessaire à l'avertissement de l'intéressé et à la régularisation est neutralisé. Le mécanisme suggéré ne nuit donc pas à la recevabilité ratione temporis du recours.

Il va de soi que le contrôle matériel opéré par le greffe lors de l'enrôlement de la requête se fait sans préjudice de la suite qui sera réservée au recours lors de son examen ultérieur.

En revanche, le recours demeure réputé non introduit et n'est pas enrôlé si l'intéressé régularise tardivement son recours ou le régularise seulement de manière incomplète. Cette solution tend à préserver la sécurité juridique et s'inscrit dans l'économie des articles 20 et 30, § 1er, alinéa 3, des lois coordonnées sur le Conseil d'État. Le but de ces dispositions est d'éviter que des décisions des juridictions administratives puissent être mises en cause dans des délais en toute hypothèse supérieurs à deux mois; il est aussi de faire en sorte que la cassation intervienne dans un délai aussi limité que possible.

.../...

Afin de limiter les cas dans lesquels le mécanisme ci-dessus trouvera à s'appliquer, le Conseil d'État se propose d'inviter l'ensemble des juridictions administratives à accompagner la notification de leurs décisions du texte des articles 3 à 5.

Enfin, contrairement à ce qui est prévu par l'article 3, alinéa 3, 1°, du RPE, le défaut d'acquiescement de la taxe ne constitue plus une cause de non-enrôlement de la requête, du fait même que l'article 6 de l'avant-projet dispose, pour les raisons exposées ci-après, que la taxe relative à un recours en cassation est d'office mise en débet par le greffier en chef.

Article 6

Il ressort de l'article 30, § 5, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État que les recours en cassation donnent lieu au paiement d'un droit de timbre de 175 euros.

Dans un souci d'efficacité, il est suggéré d'inscrire ce droit en débet pour l'ensemble des recours en cassation.

En effet, le pro deo est difficilement compatible avec le mécanisme d'admission.

Une requête accompagnée d'une demande de pro deo doit actuellement être enrôlée immédiatement. Cela implique que le délai pour statuer sur l'admission du recours commence aussi à courir. En cas de refus du pro deo, l'intéressé doit toutefois disposer du temps nécessaire pour acquitter le droit de timbre (voir les articles 80 et 81 du RGP). Le Conseil d'État ne pourrait dès lors statuer sur l'admission qu'après paiement du droit en question. Compte tenu du délai dont l'intéressé doit pouvoir disposer pour acquitter le droit de timbre, il est à craindre que le délai imparti au conseiller pour se prononcer sur l'admissibilité ne soit entre-temps échu ⁴⁷.

On pourrait envisager de statuer par une seule et même ordonnance sur le pro deo et sur l'admission. Cette solution susciterait toutefois plusieurs difficultés.

⁽⁴⁷⁾ Voir, pour de plus amples explications, la note infrapaginale 28.

Premièrement, le refus d'accorder le pro deo, parce que le requérant n'est pas un indigent au sens de l'article 30, § 1er, alinéa 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, n'est pas une des causes de non-admissibilité décrites à l'article 20, § 2, alinéas 2 à 4, des mêmes lois coordonnées.

Deuxièmement, on pourrait envisager que, par une même ordonnance, le Conseil d'État refuse le pro deo et refuse l'admission pour les raisons qui leur sont respectivement propres. Une telle solution reviendrait toutefois, en l'absence de tout fondement juridique, à statuer définitivement, en cassation, sur une requête pour laquelle le droit de timbre n'aurait pas été préalablement acquitté alors qu'il aurait dû l'être. De surcroît, dans l'hypothèse où le requérant refuserait d'acquitter les droits de timbre après notification du refus du pro deo et du refus d'admission, on arriverait à la situation paradoxale de devoir rayer du rôle une affaire sur laquelle il a été définitivement statué. Cette façon de procéder n'aurait par ailleurs aucun sens puisqu'il serait, dans la même ordonnance, statué sur la non-admissibilité du recours, sur le refus de pro deo et sur les dépens, lesquels seront dans la plupart des cas laissés à la charge de la partie requérante. L'on n'aperçoit pas pourquoi celle-ci répondrait encore favorablement à l'invitation, qui lui serait ultérieurement adressée par le greffe, d'acquitter la taxe relative l'introduction de sa requête.

Troisièmement, le Conseil d'État pourrait, par une même ordonnance, refuser le pro deo et admettre le recours en cassation. Pour respecter le délai de six mois visé à l'article 20, § 4, des lois coordonnées, le Conseil devrait immédiatement engager la procédure au fond. En d'autres termes, le greffe devrait communiquer ladite ordonnance et la requête à la partie adverse en l'invitant à déposer un mémoire en réponse. Il devrait aussi adresser le recours aux tiers intéressés en leur signalant qu'ils peuvent intervenir dans un délai de trente jours. Or, le recours pourrait encore être rayé du rôle dans l'hypothèse où le requérant n'acquitterait pas les droits de timbre. Dans ce cas, le Conseil d'État aurait vainement statué sur l'admission et devrait encore informer la partie adverse et les tiers intéressés qu'il n'y a pas lieu de déposer un mémoire en réponse ou une éventuelle intervention. Une telle situation se présenterait alors que ces écrits de procédure auraient peut-être déjà été préparés, voire envoyés. Cette solution ne serait pas non plus des plus rationnelles.

Au total, le fait, pour le Conseil d'État, de se prononcer par une même ordonnance sur le pro deo et sur l'admissibilité pourrait conduire le requérant à se conformer à l'article 30, § 5, alinéa 1er, 2e, des lois coordonnées et aux dispositions sur le pro deo en fonction des indications fournies, par l'ordonnance, sur ses chances de succès. Une telle option n'est pas offerte, en cassation, par l'article 30 susmentionné et par l'article 29 du Code des droits de timbre.

Cette constatation s'imposerait a fortiori dans l'hypothèse où le Conseil d'État statuerait sur la demande d'admission avant de se prononcer sur la demande de pro deo.

D'un point de vue statistique, il faut, par ailleurs, constater que, pour l'année judiciaire 2005-2006, la majorité (plus de 92 pour cent) des recours en cassation dirigés contre une décision de la Commission permanente de recours des réfugiés ont fait l'objet d'une demande de pro deo et que ces demandes ont été acceptée dans la plupart des cas (90 pour cent des demandes introduites). Inscrire d'office ces requêtes en débet simplifierait donc la procédure conformément à l'esprit de l'article 20 des lois coordonnées sur le Conseil d'État.

Enfin, l'article 6 étant d'application générale, il ne saurait encourir le grief de générer une discrimination à rebours.

Article 7

Les articles 7 à 12 règlent la procédure d'admission des recours en cassation.

L'article 7 est inspiré de l'article 20, § 3, alinéa 1er, nouveau, des lois coordonnées sur le Conseil d'État. Il précise que l'invitation adressée par le greffier en chef à la juridiction administrative peut se faire par tous moyens, y compris donc par porteur, pour autant qu'il puisse, d'une manière certaine, être accusé réception de cette invitation. Ceci est nécessaire afin de pouvoir vérifier le respect par la juridiction du délai de deux jours ouvrables dans lequel elle doit communiquer le dossier. Une observation analogue vaut pour les modalités de transmission du dossier par la juridiction et ce, quant à la détermination du point de départ du délai de huit jours (un mois à titre transitoire), à compter de la réception du dossier, dans lequel il doit être statué sur l'admissibilité du recours en cassation.

Au stade de l'admission, il n'est pas prévu d'informer la partie adverse de l'introduction d'un recours en cassation. En effet, le filtrage se fait sans débat contradictoire. En outre, le recours en cassation n'a pas d'effet suspensif. De plus, la procédure d'admission se fait au seul vu de la requête et du dossier de la juridiction. Au demeurant, l'information de l'administration au contentieux de l'asile est assurée par l'intermédiaire du registre d'attente (arrêté royal du 1er février 1995 déterminant les informations mentionnées dans le registre d'attente et désignant les autorités habilitées à les y introduire).

La communication électronique par la juridiction administrative de la décision contestée devant le Conseil d'État est également prévue afin d'en faciliter le traitement.

Compte tenu du degré de précision de l'article 20, nouveau, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, la section de législation du Conseil d'État n'a par ailleurs pas estimé nécessaire de réglementer plus avant la procédure d'admission. Toutefois, alors que l'article 20, § 3, alinéa 1er, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, se réfère au dossier de la juridiction, il est préférable de viser, dans l'arrêté, le dossier de l'affaire, afin de faire clairement ressortir qu'il ne s'agit pas simplement d'un dossier de procédure, mais bien du dossier complet constitué par la juridiction, dans le cadre de l'affaire concernée.

Il n'a enfin pas été estimé nécessaire de rappeler dans l'arrêté que le délai dans lequel le conseiller désigné doit statuer sur l'admissibilité du recours est provisoirement fixé à un mois, en application de l'article 217, alinéa 2, de la loi du 15 septembre 2006. Il faudra en toute hypothèse une intervention ultérieure du Roi pour, conformément à l'alinéa 1er de ce même article, réduire ce délai à huit jours.

Article 8

Cet article reproduit en substance l'article 5, alinéa 1er, du RGP.

.../...

Article 9

L'article 9 découle immédiatement de l'article 20, § 3, alinéa 1er, nouveau, des lois coordonnées sur le Conseil d'État.

Le délai d'ordre dans lequel il doit être statué sur l'admissibilité du recours en cassation n'est pas précisé dans l'article 9, du fait qu'il est directement fixé dans la loi : huit jours ⁴⁸; à titre transitoire, un mois ⁴⁹.

Article 10

Cet article fixe le délai de convocation des chambres réunies ou de l'assemblée générale. Il exécute l'article 92, § 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, en ce qui concerne la phase de filtrage.

Article 11

L'article 11 envisage le cas d'une ordonnance de non-admission. Pour les raisons exposées dans les observations générales, la notification de l'ordonnance de non-admission se fera conformément aux articles 41 et 42, au commentaire desquels il est renvoyé.

Bien que l'article 20, § 3, alinéa 3, nouveau, des lois coordonnées sur le Conseil d'État se réfère, dans sa version française, à la notion d'"ordonnance (...)" directement signifiée aux parties", il a été estimé préférable de maintenir dans l'arrêté la notion de "notification", laquelle est le procédé classique de communication par le greffe du Conseil d'État, notamment pour les arrêts en application de l'article 28, alinéa 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'État. La notion de "notification" est par ailleurs conforme à la version néerlandaise de l'article 20, § 3, alinéa 3, nouveau, de ces mêmes lois coordonnées ("kennisgeving").

⁽⁴⁸⁾ Article 20, § 3, alinéa 1er, nouveau, des lois coordonnées sur le Conseil d'État.

⁽⁴⁹⁾ Article 217 de la loi du 15 septembre 2006.

Article 12

L'article 12 envisage le cas de l'ordonnance d'admission. Sa notification se fera conformément à l'article 41, au commentaire duquel il est renvoyé.

La notification de l'ordonnance d'admission accompagnée de la requête fait courir le délai dans lequel la partie adverse doit déposer son mémoire en réponse.

L'alinéa 2 découle de l'article 5, alinéa 2, du RGP.

L'alinéa 3 met en œuvre l'article 21bis, § 1er, alinéa 3, des lois coordonnées sur le Conseil d'État.

L'objectif de l'alinéa 4 est d'attirer l'attention de la juridiction sur les problèmes que pourraient poser la décision attaquée afin qu'elle puisse, le cas échéant, en tenir compte dans les décisions subséquentes qu'elle prendra avant l'arrêt du Conseil d'État. En effet, seuls les pourvois qui peuvent "conduire à la cassation" seront déclarés admissibles. Ils doivent donc contenir au moins des griefs défendables. Ceci mérite que la juridiction en soit avisée.

Article 13

L'article 13 découle de l'article 21 du RPE. Le délai de trente jours s'explique par la nécessité de respecter le délai de six mois dans lequel le Conseil d'État doit statuer au fond ⁵⁰.

Article 14

L'article 14, alinéas 1er et 2, découle des articles 7 et 8 du RGP. Le délai de 30 jours est celui figurant dans le RPE. Il est nécessaire pour respecter le délai de six mois susmentionné.

⁽⁵⁰⁾ Article 20, § 4, des lois coordonnées sur le Conseil d'État.

L'alinéa 3 est nouveau. Il est prévu que le mémoire en réplique ou ampliatif prendra la forme d'un mémoire de synthèse. Le but est d'alléger le travail du Conseil d'État, qui doit statuer dans un délai réduit sans pour autant négliger les autres recours dont certains sont aussi prioritaires.

Le mémoire de synthèse doit présenter les arguments de la requête et de la réplique dans un tout ordonné. La partie requérante, qui doit être assistée d'un avocat, sera ainsi amenée à déposer un écrit complet reprenant l'exposé des faits, ses éventuelles réponses à des exceptions d'irrecevabilité et ses moyens dans une argumentation unique et pertinente. Le mémoire ne peut donc se limiter à une pure compilation. Ce système est inspiré d'un avant-projet de loi insérant notamment un article 748*bis* dans le Code judiciaire au sujet duquel la section de législation a donné l'avis 41.063/2/V le 22 août 2006. Dans cet avis, la section de législation n'a émis aucune objection fondamentale sur l'obligation qui serait imposée aux parties de déposer des conclusions de synthèse.

L'obligation de déposer un mémoire de synthèse a pour conséquence que le Conseil d'État n'a plus, en principe, à statuer au vu de l'exposé des faits et des moyens figurant dans la requête. Le Conseil d'État peut toutefois se référer à la requête pour trancher des questions de recevabilité du recours ou des moyens (par exemple, afin de déterminer si un moyen figurant dans la réplique est un moyen nouveau).

Article 15

Cet article est repris de l'article 14*bis* du RGP.

Article 16

Cet article découle de l'article 12 du RPE.

Le délai de six mois dans lequel le Conseil d'État doit statuer empêche de prévoir le dépôt de derniers mémoires. Compte tenu de la consistance des requêtes admises en cassation, l'auditeur devra, dans ce contexte, anticiper davantage les difficultés à l'audience afin d'éviter les réouvertures des débats. L'auditeur pourrait ainsi être amené à faire spécialement usage de ses pouvoirs d'instruction pour inviter la partie adverse à apporter, au besoin, des éclaircissements écrits au vu du mémoire en réplique.

.../...

Article 18

Cet article correspond à l'article 24 du RPE. Toutefois, le délai dans lequel la partie requérante doit demander la poursuite de la procédure afin d'être entendue, est fixé, conformément à l'article 21, alinéa 6, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, à trente jours, au lieu de quinze jours comme actuellement prévu par l'article 24 du RPE. Dans le cadre de la procédure de cassation administrative, le Roi ne dispose en effet plus de l'habilitation requise pour abréger un délai fixé par la loi.

Article 19

Cet article correspond à l'article 26 du RPE.

La formule "n'a plus d'objet" a été retenue pour trois raisons. Premièrement, la requête qui, dès le départ, n'aurait pas d'objet ne peut dépasser la phase d'admissibilité. Deuxièmement, le recours en cassation peut perdre son objet en cours de procédure, par exemple dans les cas où serait accueillie par la juridiction administrative une opposition, une tierce opposition ou une révision introduite par une partie devant la juridiction ou par un tiers, non partie au recours en cassation. Il convient en effet de rappeler qu'une opposition, une tierce opposition ou une révision peut être envisagée lorsqu'il ne s'agit pas d'une décision du Conseil du contentieux des étrangers (article 39/67 de la loi du 15 décembre 1980 relative à l'accès au territoire, au séjour, à l'établissement et à l'éloignement des étrangers). Au contentieux des étrangers, il faut, en troisième lieu, tenir compte de l'article 55, § 2 de la loi du 15 décembre 1980, susmentionnée ⁵¹, qui prévoit que le recours introduit devant le Conseil d'État contre une décision prise par le Conseil du Contentieux des étrangers, est déclaré d'office sans objet dans la mesure où le requérant qui a été autorisé au séjour illimité n'a pas demandé la poursuite de l'examen de sa requête dans le délai de soixante jours à partir de la remise du titre qui fait preuve du séjour illimité.

La notion de "débats succincts", qui est rendue applicable à l'ensemble des contentieux dont est appelée à connaître la section d'administration du Conseil d'État, n'est pas nouvelle. Elle est en effet déjà actuellement prévue par l'article 30, § 2, alinéa 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'État dans le cadre des règles particulières de procédure

⁽⁵¹⁾ Tel que modifié par l'article 193, 2°, de la loi du 15 septembre 2006.

qui peuvent être fixées par le Roi pour le traitement des requêtes dirigées contre une décision prise en application des lois sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers. Il convient donc de se référer à la jurisprudence de la section d'administration du Conseil d'État dans le cadre des articles 26 et 27 du RPE. Ainsi, la procédure des débats succincts peut être appliquée en cas de désistement de la partie requérante.

Article 20

Cet article reprend certains éléments des articles 30 à 32 du RGP et tient compte des adaptations apportées à l'article 92 des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat par l'article 39 de la loi du 4 août 1996 et par les articles 48 et 49 de la loi du 15 septembre 2006.

Article 21

Le paragraphe 1er est repris de l'article 25 du RPE. Le paragraphe 2 correspond à l'article 35 du même arrêté. Il va de soi que le renvoi aux articles 73 à 75 du RGP ne concerne pas l'obligation de déposer un rapport, laquelle est sans objet concernant les frais d'interprète.

Article 22

L'alinéa 1er est repris de l'article 26 du RGP.

Les alinéas 2 et 3 sont également repris de l'article 26 du RGP. Ils tiennent compte aussi du nouvel article 27 des lois coordonnées sur le Conseil d'État ⁵².

⁽⁵²⁾ Article 14 de la loi du 15 septembre 2006.

Article 23

Cet article découle de l'article 27 du RGP.

Article 24

Cet article découle de l'article 29 du RGP.

Il s'ensuit que l'article 24, alinéa 3, en application duquel il ne peut être produit à l'audience "d'autres moyens que les moyens développés dans la requête ou les mémoires", doit être compris conformément à la jurisprudence développée par la section d'administration du Conseil d'État au regard de l'article 29, alinéa 3, du RGP, notamment quant à la possibilité d'invoquer à l'audience un moyen d'ordre public. Cette disposition doit également être lue en combinaison avec d'autres dispositions de l'avant-projet. Ainsi lorsque l'article 14, alinéa 3, trouve à s'appliquer, la partie requérante ne peut produire à l'audience d'autres moyens que ceux invoqués dans le mémoire de synthèse. Par contre, lorsque l'auditeur décide de recourir à la procédure de débats succincts prévue par l'article 19, alors même que la partie requérante n'a pas encore eu la faculté de déposer un mémoire de synthèse, celle-ci ne peut alors bien évidemment produire à l'audience d'autres moyens que ceux invoqués dans la requête.

L'alinéa 4 de l'article 24 consacre une pratique. Il s'inspire au demeurant de l'article 4, alinéa 6, de l'arrêté royal du 5 décembre 1991 déterminant la procédure en référé devant le Conseil d'Etat, ainsi que de l'article 37, § 4, du RPE.

L'attention est enfin attirée sur le fait que l'article 37, § 1er, alinéa 2, du RPE (rejet en cas de défaut à l'audience) n'a pas été repris. Il a en effet été tenu compte du fait que les recours en cassation qui seront appelés à l'audience auront franchi l'étape du filtrage. De plus, et dans ce contexte, les arrêts devraient présenter un intérêt jurisprudentiel particulier. L'on n'aperçoit par ailleurs pas quelle serait la disposition des lois coordonnées sur le Conseil d'État, telles que modifiées par la loi du 15 septembre 2006, qui habiliterait le Roi à prévoir que le défaut à l'audience dans le cadre d'un recours en cassation administrative déclaré admissible entraîne de plein droit le rejet du recours.

.../...

Articles 25 et 26

Ces articles règlent la manière de procéder en cas d'incident. Ils procèdent par renvoi au RGP.

S'agissant d'une procédure de cassation, la possibilité d'intervenir offerte aux personnes qui ont intérêt à la solution de l'affaire est limitée aux personnes qui, autres que les parties requérante(s) ou adverse(s) devant le Conseil d'État, ont également été parties devant la juridiction administrative et qui, compte tenu de la décision de cette juridiction, ne se trouvent pas dans les conditions pour introduire directement un recours en cassation devant le Conseil d'État.

La mise en débet du droit de timbre dû pour l'intervention s'explique par la nécessité de ne pas retarder l'issue de la procédure en cas de refus du pro deo et par la nécessité d'alléger la tâche du greffe (voir les commentaires sous l'article 6, ci-dessus).

L'article 21*bis* des lois coordonnées sur le Conseil d'État organise de façon assez détaillée la manière de procéder, vis-à-vis des tiers intéressés, quand l'auditeur dépose un rapport concluant à l'absence d'objet ou au caractère manifestement irrecevable, manifestement non fondé ou manifestement fondé du recours (on remarquera au passage que le législateur n'a pas adapté l'article 21*bis* susmentionné au changement de terminologie résultant de l'article 17, 4°, de la loi du 15 septembre 2006).

L'article 29 du RPE a réglé différemment cette question en vertu de l'habilitation figurant dans l'article 30, § 2, alinéa 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'État.

Il n'est pas possible de reprendre cette disposition. Tout d'abord, l'abrogation de l'article 30, § 2, alinéa 2, susmentionné est prévue par l'article 17, 5° de la loi du 15 septembre 2006. Ensuite, le texte présenté a vocation à s'appliquer à tous les contentieux de cassation.

Article 27

La manière de procéder en cas d'opposition, de tierce opposition et de révision contre un arrêt est réglée par renvoi aux dispositions pertinentes du RGP.

Il est rappelé que l'article 20, § 3, alinéa 4, nouveau, des lois coordonnées sur le Conseil d'État ⁵³ exclut la possibilité d'introduire de tels recours contre les ordonnances d'admission ou de non-admission.

L'article 27, deuxième phrase, prévoit l'inscription en débet des requêtes en opposition, en tierce opposition et en révision.

L'inscription en débet des recours en cassation et des requêtes en intervention est notamment justifiée par les articles 20 et 30 des lois coordonnées sur le Conseil d'État, par l'article 29 du Code des droits de timbre, ainsi que par la nécessité de statuer dans le délai le plus court possible sur les recours en cassation, spécialement au stade de l'admissibilité ⁵⁴.

La section de législation convient que ces justifications ne valent pas pour les requêtes mentionnées à l'alinéa 1er. Elle suggère néanmoins de leur étendre le procédé par souci de parallélisme et de simplification des procédures.

Il est, par conséquent, inutile de reprendre en substance l'article 71 du RGP à l'article 33 de l'avant-projet et d'organiser une procédure de pro deo adaptée à ces requêtes ⁵⁵.

⁽⁵³⁾ Article 8 de la loi du 15 septembre 2006.

⁽⁵⁴⁾ Voir, ci-dessus, le point 3.3. des observations générales et le commentaire de l'article 6.

⁽⁵⁵⁾ Les articles 34 et 35 de l'avant-projet règlent la manière de statuer sur les demandes de pro deo en cours de procédure. Ils ne doivent donc pas être complétés par des dispositions inspirées de l'article 81 du RGP.

Article 28

Cet article définit les catégories de dépens. Il découle de l'article 66 du RGP tout en tenant compte du nouvel article 30, §§ 5 et 6, des lois coordonnées sur le Conseil d'État.

Article 29

Cet article est repris de l'article 68, alinéas 1er et 2, du RGP.

Il est par ailleurs rappelé que les recours en cassation sont tous inscrits en débet.

Article 30

Cet article découle de l'article 68, alinéa 3 du RGP.

Il tient compte de la circonstance que les ordonnances de non-admission clôturent le litige.

Article 31

Cet article résulte de l'article 69 du RGP.

Article 32

Il n'est pas renvoyé à l'article 72, alinéa 1er, du RGP car celui-ci est repris en substance à l'article 30, § 8, des lois coordonnées sur le Conseil d'État.

Article 33

Cet article résulte de l'article 33 du RPE. Il tient compte du fait que la taxe pour l'enrôlement du recours est inscrite en débet.

Par ailleurs, il concerne uniquement les demandes de pro deo introduites en cours de procédure après admission du recours, lorsqu'il est nécessaire de recourir à une expertise ou à une enquête. Les demandes de pro deo visées à l'article 33 ne sauraient en effet être formulées au stade de l'admissibilité qui est appréciée "au vu de la requête et du dossier de la procédure" ⁵⁶.

Article 34

Cet article correspond à l'article 80 du RGP.

Article 35

Cet article est issu de l'article 82 du RGP.

Article 36

L'alinéa 1er découle de l'article 83 du RGP. Il tient compte du fait que la taxe d'enrôlement est inscrite en débet.

L'alinéa 2 correspond à l'article 83*bis* du même règlement.

⁽⁵⁶⁾ Article 20, § 2, alinéa 1er, des lois coordonnées sur le Conseil d'État.

Article 37

Les deux premiers alinéas de cet article découlent de l'article 34, alinéa 1er, du RPE. Il s'agit de bien identifier l'endroit où opérer les notifications afin de ne pas devoir recourir à la voie administrative prévue par l'article 84, alinéa 6, du RGP, qui est lente et aléatoire. Les autorités administratives dont il est question à l'alinéa 1er sont celles désignées comme telles par les lois coordonnées sur le Conseil d'État. Il s'agit donc des autorités administratives belges.

L'alinéa 3 découle des difficultés auxquelles le greffe est confronté. La formalité qu'il prévoit tend à garantir la sécurité juridique des notifications opérées par le Conseil d'État.

L'alinéa 4 correspond à l'article 92 du RGP.

Article 38

Cet article reprend l'article 87 du RGP.

Article 39

L'article 39 règle la manière selon laquelle les parties doivent envoyer tous leurs actes de procédure au Conseil d'État.

Les trois premiers alinéas découlent de l'article 21, alinéa 5, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, de l'article 84, alinéa 1er, du RGP et de l'article 30, alinéa 1er, du RPE.

L'exigence de joindre six copies "papier" ⁵⁷ à tout écrit de procédure s'explique par les coûts budgétaires que ces copies engendreraient pour le Conseil d'État s'il devait les faire lui-même. Cette formalité a d'ailleurs été reprise par le législateur en ce qui concerne le Conseil du contentieux des étrangers ⁵⁸.

Dans le prolongement du souhait du gouvernement, les alinéas 4 et 5 organisent la transmission, par les parties, d'une copie électronique de tous leurs écrits de procédure. Cette copie vient donc s'ajouter aux copies "papier" dont il vient d'être question.

Il ressort de l'alinéa 4 que la communication d'une copie électronique des écrits de procédure est obligatoire pour les autorités publiques, qu'elles agissent en qualité de partie requérante, de partie adverse ou de partie intervenante. Elle vaut aussi pour les juridictions administratives d'instance. Ainsi, l'article 7, alinéa 2, prévoit que la juridiction administrative communique une copie électronique de sa décision conformément à l'article 39 commenté. Les autorités publiques doivent aussi communiquer "dans toute la mesure du possible" une copie électronique de leurs dossiers. Cela signifie qu'elles n'ont une telle obligation que si, et dans la mesure où, elles disposent d'une version électronique de ces dossiers.

Il ressort aussi de l'alinéa 4 que la communication électronique d'une copie des écrits de procédure et des annexes n'est pas obligatoire pour les personnes de droit privé.

La transmission électronique des originaux n'est pas prévue pour les raisons déjà exposées dans le commentaire général.

⁽⁵⁷⁾ Sur la notion de "copies certifiées conformes par le signataire", voir l'avis 40.281/2, donné le 10 mai 2006, sur un projet d'arrêté royal "supprimant l'obligation de production d'une copie certifiée conforme dans les arrêtés royaux dont l'exécution relève de la compétence du Ministre de l'Intérieur".

⁽⁵⁸⁾ Article 36/69, alinéa 3, 2°, de la loi du 15 décembre 1980, précitée, tel qu'inséré par l'article 167 de la loi du 15 septembre 2006.

L'alinéa 5 précise le format à utiliser. Le format ".pdf" est le format d'échange de documents le plus utilisé. En outre, il est possible de générer des documents sous ce format grâce à des logiciels que l'on trouve gratuitement sur l'internet.

L'attention est également attirée sur le fait qu'il ne s'agit pas de transférer une simple image des écrits de procédure, mais une copie électronique permettant de rechercher dans le texte des mots ou des expressions et de procéder par copier/coller.

Enfin, les alinéas 4 et 5 sont inspirés de l'article 5 d'un arrêté du Ministre de la Justice français du 27 mai 2005 relatif à l'expérimentation de l'introduction et de la communication des requêtes et mémoires et de la notification par voie électronique devant le Conseil d'État (JORF n° 125 du 31 mai 2005).

Ces dispositions sont aussi inspirées de la pratique de la Cour de justice des Communautés européennes. Celle-ci met une adresse mail à la disposition des parties, sur son site (ECJ.Registry@curia.europa.eu). Par ailleurs, le point 1 des Instructions pratiques relatives aux recours directs et aux pourvois mentionne qu'"en cas de transmission par courrier électronique, seule une copie scannée de l'original signé est acceptée. Un simple fichier électronique ou un fichier portant une signature électronique ou un fac simulé de signature établi par ordinateur ne remplit pas les conditions de l'article 37, paragraphe 6, du RGP. Il est souhaitable que les documents soient scannés avec une résolution de 300 DPI et qu'ils soient, dans la mesure du possible, présentés au format PDF (image plus texte) au moyen des logiciels Acrobat ou Readiris 7 Pro".

Article 40

Cet article découle de l'article 86 du RGP. Il est aussi partiellement inspiré de l'article 37, paragraphe 4, du règlement de procédure de la Cour de justice des Communautés européennes et des points 40 et 42 de ses Instructions pratiques relatives aux recours directs et aux pourvois.

L'objectif est de permettre une gestion aisée des dossiers. Le renvoi précis à des pièces annexées devrait aussi renforcer le caractère persuasif de l'argumentation des parties.

.../...

Pour autant que de besoin, il est rappelé que la Cour européenne des droits de l'homme admet qu'un formalisme plus grand assortisse la procédure devant les juridictions de cassation⁵⁹.

La requête qui ne comporte pas un inventaire est réputée non introduite en application de l'article 5, alinéa 1er. Il en va de même de la requête qui n'est pas accompagnée de toutes les pièces inventoriées.

En vertu de l'alinéa 3, les magistrats du Conseil d'État, et singulièrement les auditeurs, ont la possibilité d'inviter les parties à conformer leurs mémoires à l'obligation d'identifier clairement les pièces auxquelles ils font référence dans leur argumentation. Afin de ne pas retarder inutilement la procédure, il ne devrait être recouru à cette possibilité qu'en cas de réelle nécessité.

Article 41

L'article 41 règle la question de l'envoi de pièces de procédure par le Conseil d'État.

L'alinéa 1er correspond à l'article 34, alinéa 2, du RPE ; l'alinéa 2 reprend l'article 84, alinéa 2, du RGP.

Article 42

Cet article règle les conditions dans lesquelles le Conseil d'État peut recourir à des notifications ou communications par voie électronique. Il répond à l'une des préoccupations du gouvernement.

⁽⁵⁹⁾ CEDH, 23 octobre 1996, Levages prestations services – France, Rec., 1996-V; CEDH, 20 avril 1999, de Virgilis – Italie [req. 39211/98]; CEDH, 20 avril 1999, Mohr – Luxembourg [req. 29236/95] ; CEDH, 12 novembre 2002, Maillet – France [req. 45676/99].

On se reportera, pour l'essentiel, au commentaire général de la présente note.

En vertu du paragraphe 1er, les autorités administratives peuvent demander à recevoir la notification des ordonnances de non-admission et des arrêts par courrier électronique. Dans ce cas, le greffe du Conseil d'État ne leur notifie plus ces décisions par la voie habituelle de la recommandation postale.

La notification électronique des ordonnances d'admission n'a pas été prévue parce qu'il faut de toute manière notifier aussi une copie de la requête. Or, cette notification fait courir le délai dans lequel la partie adverse (l'administration le plus souvent) doit déposer son mémoire en réponse. Il s'agit d'éviter tout risque de confusion et donc de difficultés qui pourraient résulter de deux notifications distinctes.

En toute hypothèse, le paragraphe 2 prévoit que les avocats de toutes les parties au recours en cassation peuvent demander à recevoir une copie électronique de l'ordonnance de non-admission et de l'arrêt, en communication et à titre de simple information. Une telle communication n'a aucun effet juridique.

La même possibilité est offerte à la juridiction, afin qu'elle puisse, le cas échéant, se constituer une banque de données spécifique.

Le paragraphe 3 règle la façon dont les notifications et les communications électroniques s'opéreront. Le Conseil d'État ouvrira une boîte de réception de courriers électroniques pour toute autorité administrative, pour toute juridiction et pour tout avocat qui en fera la demande. Cette boîte aux lettres ne pourra être alimentée que par le Conseil d'État. Elle pourra, comme tout autre compte de messagerie, être ajoutée aux programmes de gestion des messageries électroniques comme Outlook, Eudora, etc. Ce système présente un certain nombre de garanties, dont celle de permettre au Conseil d'État de s'assurer que la communication ou la notification a bien eu lieu. Il devrait aussi permettre de déterminer à quel moment la partie intéressée a consulté ses messages.

Pour des raisons de volume, il n'est pas possible d'ouvrir cette fonctionnalité à tous les particuliers qui agiraient devant le Conseil d'État.

Le paragraphe 4 envisage l'hypothèse où, malgré les précautions prises, la notification ou la communication électronique échouerait.

Le paragraphe 5 précise à quel moment les envois du Conseil d'État sont réputés être notifiés. L'alinéa 1er découle de l'article 84, alinéas 3 à 5, du RGP. L'alinéa 2 tient compte du fait que les notifications et les communications électroniques peuvent être programmées pour être effectuées en soirée ou la nuit.

Article 43

Cet article résulte de l'article 88 du RGP.

Article 44

Cet article est repris de l'article 89 du RGP. Il tient toutefois compte de l'obligation incombant aux personnes de droit privé, requérantes ou parties adverses, de faire élection de domicile. Les délais sont seulement augmentés avant que ces personnes aient pu faire élection de domicile, qu'elles ont l'obligation d'indiquer dans leur premier acte de procédure.

Article 45

Cet article correspond à l'article 90 du RGP.

Article 46

Cet article correspond à l'article 91 du RGP.

Article 47

Cet article est le pendant de l'article 33 du RGP.

Bien que l'obligation de motiver les arrêts et les ordonnances de non-admission est déjà prévue dans les lois coordonnées sur le Conseil d'État ⁶⁰, cette disposition a pour but d'établir clairement la distinction entre la motivation des ordonnances de non-admission, qui doit obligatoirement être succincte, et la motivation des arrêts, qui peut, mais ne doit pas nécessairement, être succincte. Il découle par ailleurs de cette disposition que les ordonnances d'admission ne doivent pas être motivées.

Article 48

Cet article énumère les éléments qui doivent figurer dans les ordonnances d'admission, dans les ordonnances de non-admission et dans les arrêts. Il découle de l'article 34 du RGP.

Article 49

Cet article correspond aux articles 35 et 36 du RGP.

Article 50

Cet article est repris de l'article 37 du RGP, qui a été adapté pour tenir compte des ordonnances de non-admission.

Les ordonnances d'admission ayant un caractère interlocutoire et n'impliquant aucune mesure de contrainte ne sauraient être revêtues de la formule exécutoire.

⁽⁶⁰⁾ Voir l'article 28, alinéa 1er, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, pour ce qui concerne les arrêts, et l'article 20, § 3, alinéa 2, nouveau, de ces mêmes lois coordonnées, tel qu'inséré par l'article 8 de la loi du 15 septembre 2006, pour ce qui concerne les ordonnances de non-admission.

Article 51

Cet article correspond à l'article 38 du RGP qui, par ailleurs, est abrogé (voir l'article 53, ci-dessous). Il n'est cependant plus précisé qu'il y a lieu à renvoi de l'affaire chaque fois que la section d'administration du Conseil d'État casse la décision de la juridiction administrative contestée devant elle. La nouvelle formulation de l'article 51 ("s'il échet") permet en effet de tenir compte de tous les cas, à savoir les exceptions expressément prévues par une loi ou les hypothèses dans lesquelles il n'y a pas lieu à renvoi après cassation, parce qu'il n'est plus nécessaire que la juridiction se prononce à nouveau sur l'affaire.

Article 52

Conformément à l'article 243, alinéa 2, de la loi du 15 septembre 2006, l'article 52 fait entrer en vigueur des éléments de l'article 17 de la même loi, en ce qui concerne les recours en cassation, exclusivement. Les raisons pour lesquelles il y a lieu de faire entrer en vigueur les dispositions en question ont été exposées dans le commentaire général aux points 3.3 et 3.4.4.

En bref, il est indispensable de faire entrer en vigueur, pour les recours en cassation :

- l'article 17, 2°, en ce qui concerne les frais et les dépens, afin de retenir la solution de l'inscription en débet des recours et requêtes en intervention en raison des problèmes que susciterait l'introduction de demandes de pro deo (voir les articles 6, 25, 27 et 31 de l'avant-projet et leurs commentaires);
- l'article 17, 3°, pour permettre la fixation d'un délai de recours en cassation d'un mois (article 3, § 1er, de l'avant-projet);
- l'article 17, 4°, pour pouvoir organiser la procédure sur débats succincts (article 19 de l'avant-projet).

Article 53

L'article 53 tire les conséquences de l'élaboration d'un règlement de procédure particulier à la cassation. Il abroge l'article 38 du RGP dont le contenu figure à l'article 51 de l'avant-projet.

Article 54

L'article 54 apporte un certain nombre de modifications à l'arrêté royal du 7 juillet 1997 relatif à la publication des arrêts du Conseil d'État afin de tenir compte des ordonnances de non-admission. Dans un souci de sécurité juridique, il précise désormais que l'omission de l'identité des personnes physiques dans l'ordonnance de non-admission ou dans l'arrêt doit être demandée avant la clôture des débats.

Article 55

Cet article abroge toutes les dispositions du RPE relatives à la cassation administrative. Celui-ci ne concernera plus, désormais, que les requêtes en suspension et en annulation dirigées contre les actes administratifs (individuels) pris en application de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, au séjour, à l'établissement et à l'éloignement des étrangers.

Cette disposition s'impose en raison de l'article 232 de la loi du 15 septembre 2006. En effet, selon cet article, qui entrera en vigueur le 1er décembre prochain, "le Conseil d'État reste compétent pour connaître, sur la base des dispositions [existantes], des recours en annulation et en suspension introduits contre les décisions individuelles qui sont prises en application de la loi sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers".

À contrario, cet article signifie qu'à partir du 1er décembre 2006, le Conseil d'État ne "reste" plus "compétent", pour juger les recours en cassation introduits contre les décisions de la Commission permanente de recours des réfugiés sur la base du RPE actuellement en vigueur, lesquels recours sont par ailleurs, comme tous les autres recours en cassation administrative, soumis à la procédure de filtrage à partir du 1er décembre 2006.

Par contre, les dispositions du RPE restent applicables à l'examen des recours en cassation administrative introduits contre les décisions de la Commission permanente de recours des réfugiés avant le 1er décembre 2006.

Article 56

Le texte en projet devrait s'appliquer aux recours en cassation introduits à partir du 1er décembre 2006. Cette solution s'inscrit dans le prolongement de l'article 235, § 4, alinéa 3, de la loi du 15 septembre 2006.

Par souci de sécurité juridique, les articles 3 à 6 ne sauraient être applicables aux recours en cassation introduits à partir du 1er décembre 2006 contre des décisions juridictionnelles notifiées avant cette date. En effet, dans les contentieux autres que celui des étrangers, le délai pour introduire un recours en cassation est actuellement de soixante jours (article 4, alinéa 3, du RGP)⁶¹, alors qu'à l'avenir il ne sera plus que de trente jours. De plus, les articles 3 à 6 de l'avant-projet diffèrent des articles 2 et 3 du RGP et de l'article 20 du RPE, car il a fallu adapter ces dispositions à la nature de la cassation, à l'obligation de statuer dans des délais déterminés et à la vocation de l'avant-projet à s'appliquer à tous les contentieux. Il s'ensuit que la requête doit respecter de nouvelles formes quant à son contenu et ses annexes et que cette exigence n'aura pas été portée à la connaissance des intéressés lors des notifications effectuées avant le 1er décembre 2006.

⁽⁶¹⁾ Dans le contentieux des étrangers, le délai est, et demeure, de trente jours.

Il convient en conséquence d'éviter que les indications relatives à la manière d'introduire des recours en cassation, figurant dans les notifications des décisions juridictionnelles envoyées avant le 1er décembre 2006, induisent les justiciables en erreur ⁶².

⁽⁶²⁾ Cette façon de procéder a déjà été appliquée lors de l'entrée en vigueur du RPE (voir l'article 43).

TOELICHTENDE NOTA

I. ALGEMENE OPMERKINGEN

1. Het mandaat van de Regering en de machtigingen verleend door de wetgever

De Eerste Minister heeft op 9 oktober 2006 het volgende verzoek gericht aan de Raad van State :

"Met dit schrijven wil ik, in toepassing van artikel 6 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, de afdeling wetgeving belasten met het opmaken van de uitvoeringsbesluiten van de wet van 15 september 2006 tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor vreemdelingenbetwistingen (Belgisch Staatsblad van 6 oktober 2006).

Er werd geopteerd om de uitvoering van voornoemde wet in verschillende fasen aan te pakken. Al naar gelang het geval zal een beroep op de medewerking van Uw Hoog Rechtscollege worden gedaan, telkens met aanduiding van de betrokken artikelen van de wet en het voorwerp van de desbetreffende uitvoeringsbepalingen.

De eerste fase van de uitvoering, die het voorwerp uitmaakt van dit schrijven, behelst de toelaatbaarheid in cassatie, met name de procedureregeling en de nadere regelen voor de kennisgeving van de beschikkingen ter zake: het betreft de uitvoeringsbesluiten bedoeld in de artikelen 8, §§ 3 en 5, en 15 van voornoemde wet.

Artikel 8 introduceert een toelaatbaarheidsprocedure in cassatie voor alle beroepen die bij de Raad van State aanhangig gemaakt worden. De doelstelling van deze procedure is te voorkomen dat het hoogste administratieve rechtscollege louter beschouwd wordt als een beroepsinstantie en dat de Raad van State alle voorzieningen in cassatie moet onderzoeken en ten gronde berechten, zelfs die waarvan na een kort voorafgaand onderzoek blijkt dat zij, gelet op de middelen die erin worden aangevoerd, geen enkelen kans op slagen hebben.

In het ontwerp van koninklijk besluit die de procedureregeling zal omvatten voor de toelaatbaarheid in cassatie zouden volgende elementen moeten opgenomen worden:

- 1° het feit dat een verkorte en versnelde procedure betreft, waarbij de Raad van State zich kan inspireren op soortgelijke procedures die reeds bestaan:
 - de termijn van 8 dagen zou de regel moeten worden, waarbij echter, overeenkomstig artikel 217 van de voornoemde wet, de termijn tijdens de overgangsperiode alsnog een maand mag bedragen;
 - het betreft een procedure zonder terechtzitting;

.../...

- de afwijzing moet kunnen gebeuren op basis van een summiere motivering;
- 2° de nadere regels voor de kennisgeving van de beschikkingen waarbij het cassatieberoep niet toelaatbaar wordt verklaard.

De memorie van toelichting somt op pagina 42 een aantal mogelijkheden op: het schriftelijk meedelen van de integrale tekst van de beschikking (zoals nu gebeurt), het meedelen van een afschrift via gecertificeerde e-mail van de integrale tekst van de beschikking, het afschrift ter beschikking stellen van de partijen op een beveiligde website. Ten aanzien van de administratieve overheden in het geding wordt wel de mogelijkheid voorzien om de kennisgeving (bijv. via e-mail) te beperken tot het dispositief en het voorwerp, met dien verstande dat de integrale tekst van de beschikking steeds toegankelijk is (bijvoorbeeld op de beveiligde website voor deze overheidspartijen of op een andere hierboven aangehaalde wijze). Voorbeelden van deze modaliteiten kunnen zijn: de uitspraken waarin de overheid niet in het ongelijk wordt gesteld, of toegepast in casu, de gevallen waarin het cassatieberoep niet toegelaten wordt. In de regel hoeft deze partij niet over de integrale tekst van de (uitvoerbare) titel te beschikken.

In elk geval wenst de Regering te benadrukken dat de kennisgeving op een zo eenvoudig en zo goedkoop mogelijke wijze moet kunnen gebeuren. Er dient optimaal gebruik gemaakt te worden van de mogelijkheden die geboden worden door de hedendaagse elektronische communicatiemogelijkheden, wat in de ontwerptekst duidelijk zou moeten opgenomen worden. Hierbij kan bovendien gedacht worden aan de mogelijkheid om een beveiligde website in eerste instantie ten aanzien van de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken uit te testen door middel van een tijdelijk proefproject.

Bij de uitwerking van de ontwerptekst laat ik het aan de Raad van State over te beoordelen of er kan gewerkt worden met een wijziging van de bestaande procedureregelingen, dan wel of een nieuw procedurereglement moet uitgewerkt worden.

Bovendien zou ik het bijzonder op prijs stellen indien de afdeling wetgeving eveneens zou onderzoeken of de opgesomde hervormingen desgevallend ook wijzigingen aan andere bestaande uitvoeringsbepalingen van de gecoördineerde wetten op de Raad van State noodzakelijk maken."

De brief van de Eerste Minister verwijst uitdrukkelijk naar de artikelen 8, §§ 3 en 5, en 15 van de wet van 15 september 2006 tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, hierna de "wet van 15 september 2006".

De "artikelen 8, § 3, derde lid"¹, en "15, 1°"², van de wet van 15 september 2006 machtigen de Koning om, bij een koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de nadere regels te bepalen volgens welke een beschikking in de procedure van toelaatbaarheid van de beroepen in cassatie of een tussen- of eindarrest ter kennis van de partijen³ worden gebracht. Deze dubbele machtiging betreft dus zowel de procedure van toelaatbaarheid van de beroepen in administratieve cassatie als de verschillende procedures van de behandeling ten gronde van de beroepen voor de Raad van State, ongeacht of het toelaatbaar verklaarde beroepen in administratieve cassatie betreft, dan wel beroepen tot nietigverklaring/schorsing, enz.⁴.

"Artikel 8, § 5"⁵, van de voornoemde wet van 15 september 2006 machtigt tevens de Koning om, eveneens bij koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de procedure te bepalen betreffende het onderzoek van de toelaatbaarheid van de beroepen in administratieve cassatie.

Ofschoon dit punt niet aan bod komt in de brief van de Eerste Minister, kan de verwijzing naar artikel 15 van de wet van 15 september 2006 ook aldus worden geïnterpreteerd dat niet wordt verwezen naar 1° van die bepaling, die de nadere regels van de kennisgeving van de arresten betreft, doch naar 2°⁶, dat artikel 28, derde lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State wijzigt, teneinde te preciseren dat de beschikkingen uitgesproken in het kader van de procedure van toelaatbaarheid van de

(1) Het nieuwe artikel 20, § 3, derde lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

(2) Het nieuwe artikel 28, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

(3) "(...) porté à la connaissance des parties", volgens de Franse versie van het nieuwe artikel 28, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State (artikel 15, 1°, van de wet van 15 september 2006).

(4) Aan de Koning is bij het nieuwe artikel 39/65 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (artikel 162 van de wet van 15 september 2006) een soortgelijke machtiging verleend wat betreft de kennisgeving van tussen- of einduitspraken gedaan door de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

(5) Het nieuwe artikel 20, § 5, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

(6) Dat eveneens in werking treedt op 1 december 2006.

beroepen in cassatie eveneens toegankelijk zijn voor het publiek, vermits het aan de Koning staat om met toepassing van het vierde lid van datzelfde artikel bij een koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad de gevallen, de vormen en de voorwaarden te bepalen waarin de Raad van State deze beschikkingen openbaar maakt.

In verband met de procedure betreffende de behandeling ten gronde van de toelaatbaar verklaarde cassatieberoepen dient te worden verwezen naar artikel 30 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, dat de Koning eveneens machtigt om bij koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, onder meer ⁷, de procedure te bepalen die voor de afdeling administratie moet worden gevolgd in de gevallen bedoeld in de artikelen 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18 en 36 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. Artikel 17 van de wet van 15 september 2006 brengt verscheidene wijzigingen aan in dat artikel 30, maar met uitzondering van de nieuwe paragrafen 5 tot 9 van artikel 30, die in werking treden op 1 december 2006 ⁸, moet de datum van inwerkingtreding van die wijzigingen door de Koning worden vastgesteld bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad ⁹.

(7) Aan de Koning worden ook bijzondere machtigingen verleend om de bijzondere procedureregels in bepaalde soorten van geschillen vast te stellen, inzonderheid de geschillen betreffende de behandeling van de verzoekschriften gericht tegen een beslissing genomen met toepassing van de wetten op de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (zie artikel 30, § 2, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, waarvan de opheffing wordt voorgeschreven bij artikel 17, 5°, van de wet van 15 september 2006, op een met toepassing van artikel 243 van diezelfde wet door de Koning te bepalen datum).
Het betreft thans het koninklijk besluit van 9 juli 2000 houdende bijzondere procedureregeling inzake geschillen over beslissingen betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, waaromtrent artikel 232, tweede lid, van de wet van 15 september 2006 bepaalt dat het toepasselijk blijft op de beroepen tot nietigverklaring en tot schorsing ingesteld tegen individuele beslissingen genomen met toepassing van de wetten betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, zulks tot op de datum voorafgaand aan die waarop de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen bevoegd zal worden verklaard om kennis te nemen van die beroepen (te weten, met toepassing van artikel 231 van de wet van 15 september 2006, de datum door de Koning bepaald bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, en uiterlijk 6 oktober 2007).

(8) Artikel 243, derde lid, van de wet van 15 september 2006.

(9) Artikel 243, tweede lid, van de wet van 15 september 2006.

Tot slot machtigt het nieuwe artikel 30, § 9, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State ¹⁰ de Koning om bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad de wijze van inning van de rechten bedoeld in de paragrafen 5 tot 7 en 9 van diezelfde bepaling vast te stellen.

Gelet op het vorenstaande vereist een algehele regeling inzake de procedureregels toepasselijk op de behandeling van de beroepen in administratieve cassatie ingesteld bij de Raad van State dat, naast de essentiële aspecten van procedure die met toepassing van artikel 160 van de Grondwet vastgelegd zijn in de gecoördineerde wetten op de Raad van State, de hierboven genoemde onderscheiden machtigingen verleend aan de Koning in aanmerking worden genomen.

2. Context van de brief van de Eerste Minister

Zoals erop gewezen wordt in de brief van de Eerste Minister, treedt het nieuwe artikel 20 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State ¹¹, naar luid waarvan ieder beroep in administratieve cassatie aan de toelaatbaarheidsprocedure moet worden onderworpen zodra het op de rol wordt ingeschreven, in werking op 1 december 2006 ¹².

Gelet op de overgangstermijn die is vastgesteld voor de werking van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen zal de toelaatbaarheidsprocedure concreet beschouwd vanaf die datum toepassing vinden :

- enerzijds op de beroepen in administratieve cassatie ingesteld in niet-vreemdelingenzaken ¹³;

⁽¹⁰⁾ Dat eveneens in werking treedt op 1 december 2006 (artikel 243 van de wet van 15 september 2006).

⁽¹¹⁾ Artikel 8 van de wet van 15 september 2006.

⁽¹²⁾ Artikel 243, derde lid, van de wet van 15 september 2006.

⁽¹³⁾ Ter informatie: de Raad van State heeft tijdens het gerechtelijk jaar 2005-2006 een vijftigtal beroepen in cassatie in niet-vreemdelingenzaken ingeschreven op de rol.

- anderzijds op de beroepen in cassatie ingesteld tegen de beslissingen van de Vaste Beroepscommissie voor vluchtelingen ^{14 15}.

Zelfs in geval van een eventuele toename van het aantal beslissingen genomen door die Commissie vanaf 1 december 2006 ¹⁶, zal het aantal cassatieberoepen dat aan de zeefprocedure onderworpen moet worden, vrij beperkt zijn tijdens die overgangsperiode en zal het nieuw ingestelde systeem pas in zijn normaal tempo functioneren zodra de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen is geïnstalleerd, met dien verstande dat voor alle beslissingen van die Raad alleen de voorziening in cassatie voorgeschreven bij artikel 14, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State mogelijk zal zijn.

(14) Artikel 235, § 4, derde lid, van de wet van 15 september 2006 bepaalt immers : "Artikel 20 van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, is van toepassing op de cassatieberoepen tegen beslissingen van de Vaste Beroepscommissie voor vluchtelingen, ingediend na de inwerkingtreding van deze bepaling".

(15) Ter informatie: de Raad van State heeft, tijdens het gerechtelijk jaar 2005-2006, 1.726 beroepen in cassatie gericht tegen beslissingen van de Vaste Beroepscommissie voor vluchtelingen op de rol ingeschreven, en 108 beroepen in cassatie tijdens de maand september 2006.

(16) Inzonderheid omdat artikel 235, § 2, derde lid, van de wet van 15 september 2006 bepaalt dat de beroepen door de Vaste Beroepscommissie voor vluchtelingen behandeld zullen worden "overeenkomstig de procedure en de bepalingen bepaald" voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, wat, zoals in de memorie van toelichting te lezen staat, "zal bijdragen tot het zo vlug mogelijk wegwerken van de bestaande achterstand zodat de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen niet van bij zijn opstart gebukt dient te gaan onder een onredelijke achterstand" (Gedr. Stuk Kamer, 51 - 2479/001, blz. 158). Volgens de inlichtingen meegedeeld door de Vaste Beroepscommissie voor vluchtelingen kan het aantal beslissingen dat de Commissie tussen 1 december 2006 en 30 april 2007 genoopt zou zijn te nemen, tot zowat 3.000 oplopen.

3. Algemene strekking van het voorontwerp

3.1. In het licht zowel van de verschillende machtigingen waaraan is herinnerd in punt 1, als van die machtigingen welke uitdrukkelijk worden bedoeld in de brief van de Eerste Minister, vraagt de Eerste Minister de Raad van State alleen uitdrukkelijk een voorontwerp op te stellen dat zich beperkt tot de vaststelling, enerzijds van de procedure betreffende het onderzoek van de toelaatbaarheid van de beroepen in cassatie, en anderzijds van de nadere regels volgens welke de beschikkingen waarbij tot de niet-toelaatbaarheid van de beroepen in cassatie wordt beslist, "onmiddellijk ter kennis gebracht" zullen worden van de partijen in cassatie.

Aldus opgezet zou het voorontwerp van besluit zijn rechtsgrond uitsluitend ontleenen aan de nieuwe paragrafen 3, derde lid, en 5 van artikel 20 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State ¹⁷. Bovendien moet worden verwezen naar artikel 28, tweede ¹⁸ en derde lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State indien, ofschoon zulks niet uitdrukkelijk in het vooruitzicht wordt gesteld in de brief van de Eerste Minister, het door de afdeling Wetgeving uitgewerkte voorontwerp ook de nadere regels van openbaarmaking van de beschikkingen uitgesproken in het kader van de toelaatbaarheidsprocedure zou regelen.

Die wijze van regulering zou evenwel tot gevolg hebben dat zowel de nadere regels inzake het inschrijven op de rol, als het onderzoek ten gronde van de toelaatbaar verklaarde cassatieberoepen zich anders zouden aandienen, naargelang deze beroepen al dan niet zijn ingesteld tegen beslissingen van de Vaste Beroepscommissie voor vluchtelingen.

⁽¹⁷⁾ Artikel 8 van de wet van 15 september 2006.

⁽¹⁸⁾ Zoals het is gewijzigd bij artikel 15, 1°, van de wet van 15 september 2006.

Zolang de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen immers niet operationeel is en artikel 30, § 2, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, dat de Koning machtigt om bijzondere procedureregels vast te stellen voor de behandeling van de verzoekschriften gericht tegen een beslissing genomen met toepassing van de voornoemde wet van 15 december 1980, niet is opgeheven :

- 1°) zouden de inschrijving op de rol en de behandeling ten gronde van de cassatieberoepen gericht tegen een beslissing van de Vaste Beroepscommissie voor vluchtelingen geschieden overeenkomstig de bepalingen van het voornoemde koninklijk besluit van 9 juli 2000 ¹⁹;
- 2°) terwijl de overige beroepen in cassatie behandeld zouden worden volgens de procedureregels vastgelegd bij het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling Administratie van de Raad van State, hierna de "APR" genoemd.

Die twee procedures verschillen echter in aanzienlijke mate op een aantal punten (bijvoorbeeld: het koninklijk besluit van 9 juli 2000 voorziet in specifieke gronden voor niet-inschrijving van een zaak op de rol; in het ene geval moet de verzoeker woonplaats kiezen, doch in het andere geval niet; de termijnen voor het indienen van de memories van antwoord, de toelichtende memories en de memories van wederantwoord zijn verschillend in de twee gevallen; in het koninklijk besluit van 9 juli 2000 wordt reeds voorzien in de mogelijkheid van korte debatten, en zelfs van een schriftelijk standpunt; in het kader van deze procedure is er geen laatste memorie en wordt het beroep verworpen indien de verzoekende partij niet aanwezig is op de terechtzitting; enz).

⁽¹⁹⁾ Zie inzonderheid artikel 31 van dat besluit, waarin specifiek sprake is van de administratieve cassatie.

De handhaving van een zodanige situatie lijkt des te paradoxaler daar de toepassing van de toelaatbaarheidsprocedure op alle beroepen in administratieve cassatie past in het uitdrukkelijke voornemen van de wetgever om alle beroepen in cassatie volgens dezelfde procedure behandeld te zien ²⁰.

3.2. Het feit dat alleen de regels worden vastgesteld die van toepassing zijn op de procedure van toelaatbaarheid van alle beroepen in cassatie, waarbij voor het overige de thans toepasselijke procedureregels van de behandeling ten gronde van die beroepen in stand worden gehouden, doet bovendien in menig opzicht problemen rijzen.

Zo zal de termijn om een beroep in cassatie in te stellen verschillen naar gelang het gaat om een beroep tegen een beslissing van de Vaste Beroepscommissie voor vluchtelingen ²¹ of om een beroep in cassatie inzake de andere aangelegenheden ²², wat niet overeenstemt met de wil die de wetgever te kennen heeft gegeven om een identieke verjaringstermijn vast te stellen voor alle beroepen in cassatie ²³.

⁽²⁰⁾ Gedr. Stuk Kamer, 51 - 2479/001, blz. 36. Zie eveneens, in dezelfde zin, de wijziging aangebracht in artikel 19 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State (artikel 7 van de wet van 15 september 2006 - inwerkingtreding op 1 december 2006) (ondertekening van alle beroepen in cassatie door een persoon omschreven in het derde lid van dat artikel 19), alsmede de wijziging aangebracht in artikel 30 van diezelfde gecoördineerde wetten (artikel 17, 3°, van de wet van 15 september 2006 - inwerkingtreding op een datum te bepalen door de Koning) (mogelijkheid tot het bepalen van een kortere termijn van verjaring van het beroep in cassatie bedoeld in artikel 14, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State).

⁽²¹⁾ Dertig dagen met ingang van de kennisgeving van de bestreden handeling (artikel 20, eerste lid, van het voormelde koninklijk besluit van 9 juli 2000).

⁽²²⁾ Zestig dagen met ingang van de kennisgeving van de bestreden handeling (artikel 4 van de APR).

⁽²³⁾ Zie voetnoot 20.

Evenzo blijkt het handhaven van de toepassing van de APR voor de behandeling ten gronde van de beroepen in cassatie in niet-vreemdelingenzaken, onverenigbaar met de verplichting die bij het nieuwe artikel 20, § 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State ²⁴ aan de Raad is opgelegd om zich uit te spreken over het cassatieberoep binnen een termijn van zes maanden na de beschikking waarbij het beroep toelaatbaar wordt verklaard ²⁵. Hoewel het slechts gaat om een termijn van orde, gaat deze verplichting in op 1 december 2006 ²⁶ en de Koning dient, in het kader van de uitoefening van de hem opgedragen bevoegdheden, uiteraard de procedureregels te handhaven of vast te stellen op grond waarvan de opgelegde termijn om uitspraak te doen hoe dan ook in acht kan worden genomen.

3.3. Het laat zich tenslotte aanzien dat de bedoeling, die duidelijk te kennen is gegeven bij de parlementaire voorbereiding van de wet van 15 september 2006 ²⁷, om ter wille van de rechtszekerheid, de termijn waarbinnen tegen een beslissing een cassatieberoep kan worden ingesteld zo kort mogelijk te houden, moeilijk bestaansbaar is

⁽²⁴⁾ Artikel 8 van de wet van 15 september 2006.

⁽²⁵⁾ De meeste beroepen in cassatie zullen weliswaar gericht worden tegen beslissingen van de Vaste Beroepscommissie voor vluchtelingen en de strikte toepassing in dat geval van zowel de procedureregels als de proceduretermijnen waarin het voormelde koninklijk besluit van 9 juli 2000 voorziet, zou het mogelijk moeten maken die termijn van zes maanden in acht te nemen.

⁽²⁶⁾ Artikel 243, derde lid, van de wet van 15 december 2006.

⁽²⁷⁾ Gedr. St. , Kamer, 51-2479/001, blz. 47.

met het handhaven van de huidige procedureregels betreffende het betalen van het recht en de mogelijkheid om het voordeel van de kosteloze rechtspleging aan te vragen ²⁸.

3.4.1. Gelet op het voorgaande heeft de afdeling Wetgeving aan drie oplossingen gedacht om gevolg te geven aan de brief van de Eerste Minister.

3.4.2. Een eerste oplossing bestaat erin zich strikt te houden aan de uitdrukkelijk in de brief beschreven regels en bijgevolg alleen de procedureregels vast te stellen met betrekking tot de toelaatbaarheidsfase van de beroepen in cassatie, eenmaal deze naar

(28) Momenteel wordt een verzoekschrift dat niet gezegeld is en niet gepaard gaat met een pro-deoaanvraag, niet ingeschreven op de rol maar voorlopig ingeschreven in een wachtregister, waarbij de verzoeker door de griffie wordt verzocht zegels aan te brengen of een pro-deoaanvraag in te dienen. Indien het recht naar behoren wordt betaald, wordt het verzoekschrift ingeschreven op de rol. Indien een pro-deoaanvraag wordt ingediend, wordt tewerkgegaan overeenkomstig artikel 81 van de APR (inschrijven op de rol van het verzoekschrift; beschikking waarbij uitspraak wordt gedaan over het toekennen van het pro deo; in geval van weigering verzoek vanwege de griffie om binnen vijftien dagen het recht te betalen; bij ontstentenis daarvan wordt het verzoekschrift afgevoerd van de rol, doch alleen wanneer deze termijn is verlopen).

Het laat zich duidelijk aanzien dat de toepassing van deze regels onverenigbaar is met de bij het nieuwe artikel 20 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State vastgestelde termijnen (artikel 8 van de wet van 15 september 2006). De hoofdgriffier moet het administratief rechtscollege dat betrokken is bij het beroep immers op de hoogte brengen zodra het beroep op de rol is ingeschreven, het rechtscollege moet zijn dossier toezenden binnen twee dagen na deze mededeling en de aangewezen staatsraad moet binnen acht dagen uitspraak doen over de toelaatbaarheid van het beroep in cassatie (binnen een maand bij wijze van overgangsmaatregel), met ingang van de ontvangst van het dossier. Het onderzoek naar de toelaatbaarheid van een beroep in cassatie binnen acht dagen zal dus worden aangevat nog voor men er zeker van is dat het beroep uiteindelijk niet zal moeten worden afgevoerd van de rol in geval van een beschikking tot weigering van het pro deo. Het zou zelfs kunnen dat het beroep moet worden afgevoerd van de rol, terwijl er reeds een beschikking is genomen in het stadium van het onderzoek naar de toelaatbaarheid ervan. Naast het feit dat zulks niet bestaanbaar is met de tekst van het nieuwe artikel 20, §§ 2, eerste lid, en 3, eerste lid, eerste zin, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, zal wachten tot uitspraak is gedaan over het pro deo en tot de zegels zijn aangebracht in geval van beschikking van weigering van het pro deo, alvorens uitspraak te doen over de toelaatbaarheid van het cassatieberoep, het in het merendeel van de gevallen overigens niet mogelijk maken het bepaalde in het nieuwe artikel 20 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State in acht te nemen.

behoren zijn ingeschreven op de rol²⁹. Zulks betekent concreet dat de beroepen in cassatie verschillend worden behandeld naar gelang zij al dan niet gericht zijn tegen beslissingen van de Vaste Beroepscommissie voor vluchtelingen, in de fases van de procedure die voorafgaan aan de toelaatbaarheidsfase (beroepstermijn, regels inzake inschrijving op de rol, ...) en in de fase die erop volgt (behandeling ten gronde van de toelaatbaar verklaarde beroepen in cassatie).

Om de hierboven vermelde redenen heeft de afdeling Wetgeving geoordeeld dat deze eerste oplossing niet volstond, daar zij hoe dan ook vooronderstelt dat de verzoekers ten minste dezelfde regels moeten volgen voor het instellen van het cassatieberoep en voor de toelaatbaarheidsprocedure.

3.4.3. Een tweede oplossing bestaat erin de eerste oplossing aan te passen, door ze uit te breiden in die zin dat het onderzoek ten gronde van de beroepen in cassatie geschiedt volgens de regels bepaald in de APR.

De afdeling Wetgeving heeft evenmin gekozen voor deze oplossing, daar ze het niet mogelijk maakt voor alle toelaatbaar verklaarde beroepen in cassatie de termijn van zes maanden - te rekenen vanaf de beschikking van toelaatbaarheid - in acht te nemen, opgelegd bij het nieuwe artikel 20, § 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State³⁰, om het arrest over de grond van de zaak te wijzen.

3.4.4. Gelet op de mogelijkheid die uitdrukkelijk in de brief van de Eerste Minister aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State wordt geboden om al dan niet de redactie voor te stellen van een nieuwe bijzondere procedureregeling, heeft de afdeling Wetgeving gekozen voor een derde oplossing, te weten een voorontwerp van besluit

(29) Zie het nieuwe artikel 20, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State (artikel 8 van de wet van 15 september 2006) met toepassing waarvan "Elk cassatieberoep, zodra het op de rol is geplaatst, (...)".

(30) In werking op 1 december 2006.

voorstellen dat zonder onderscheid toepasselijk is op alle beroepen in cassatie en waarin naast de uitdrukkelijk in de brief van de Eerste Minister vermelde aspecten, ook het volgende wordt geregeld :

- de procedure die van toepassing is voor de wijze waarop de beroepen in cassatie worden ingesteld en op de rol worden ingeschreven;
- het onderzoek ten gronde van de toelaatbaar verklaarde beroepen;
- de wijze waarop de in artikel 30, nieuwe §§ 5 tot 7 ³¹, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State bedoelde rechten worden geëind;
- de regels betreffende de kennisgeving, niet alleen van de tussenarresten of eindarresten in het kader van de cassatieprocedure, maar ook van de beschikkingen, zowel de beschikkingen van toelaatbaarheid van de beroepen als de beschikkingen van niet-toelaatbaarheid ervan, de enige categorie die in de brief van de Eerste Minister uitdrukkelijk wordt vermeld.

Het komt er dus op aan een voorontwerp van besluit voor te stellen dat zijn rechtsgrond ontleent aan alle ter zake aan de Koning verleende machtigingen die in punt 1 zijn gememoreerd.

Bovendien is er voor het vaststellen van de termijn van beroep en het bepalen van de procedureregels die van toepassing zijn op de behandeling ten gronde van de toelaatbaar verklaarde cassatieberoepen, eveneens voor gekozen verscheidene machtigingen die bij artikel 17 van de wet van 15 september 2006 in artikel 30 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State zijn opgenomen, en die eveneens toepassing vinden in het kader van de administratieve cassatie, reeds op 1 december 2006 in werking te laten treden, doch uitsluitend wat de administratieve cassatie betreft. Het gaat meer bepaald om artikel 30, § 1, nieuw laatste lid ³² (mogelijkheid om een kortere termijn van verjaring van het cassatieberoep te bepalen, zonder dat deze minder dan vijftien dagen

⁽³¹⁾ Artikel 17, 7°, van de wet van 15 september 2006.

⁽³²⁾ Artikel 17, 3°, van de wet van 15 september 2006.

mag bedragen) en artikel 30, gewijzigde § 2, eerste lid ³³ (mogelijkheid om algemene procedureregels vast te stellen voor het behandelen van verzoekschriften die enkel korte debatten met zich meebrengen ³⁴) van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Deze diverse machtigingen hebben weliswaar ook betrekking op de procedure inzake de behandeling van de annulatieberoepen voor de Raad van State, maar er is van uitgegaan dat het verkieslijk was ze voor de behandeling van die beroepen eerst in werking te laten treden naar aanleiding van een algemene herziening van de APR die eveneens de andere wijzigingen zal behelzen die noodzakelijk zijn geworden door andere bepalingen van de wet van 15 september 2006.

3.5.1. De afdeling Wetgeving is zich ervan bewust dat zij, door te opteren voor de derde oplossing, een voorontwerp van besluit voorstelt dat verder gaat dan de uitdrukkelijk in de brief van de Eerste Minister vermelde machtigingen en regels. Zij is evenwel van oordeel dat de voor- en nadelen die zo-even zijn uiteengezet, alsmede de nauwe samenhang tussen de diverse bepalingen van het voorontwerp, rechtvaardigen dat zij verder gaat dan hetgeen waarom uitdrukkelijk is verzocht, terwijl het voorontwerp toch nauw aansluit bij de brief en de geest van hetgeen de wetgever heeft gewild toen hij één enkele procedure heeft ingesteld voor het onderzoek van de beroepen in administratieve cassatie, met vooraf een procedure van toelaatbaarheid van de beroepen.

Deze werkwijze stemt overigens overeen met artikel 232 van de wet van 15 september 2006 waarbij, zoals uiteengezet is in de bespreking van artikel 55 van het voorontwerp, het behoud van de huidige regels voor het behandelen van de beroepen die bij de Raad van State worden ingesteld tegen individuele beslissingen genomen met toepassing van de wetten betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen alleen verplicht wordt gesteld wat de

(33) Artikel 17, 4°, van de wet van 15 september 2006.

(34) Pro memorie : het voornoemde koninklijk besluit van 9 juli 2000 voorziet reeds in deze procedure van de "korte debatten", maar ze is dus niet van toepassing op de cassatieberoepen die worden ingesteld in gewone aangelegenheden.

beroepen tot nietigverklaring en tot schorsing³⁵ betreft, maar niet wat de cassatieberoepen betreft.

3.5.2. Uiteindelijk staat het aan de uitvoerende macht de oplossing te kiezen waarvoor ze meent te moeten opteren, en in voorkomend geval de voorgestelde tekst aan te passen naar gelang van de aldus gemaakte keuze.

4. Algemene commentaar bij de nadere regels waarvoor in het voorontwerp van besluit wordt gekozen voor de aanwending van de elektronische procedure, in het bijzonder wat betreft de kennisgeving van de beschikkingen van niet-toelaatbaarheid

4.1. Overeenkomstig de preciseringen vervat in de memorie van toelichting van de wet van 15 september 2006³⁶ wordt in de brief van de Eerste Minister aan het volgende herinnerd :

- aan de ene kant, de verschillende mogelijkheden om de beschikkingen van niet-toelaatbaarheid ter kennis te brengen van de "partijen in cassatie", namelijk het met de post versturen van de integrale tekst van de beschikking (zoals nu gebeurt), het meedelen van een afschrift via "gecertificeerde" e-mail van de integrale tekst van de beschikking of het afschrift ter beschikking stellen van de partijen op een "beveiligde" website;

(35) Met toepassing van artikel 232, tweede lid, van de wet van 15 september 2006, worden die beroepen immers behandeld overeenkomstig de bepalingen die gelden daags voor de datum waarop de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen bevoegd zal zijn om kennis te nemen van de beroepen bepaald in artikel 39/1 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

(36) Gedr. St. Kamer, 51-2479/001, blz. 42.
Gelet op de identieke wijze waarop de onderscheiden bepalingen in kwestie gesteld zijn, behoort erop te worden gewezen dat deze preciseringen blijkbaar gelden zowel voor de kennisgeving van de beschikkingen uitgesproken in het kader van de procedure betreffende de toelaatbaarheid van de cassatieberoepen (nieuw artikel 20, § 3, derde lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State - artikel 8 van de wet van 15 september 2006), als voor de kennisgeving van de tussen- of eindarresten die door de Raad van State worden gewezen in alle geschillenberechtingen (nieuw artikel 28, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State - artikel 15 van de wet van 15 september 2006) en voor de kennisgeving van tussen- of einduitspraken die worden gewezen door de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (artikel 39/65 van de wet van 15 december 1980 - artikel 162 van de wet van 15 september 2006).

- aan de andere kant, de mogelijkheid dat de administratieve overheden slechts een gedeeltelijke kennisgeving krijgen van de beschikking, met dien verstande dat de integrale tekst van de beschikking steeds toegankelijk is, bijvoorbeeld op een "beveiligde" website.

Voorts wordt gewag gemaakt van de wens van de Regering om de kennisgeving op een zo eenvoudig en zo goedkoop mogelijke wijze te laten geschieden en zulks door uitgebreid gebruik te maken van de bestaande elektronische communicatiemiddelen. Er wordt andermaal gealludeerd op de mogelijkheid om bij wijze van proefproject een "beveiligde" website ter beschikking van de federale overheidsdienst Binnenlandse Zaken te stellen.

4.2. Aangezien onder de hierna beschreven voorwaarden inderdaad kan worden overwogen om door het verzenden van elektronische berichten kennis te geven of mededeling te doen van beschikkingen of arresten die toch al in elektronische vorm bestaan, lijkt het noch om redenen van kostprijs noch ter wille van de snelheid van de procedure nodig te overwegen om van die documenten slechts een uittreksel per elektronische post te verzenden.

In het voorontwerp van besluit wordt dan ook gekozen voor de mogelijkheid om de integrale tekst van de beschikking of het arrest per elektronische post te verzenden.

4.3. Wegens de technische moeilijkheden die nog opgelost moeten worden en wegens het ontbreken van een passend juridisch kader om de juridische problemen op te lossen die verband houden met de procedure van elektronische "certificatie"³⁷, is in het voorontwerp van besluit niet gekozen voor het mededelen van documenten of stukken per naar behoren "gecertificeerde" elektrische post, aangezien het materieel onmogelijk is om

⁽³⁷⁾ Inzonderheid wat betreft de precieze bepaling van de datum waarop de berichten verzonden en ontvangen zijn in geval van betwistingen, of nog, zonder evenwel exhaustief te willen zijn, wat betreft de nadere regels volgens welke de partijen kunnen of moeten reageren binnen een gegeven termijn ingeval van voorvallen die zich voordoen tijdens de overbrenging van de elektronische berichten, meer in het bijzonder wanneer die berichten tot gevolg hebben dat voor een van de partijen een termijn ingaat.

al deze problemen voor 1 december 2006 te regelen. De Raad van State buigt zich evenwel nu reeds over de problemen die verband houden met het aanwenden van zulke procédés, hetgeen naderhand hoe dan ook alleen opgezet zal kunnen worden na een experimentele fase ³⁸.

Daarentegen is voorzien in de mogelijkheid voor de administratieve overheden en voor de andere partijen die dat wensen, om mededeling van de beschikkingen en arresten te krijgen bij gewone elektronische post ³⁹.

De procedure van kennisgeving bij ter post aangetekende brief wordt dus gehandhaafd telkens wanneer die kennisgeving voor de partij ten aanzien waarvan kennisgeving wordt gedaan een procedure- of beroepstermijn doet ingaan.

4.4. Ten slotte wordt het uitwerken van een nieuwe procedure voor het behandelen van de cassatieberoepen aangegrepen om te overwegen, bij wijze van proefproject, meer gebruik te maken van het verzenden van elektronische kopieën van een aantal processtukken door de partijen teneinde het onderzoek van de toelaatbaar verklaarde cassatieberoepen te vergemakkelijken en te versnellen. Deze mogelijkheid doet

⁽³⁸⁾ Zie, bij wijze van voorbeeld, voor de strikte regels waarbinnen een eerste experiment ter zake is uitgevoerd bij de administratieve rechtscolleges van Frankrijk: het decreet nr. 2005-222 van 10 maart 2005 relatif à l'expérimentation de l'introduction et la communication des requêtes et mémoires et de la notification des décisions par voie électronique (JORF 59 van 11 maart 2005) en het besluit van de Minister van Justitie van 27 mei 2005 relatif à l'expérimentation de l'introduction et la communication des requêtes et mémoires et de la notification des décisions par voie électronique (JORF 125 van 31 mei 2005).

⁽³⁹⁾ Aldus zal niet alleen de federale overheidsdienst Binnenlandse Zaken, maar ook elke andere administratieve overheid die partij is bij een cassatiegeding kunnen vragen om alleen via ("niet-gecertificeerde") elektronische post een kopie te krijgen van de beschikkingen van niet-toelaatbaarheid, aangezien die beschikkingen ten aanzien van de Belgische Staat geen termijn doen ingaan.

Daarentegen zal de kennisgeving aan de FOD Binnenlandse Zaken van een beschikking van toelaatbaarheid van het beroep per aangetekende brief geschieden, welke brief vergezeld zal gaan van een kopie van het cassatieberoep en tot gevolg zal hebben dat de termijn voor het indienen van de memorie van antwoord ingaat.

evenwel niets af aan de verplichting die voor de partijen geldt om van die processtukken ook een papieren versie in te sturen ⁴⁰.

4.5. Voor uitvoeriger uitleg wordt verwezen naar de artikelsgewijze bespreking.

5. Noodzaak om andere besluiten tot uitvoering van de gecoördineerde wetten te wijzigen

5.1. Overeenkomstig het verzoek dat eveneens in de brief van de Eerste Minister geformuleerd is en in het licht van de oplossing waarvoor ze heeft gekozen, heeft de afdeling Wetgeving ook een onderzoek gewijd aan de mate waarin andere besluiten tot uitvoering van de gecoördineerde wetten gewijzigd moeten worden ten gevolge van de inwerkingtreding van de procedure van toelaatbaarheid van de cassatieberoepen.

5.2. Gelet op de korte termijn die haar is toegemeten, heeft het onderzoek dat de afdeling Wetgeving gevoerd heeft haar ertoe gebracht de volgende opmerkingen te maken:

- 1°) De APR behoort aldus te worden gewijzigd dat daarin niet meer wordt verwezen naar de administratieve cassatie. Artikel 38 van dat besluit dient bijgevolg te worden opgeheven.
- 2°) Het voornoemde koninklijk besluit van 9 juli 2000 dient eveneens aldus te worden gewijzigd dat het, tijdens de overgangsperiode waarin het krachtens artikel 232 van de wet van 15 september 2006 van toepassing blijft, alleen nog betrekking heeft op de beroepen tot nietigverklaring en de vorderingen tot schorsing ingesteld tegen de individuele beslissingen die genomen zijn met toepassing van de wetten betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

⁽⁴⁰⁾ Vergelijk met de procedure die geldt voor elektronische memories voor het Hooggerechtshof van Canada, krachtens welke de advocaten eveneens verplicht zijn om samen met een elektronische versie een papieren versie op te maken en in te dienen (zie de website van het Hooggerechtshof van Canada - rubriek "Mémoires électroniques").

- 3°) Het koninklijk besluit van 7 juli 1997 betreffende de publicatie van de arresten van de Raad van State dient eveneens aldus te worden gewijzigd dat met toepassing van artikel 28, derde lid, nieuw, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, zoals gewijzigd door artikel 15, 2°, van de wet van 15 september 2006, wordt bepaald in welke gevallen, in welke vorm en onder welke voorwaarden de beschikkingen uitgesproken in het kader van de toelaatbaarheidsfase van de cassatieberoepen gepubliceerd worden.

De afdeling Wetgeving van de Raad van State acht het daarentegen niet noodzakelijk wijzigingen aan te brengen in de volgende besluiten :

- 1°) Het koninklijk besluit van 2 april 1991 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling administratie van de Raad van State inzake de dwangsom, aangezien dit besluit geen betrekking heeft op de administratieve rechtscolleges.
- 2°) Het koninklijk besluit van 25 januari 2001 betreffende de vertaling van de arresten van de Raad van State, aangezien in artikel 63 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State alleen wordt verwezen naar de arresten uitgesproken bij toepassing van de artikelen 11, 12, 13, 14, 16, 1° tot 6°, 17 en 18 van de gecoördineerde wetten en dat artikel op dat punt niet gewijzigd is bij artikel 22 van de wet van 15 september 2006, opdat daarin eveneens zou worden verwezen naar de beschikkingen uitgesproken met toepassing van het nieuwe artikel 20 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Ten slotte bestaat er geen koninklijk uitvoeringsbesluit betreffende de geldboete wegens roekeloos of tergend beroep ⁴¹. De omstandigheid dat de geldboete op de procedure van toelaatbaarheid van de cassatieberoepen toepasselijk wordt verklaard bij artikel 19 van de wet van 15 september 2006, impliceert dan ook geen enkele uitvoeringsmaatregel.

⁽⁴¹⁾ Zie artikel 37 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, welk artikel geen machtiging aan de Koning omvat.

5.3. Overigens, en al heeft zulks strikt genomen geen betrekking op de procedure voor de Raad van State, zullen de regelingen betreffende het wachtregister en de maatschappelijke steun verleend aan asielzoekers tijdens de asielprocedure binnenkort aangepast moeten worden in het licht van de nieuwe asielprocedure. Hoewel de afdeling Wetgeving van de Raad van State binnen de termijn die haar toegemeten is, geen tijd heeft gehad om daaraan een onderzoek te wijden, rijst de vraag of de structuur en de regels voor het bijhouden van het wachtregister niet eveneens vanaf 1 december 2006 gewijzigd dienen te worden teneinde rekening te houden met de procedure van toelaatbaarheid van de cassatieberoepen bij de Raad van State, inzonderheid wanneer een cassatieberoep toelaatbaar wordt verklaard. Zulks zal in voorkomend geval een wijziging vereisen van het koninklijk besluit van 1 februari 1995 tot vaststelling van de in het wachtregister vermelde informatiegegevens en tot aanwijzing van de overheden die bevoegd zijn om die gegevens in het wachtregister in te voeren ⁴².

II. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Aanhef

1. De rechtsgrond van het voorontwerp

1.1. Zoals in de algemene opmerkingen vermeld is, vindt de tekst van het voorontwerp een rechtsgrond in artikel 20, §§ 3, derde lid, en 5, artikel 28 en artikel 30 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, zoals ze voortvloeien uit inzonderheid de wet van 15 september 2006, alsook in artikel 243, tweede lid, van laatstgenoemde wet.

⁽⁴²⁾ Zie eveneens de circulaire van de Minister van Maatschappelijke integratie van 10 maart 2003 betreffende uitgeprocedeerde asielzoekers in beroep bij de Raad van State - Aflevering van attesten door de Raad van State.

In artikel 20, § 3, derde lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State wordt voorgeschreven dat de Koning bij een koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad de nadere regels bepaalt voor de kennisgeving van de beschikkingen van toelaatbaarheid en van niet-toelaatbaarheid. Wat die beschikkingen betreft, is die bepaling de rechtsgrond van de artikelen 11, 12, 41, 42 en 49 van het voorontwerp.

In artikel 20, § 5, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State wordt voorgeschreven dat de Koning op dezelfde wijze de procedure bepaalt voor het onderzoek van de toelaatbaarheid van de cassatieberoepen. Die bepaling is de rechtsgrond van de artikelen 7 tot 12 van het voorontwerp.

Artikel 28, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State schrijft voor dat bij een koninklijk besluit wordt bepaald volgens welke nadere regels de arresten aan de partijen ter kennis worden gebracht. Die bepaling ligt ten grondslag aan de artikelen 41, 42 en 49 van het voorontwerp, voor zover daarin onderscheiden aspecten van de kennisgeving van de arresten worden geregeld.

Krachtens artikel 28, derde lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State bepaalt de Koning de vorm waarin en de voorwaarden waarop de arresten en beschikkingen bekendgemaakt worden. Die bepaling is de rechtsgrond van artikel 54 van het voorontwerp.

Bij artikel 30, § 1, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State wordt de Koning ertoe gemachtigd te bepalen volgens welke nadere regels de kosten en uitgaven moeten worden voldaan. Die bepaling is de rechtsgrond van de artikelen 6 en 28 tot 36 van het voorontwerp. Om die reden wordt in artikel 52 voorgesteld om, voor de cassatieberoepen, artikel 17, 2°, van de wet van 15 september 2006 in werking te laten treden wat die kosten en uitgaven betreft.

Artikel 30, § 1, derde lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State biedt de Koning de mogelijkheid om voor het indienen van de cassatieberoepen een termijn van minder dan zestig dagen te bepalen. Die bepaling is onontbeerlijk voor het aannemen van artikel 3, § 1, van het voorontwerp. Om die reden zou artikel 17, 3°, van de wet van 15 september 2006 in werking moeten treden wat de cassatieberoepen betreft. Dat is een van de onderwerpen van het voormelde artikel 52 van het voorontwerp.

Bij artikel 30, § 2, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State wordt aan de Koning de bevoegdheid verleend om een procedure met korte debatten te regelen. Die bepaling ligt ten grondslag aan artikel 19 van het voorontwerp. Bijgevolg stelt de algemene vergadering voor om ook artikel 17, 4°, van de wet van 15 september 2006 in werking te laten treden voor de cassatieberoepen.

In artikel 30, § 1, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State wordt aan de Koning de bevoegdheid opgedragen om te bepalen welke procedure door de afdeling Administratie moet worden gevolgd voor het onderzoek, wat de zaak ten gronde betreft, van de cassatieberoepen waarvan sprake is in artikel 14, paragraaf 2, van de gecoördineerde wetten. Die bepaling vormt, in het geheel genomen, de rechtsgrond van alle overige bepalingen van het voorontwerp.

1.2. Hiervoor is uiteengezet waarom artikel 17, 2°, voorzover die bepaling betrekking heeft op de kosten en uitgaven, en 4°, van de wet van 15 september 2006⁴³ in werking moet worden gesteld. In de aanhef dient dan ook eveneens melding te worden gemaakt van artikel 243, tweede lid, van de wet van 15 september 2006, waarbij de Koning er inzonderheid toe gemachtigd wordt die bepalingen in werking te laten treden.

2. Vermelding van de gewijzigde of opgeheven besluiten

Overeenkomstig hetgeen in de wetgevingstechniek gebruikelijk is, moet in de aanhef ook melding gemaakt worden van de besluiten die bij het voorontwerp worden gewijzigd.

⁽⁴³⁾ Zie algemene opmerking nr 3.4.4., derde alinea, en, hiervoor, in de artikelsgewijze bespreking, opmerking nr. 1.1., zesde alinea, betreffende de aanhef.

3. Voordragende Ministers

Aan de Minister van Binnenlandse Zaken is de Minister van Financiën toegevoegd in het licht van de artikelen 6 en 28 tot 36, die de medewerking impliceren van de Directie niet fiscale invordering van de federale overheidsdienst Financiën.

Dispositief

Artikel 1

Dit artikel bevat een aantal definities. Het steunt gedeeltelijk op artikel 1 van het koninklijk besluit van 9 juli 2000 houdende bijzondere procedureregeling inzake geschillen over beslissingen betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna het "procedurebesluit vreemdelingen" of de "PRV" genoemd).

Artikel 2

Artikel 2 omschrijft het toepassingsgebied van het voorontwerp.

De aandacht wordt erop gevestigd dat de cassatieprocedure alle cassatieberoepen betreft tegen beslissingen in laatste aanleg van alle administratieve rechtscolleges.

Deze regeling zal dus van toepassing zijn op beroepen tegen beslissingen van de Vaste Beroepscommissie voor vluchtelingen, en later van de Raad voor vreemdelingenbetwistingen. Ze zal ook van toepassing zijn op beroepen tegen beslissingen van alle andere administratieve rechtscolleges.

Er moet inderdaad worden tegemoet gekomen aan de bedoeling van de wetgever. Uit de memorie van toelichting bij het ontwerp dat aan de basis ligt van de wet van 15 september 2006, blijkt immers dat de cassatieberoepen die toelaatbaar zijn verklaard, zullen, ongeacht de geschillenbeslechting in kwestie, "volgens de normale procedureregels van het dubbel onderzoek bij de Raad van State worden onderzocht" ⁴⁴.

Artikel 3

In artikel 3 wordt aangegeven binnen welke termijn het cassatieberoep moet worden ingesteld ⁴⁵ en wordt de inhoud van het verzoekschrift gepreciseerd. Het is gedeeltelijk overgenomen uit artikel 20 van het procedurebesluit vreemdelingen.

Het opschrift "cassatieberoep", dat op het verzoekschrift moet staan, heeft uitsluitend tot doel de aandacht van de advocaat van verzoeker zelf te vestigen op de procedurele gevolgen van een dergelijk beroep. Vervolgens moet het werk van de griffie worden vergemakkelijkt en moeten twijfels die nadelig zijn voor een goed verloop van de procedure achterwege worden gelaten.

Deze vermelding is niet doorslaggevend. In uitzonderlijke gevallen gebeurt het dat de rechterlijke of administratieve aard van het orgaan dat de omstreden beslissing heeft genomen, wordt betwist. Deze betwisting zal gevolgen hebben voor de aard van het verzoekschrift. Wanneer een dergelijk probleem rijst, komt het aan de Raad van State toe te beslissen en, in voorkomend geval, naar de gepaste procedure te verwijzen.

Hoewel het aan de verzoekende partij staat om in haar verzoekschrift woonplaats te kiezen, is de verplichting om de woonplaats of de zetel van die partij ook in het verzoekschrift te vermelden, eveneens behouden. Die precisering is immers onontbeerlijk, inzonderheid wanneer met toepassing van de artikelen 3, § 1, en 44 van het voorontwerp moet worden nagegaan binnen welke termijn het beroep is ingediend.

⁽⁴⁴⁾ Gedr. St., Kamer, nr. 51-2479/1, blz. 42.

⁽⁴⁵⁾ Die termijn bedraagt dertig dagen, zoals nu reeds het geval is voor cassatieberoepen gericht tegen beslissingen van de Vaste Beroepscommissie voor vluchtelingen (artikel 20, eerste lid, van het voornoemde koninklijk besluit van 9 juli 2000).

In cassatie neemt de Raad van State geen kennis van de grond van de zaken; hierop wordt uitdrukkelijk gewezen in artikel 14, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. De uiteenzetting van de feiten die in het verzoekschrift moet worden gegeven, kan dan ook summier zijn, hetgeen in onderdeel 8° wordt aangegeven. Bovendien mogen in de middelen niet gewoon de argumenten worden overgenomen die voor het rechtscollège uiteengezet zijn, daar de bedoeling van het cassatieberoep erin bestaat de wettigheid van de bestreden rechterlijke beslissing te onderzoeken. Daarenboven mogen in deze middelen meer bepaald niet de feitelijke middelen en de rechtsmiddelen door elkaar worden gehaald. In dit verband wordt verwezen naar de rechtspraak over de ontvankelijkheid van de cassatiemiddelen. Per slot van rekening komt het aan de verzoekende partij toe duidelijk aan te geven in welk opzicht de bestreden beslissing in tegenspraak is met de wet, of de substantiële of de op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen schendt, in de zin van artikel 14, paragraaf 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. Aan de bijzondere aard van die middelen wordt herinnerd met de precisering in onderdeel 9° dat het om cassatiemiddelen moet gaan.

Artikel 3, §2, 9°, is geïnspireerd op artikel 2, § 2, van de APR. Het omvat, in algemene bewoordingen, alle huidige en toekomstige gevallen waarin een verzoekende partij in cassatie onderworpen is aan een wetgeving op het gebruik van de talen die een weerslag heeft op de beroepen die ze instelt. Als zodanig handelt het ook over het geval van een kandidaat-vluchteling die, krachtens het nieuwe artikel 66, derde lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State ⁴⁶, voortaan zijn beroep moet instellen in de taal die wordt bepaald overeenkomstig artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen. Deze taal is overigens, zoals dit thans reeds het geval is in het kader van de PRV, de taal van de behandeling van het beroep door de Raad van State, met toepassing van het voormelde artikel 51/4, waarvan het derde lid vervangen is bij artikel 191 van de wet van 15 september 2006, opdat het eveneens op de cassatieprocedure voor de Raad van State betrekking zou hebben.

⁽⁴⁶⁾ Ingevoegd bij artikel 23 van de wet van 15 september 2006 (in werking op 1 december 2006 - artikel 243, derde lid, van de wet van 15 september 2006).

Artikel 4

In artikel 4 worden de stukken opgesomd waarvan het verzoekschrift vergezeld moet gaan. Het vloeit deels voort uit artikel 3 van de APR en uit artikel 20, derde lid, van de PRV.

Vanwege de toelaatbaarheidsprocedure is het van belang dat de verzoekende partij van meet af aan een goed gestoffeerd verzoekschrift indient. Artikel 4, 1°, 2° en 3°, zou er moeten toe bijdragen dat haar aandacht op dit punt wordt gevestigd. Het zou ook het onderzoek in dit stadium moeten vergemakkelijken.

Artikel 5

Artikel 5 vloeit deels voort uit artikel 20, derde lid, van de PRV. De vernieuwingen die het inhoudt, zijn het resultaat van voorstellen die reeds geformuleerd zijn door de algemene vergadering van de Raad van State, na een grondig onderzoek van de kwestie.

De griffie wordt thans geconfronteerd met een groot aantal verzoekschriften die wegens de gebreken die ze bevatten niet op de rol kunnen worden ingeschreven.

De Raad van State ontvangt regelmatig verzoekschriften die binnen de termijnen zijn ingediend, gelet op de datum waarop ze ter post aangetekend zijn, maar die om materiële redenen niet op de rol kunnen worden geplaatst. De griffie schrijft deze verzoekschriften in in wachtregisters (de GAD/F-N) en verzoekt de betrokkenen hun verzoekschrift te regulariseren. Een aantal verzoekschriften wordt geregulariseerd binnen de jurisprudentieel vastgelegde termijn van vijftien dagen. Bij gebrek aan een bepaling die een dwingende termijn vaststelt, bevat de GAD/F-N evenwel oude beroepen die nog steeds eventueel moeten worden geregulariseerd. Het gebeurt immers dat de verzoekende partij op het verzoek van de griffie reageert met verschillende maanden, en zelfs jaren, vertraging. De omstandigheid dat dergelijke verzoekschriften blijven bestaan, brengt de rechtszekerheid in het gedrang in situaties die als vaststaand zouden kunnen worden beschouwd. Die omstandigheid beantwoordt evenmin aan de bedoeling van de wetgever, die erin bestond om de cassatieberoepen zo vlug mogelijk en bij voorrang hun beslag te doen krijgen. Ten slotte leiden deze verzoekschriften tot beheersproblemen bij de griffie.

.../...

Artikel 5 bepaalt in de eerste plaats dat verzoekschriften die niet door een advocaat ondertekend zijn of die onvolledig zijn, niet op de rol worden ingeschreven. Deze regeling stemt overeen met de huidige situatie bij de geschillenbeslechting inzake vreemdelingen. Ze is des te noodzakelijker daar een onmiddellijke inschrijving op de rol de procedure van toelaatbaarheid op gang zou brengen, overeenkomstig het nieuwe artikel 20 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. De Raad van State zou aldus uitspraak moeten doen over verzoekschriften, waarvan niet vaststaat dat ze zullen worden geregulariseerd. Hierdoor zouden de middelen die ter beschikking worden gesteld van de instelling niet op een zinvolle manier worden aangewend. Bovendien zou het onredelijk zijn te weigeren verzoekschriften in aanmerking te nemen om de eenvoudige reden dat de woonplaatskeuze of een bijlage ontbreekt. Dergelijke beslissingen zouden afbreuk doen aan het wezen zelf van het recht op toegang tot de Raad van State. Bovendien mogen de gebreken waarvan sprake is in artikel 5, eerste lid, geen grond opleveren voor een weigering van toelating, want het komt de Koning niet toe de oorzaken van niet-toelaatbaarheid te bepalen daar er geen duidelijke machtiging in die zin is verleend. Ten slotte zou het op de rol plaatsen van de bewuste verzoekschriften, om vervolgens de uitspraak over de toelaatbaarheid uit te stellen, in tegenspraak zijn met de letter en de geest van artikel 20 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. Dit zou er immers toe leiden dat de instelling de gestelde termijnen niet in acht neemt.

Artikel 5 bepaalt vervolgens dat het beroep "als niet-ingediend wordt beschouwd". Dit betekent dat, uit het oogpunt van de termijnen voor het instellen van beroep, het bewuste beroep nog niet geacht wordt bij de Raad van State ingesteld te zijn, hoewel het ter post aangetekend is. Deze bepaling kan niet los worden gezien van het vierde lid, krachtens hetwelk de betrokkene vijf dagen heeft om zijn beroep te regulariseren.

Wanneer de griffie immers vaststelt dat een verzoekschrift niet op de rol kan worden ingeschreven om een van de materiële redenen die in artikel 5, eerste lid, worden aangegeven, deelt ze de verzoekende partij mee waarom de zaak niet op de rol wordt ingeschreven en vraagt ze haar beroep te regulariseren. Indien de verzoekende partij de noodzakelijke correctie aanbrengt, zonder enige andere wijziging, binnen een termijn van vijf dagen te rekenen van de ontvangst van deze vraag, wordt het verzoekschrift geacht bij de oorspronkelijke toezending te zijn ingediend. Op deze manier wordt de tijd geneutraliseerd die nodig is om de betrokkene in kennis te stellen en om het beroep te

.../...

regulariseren. Het voorgestelde mechanisme schaadt dus niet de ontvankelijkheid ratione temporis van het beroep.

Het spreekt vanzelf dat de materiële controle die door de griffie wordt uitgevoerd wanneer het verzoekschrift op de rol wordt ingeschreven, plaatsvindt ongeacht het gevolg dat aan het beroep zal worden gegeven bij het latere onderzoek ervan.

Het beroep wordt daarentegen nog steeds als niet-ingediend beschouwd en wordt niet op de rol ingeschreven indien de betrokkene zijn beroep te laat of onvolledig regulariseert. Deze regeling strekt ertoe de rechtszekerheid te vrijwaren en moet worden gezien in het kader van de strekking van de artikelen 20 en 30, § 1, derde lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. Het doel van deze bepalingen is te voorkomen dat beslissingen van de administratieve rechtscolleges in het gedrang kunnen worden gebracht binnen termijnen die in ieder geval meer bedragen dan twee maanden; het is ook ervoor te zorgen dat de cassatie plaatsheeft binnen een termijn die zo beperkt mogelijk is.

Om de gevallen te beperken waarin het hierboven beschreven mechanisme toepassing zal vinden, is de Raad van State van plan alle administratieve rechtscolleges te verzoeken bij de kennisgeving van hun beslissingen de tekst te voegen van de artikelen 3 tot 5.

Ten slotte levert het niet-betalen van het zegelrecht, in tegenstelling tot het bepaalde in artikel 3, derde lid, 1°, van de PRV, geen grond op om het verzoekschrift niet op de rol te plaatsen, daar in artikel 6 van het voorontwerp wordt bepaald, om de redenen die hierna worden uiteengezet, dat het recht met betrekking tot een cassatieberoep door de hoofdgriffier ambtshalve in debet wordt ingeschreven.

Artikel 6

Uit artikel 30, § 5, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State volgt dat de cassatieberoepen aanleiding geven tot de betaling van een recht van 175 euro.

Met het oog op de efficiëntie wordt voorgesteld dat recht in debet in te schrijven voor alle cassatieberoepen.

Het pro deo is immers moeilijk verenigbaar met het mechanisme van de toelaatbaarheid.

Een verzoekschrift dat vergezeld gaat van een pro-deoaanvraag moet thans onmiddellijk op de rol worden ingeschreven. Zulks impliceert dat de termijn om over de toelaatbaarheid van het beroep uitspraak te doen eveneens ingaat. Ingeval het pro deo wordt geweigerd, moet de betrokkene evenwel kunnen beschikken over de tijd die nodig is om het zegelrecht te kwijten (zie de artikelen 80 en 81 van de APR). De Raad van State zou bijgevolg pas na betaling van het recht in kwestie uitspraak kunnen doen over de toelaatbaarheid. Gelet op de termijn waarover de betrokkene moet kunnen beschikken om het zegelrecht te kwijten, valt te vrezen dat de termijn waarover de Raad beschikt om uitspraak te doen over de toelaatbaarheid intussen verstreken zal zijn ⁴⁷.

Er zou overwogen kunnen worden om met een en dezelfde beschikking uitspraak te doen over de pro-deoaanvraag en over de toelaatbaarheid. Die oplossing zou evenwel verscheidene moeilijkheden doen rijzen.

Ten eerste behoort de weigering van het pro deo, doordat de verzoeker niet onvermogen is in de zin van artikel 30, § 1, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, niet tot de gronden van niet-toelaatbaarheid bepaald in artikel 20, § 2, tweede tot vierde lid, van dezelfde gecoördineerde wetten.

⁽⁴⁷⁾ Zie, voor nadere uitleg, voetnoot 28.

Ten tweede zou kunnen worden overwogen om de Raad van State met eenzelfde beschikking het pro deo te laten weigeren en het beroep niet toelaatbaar te laten verklaren om redenen die specifiek zijn voor elk van beide beslissingen. Zulk een oplossing zou evenwel, bij ontstentenis van enige rechtsgrond, neerkomen op een definitieve beslissing, in cassatie, over een beroep waarvoor het zegelrecht vooraf niet gekweten is terwijl dat wel had moeten gebeuren. Ingeval de verzoeker na de kennisgeving van de weigering van het pro deo en van de verwerping van de toelaatbaarheid zou weigeren om het zegelrecht te kwijten, zou men daarenboven terecht komen in de paradoxale situatie dat een beroep van de rol moet worden afgevoerd terwijl over de zaak zelf reeds definitief uitspraak is gedaan. Die handelwijze zou overigens geen enkele zin hebben, aangezien in dezelfde beschikking uitspraak zou worden gedaan over de niet-toelaatbaarheid van het beroep, over de weigering van het pro deo en over de kosten, welke kosten in de meeste gevallen ten laste van de verzoekende partij komen. Er valt niet in te zien waarom die verzoekende partij nog zou ingaan op de uitnodiging die de griffie naderhand aan haar zou richten om het zegelrecht voor het indienen van haar beroep te kwijten.

Ten derde zou de Raad van State met eenzelfde beschikking het pro deo kunnen weigeren en het cassatieberoep toelaatbaar kunnen verklaren. Met het oog op de naleving van de termijn van zes maanden bepaald in artikel 20, § 4, van de gecoördineerde wetten zou de Raad de procedure ten gronde onmiddellijk moeten inzetten. Met andere woorden, de griffie zou van de voornoemde beschikking en van het verzoekschrift kennis moeten geven aan de verwerende partij en ze zou haar moeten verzoeken om een memorie van antwoord in te dienen. Ze zou het verzoekschrift eveneens moeten toesturen aan de derden-belanghebbenden en hen erop wijzen dat zij binnen een termijn van dertig dagen om tussenkomst kunnen verzoeken. Het beroep zou evenwel nog van de rol kunnen worden afgevoerd ingeval de verzoeker het zegelrecht niet kwijt. In dat geval zou de Raad van State tevergeefs uitspraak hebben gedaan over de toelaatbaarheid en zou hij de verwerende partij en de derden-belanghebbenden ervan op de hoogte moeten brengen dat er geen reden is om een memorie van antwoord in te dienen of eventueel om een tussenkomst te verzoeken. Een zodanige situatie zou zich voordoen wanneer die processtukken misschien reeds opgesteld of zelfs verzonden zouden zijn. Die oplossing zou de efficiëntie evenmin ten goede komen.

Kortom, de omstandigheid dat de Raad van State met eenzelfde beschikking uitspraak zou doen over de pro-deoaanvraag en over de toelaatbaarheid, zou de verzoeker

.../...

ertoe kunnen brengen om zich naar artikel 30, § 5, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten en naar de bepalingen betreffende het pro deo te gedragen naar gelang van de aanwijzingen die bij de beschikking worden verstrekt over zijn slaagkansen. Zulk een mogelijkheid wordt, in cassatie, niet geboden door het voormelde artikel 30 of door artikel 29 van het Wetboek der zegelrechten.

Deze constatacie zou a fortiori gelden indien de Raad van State over de vraag inzake de toelaatbaarheid uitspraak zou doen alvorens zich over de pro-deo-aanvraag uit te spreken.

Uit statistisch oogpunt dient overigens te worden geconstateerd dat voor het gerechtelijk jaar 2005-2006 de meerderheid (meer dan 92 percent) van de cassatieberoepen gericht tegen een beslissing van de Vaste Beroepscommissie voor vluchtelingen vergezeld ging van een pro-deo-aanvraag en dat die verzoeken in het merendeel van de gevallen (90 percent van de ingediende verzoeken) ingewilligd zijn. Het ambtshalve in debet inschrijven van die beroepen zou de procedure dan ook vereenvoudigen overeenkomstig de geest van artikel 20 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Per slot van rekening mag artikel 6, dat van algemene toepassing is, niet het bezwaar opleveren dat het een omgekeerde discriminatie veroorzaakt.

Artikel 7

De artikelen 7 tot 12 regelen de procedure van toelaatbaarheid van de beroepen in cassatie.

Artikel 7 is geïnspireerd op het nieuwe artikel 20, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. Daarin wordt bepaald dat het verzoek dat de hoofdgriffier aan het administratief rechtscollege richt, kan worden verstuurd met alle middelen, bijgevolg ook per drager, voorzover de ontvangst van dat verzoek met zekerheid kan worden gemeld. Zulks is noodzakelijk om te kunnen nagaan of het rechtscollege de termijn van twee werkdagen voor het toesturen van het dossier in acht neemt. Een soortgelijke opmerking geldt voor de nadere regels voor het verzenden van het dossier door het rechtscollege en zulks, wat betreft het bepalen van de ingangsdatum

.../...

van de termijn van acht dagen (een maand bij wijze van overgangsmaatregel), vanaf de ontvangst van het dossier, waarbinnen over de toelaatbaarheid van het cassatieberoep uitspraak moet worden gedaan.

De verwerende partij wordt in het stadium van het onderzoek van de toelaatbaarheid niet ingelicht omtrent het instellen van een cassatieberoep. De zeefprocedure verloopt immers zonder debat op tegenspraak. Bovendien heeft het cassatieberoep geen schorsende kracht. Meer nog, de procedure van toelaatbaarheid verloopt uitsluitend op grond van het verzoekschrift en van het dossier van het rechtscollege. Voor het overige wordt de administratie omtrent geschillen in asielzaken ingelicht via het wachtregister (koninklijk besluit van 1 februari 1995 tot vaststelling van de in het wachtregister vermelde informatiegegevens en tot aanwijzing van de overheden die bevoegd zijn om die gegevens in het wachtregister in te voeren).

Dat het administratief rechtscollege de voor de Raad van State aangevochten beslissing via elektronische weg meedeelt wordt eveneens voorgeschreven teneinde de behandeling ervan te vergemakkelijken.

Gelet op de graad van duidelijkheid van het nieuwe artikel 20 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State heeft de afdeling Wetgeving van de Raad van State het voorts niet nodig geacht de toelaatbaarheidsprocedure nader te reglementeren. Hoewel in artikel 20, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State verwezen wordt naar het dossier van het rechtscollege, is het evenwel beter om in het besluit te spreken van het dossier van de zaak om duidelijk tot uiting te laten komen dat het niet louter om een proceduredossier gaat, maar wel om het volledige dossier dat het rechtscollege in het kader van de kwestieuze zaak heeft aangelegd.

Ze heeft het evenmin nodig geacht in het besluit eraan te herinneren dat de termijn waarbinnen de aangewezen staatsraad uitspraak moet doen over de toelaatbaarheid van het beroep voorlopig op één maand wordt vastgesteld, met toepassing van artikel 217, tweede lid, van de wet van 15 september 2006. Hoe dan ook zal de Koning achteraf nog regelgevend moeten optreden om overeenkomstig het eerste lid van datzelfde artikel die termijn terug te brengen tot acht dagen.

Artikel 8

Dit artikel neemt in wezen artikel 5, eerste lid, van de APR over.

Artikel 9

Artikel 9 vloeit rechtstreeks voort uit het nieuwe artikel 20, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De niet-dwingende termijn waarbinnen uitspraak moet worden gedaan over de toelaatbaarheid van het cassatieberoep wordt in artikel 9 niet gepreciseerd doordat hij rechtstreeks bij de wet wordt vastgesteld : acht dagen ⁴⁸; bij wijze van overgangsmaatregel, een maand ⁴⁹.

Artikel 10

Dit artikel bepaalt de termijn voor de bijeenroeping van de verenigde kamers of van de algemene vergadering. Het voert artikel 92, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State uit wat de zeefprocedure betreft.

⁽⁴⁸⁾ Nieuw artikel 20, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

⁽⁴⁹⁾ Artikel 217 van de wet van 15 september 2006.

Artikel 11

Artikel 11 handelt over de beschikking van niet-toelaatbaarheid. Om de in de algemene opmerkingen uiteengezette redenen zal de kennisgeving van de beschikking van niet-toelaatbaarheid geschieden overeenkomstig de artikelen 41 en 42; er wordt verwezen naar de commentaar bij die artikelen.

Hoewel in de Franse tekst van het nieuwe artikel 20, § 3, derde lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State wordt gewerkt met het begrip "ordonnance (...) directement signifiée aux parties", is ervoor geopteerd om in het besluit het begrip "notification" te blijven hanteren, wat de klassieke wijze van mededeling door de griffie van de Raad van State is, inzonderheid voor arresten gewezen met toepassing van artikel 28, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. Het begrip "notification" komt overigens overeen met de Nederlandse tekst van artikel 20, § 3, derde lid, van dezelfde gecoördineerde wetten ("kennisgeving").

Artikel 12

Artikel 12 handelt over de beschikking van toelaatbaarheid . De kennisgeving ervan zal geschieden overeenkomstig artikel 41; er wordt verwezen naar de commentaar bij dat artikel.

De kennisgeving van de beschikking van toelaatbaarheid samen met het verzoekschrift, doet de termijn ingaan waarbinnen de verwerende partij haar memorie van antwoord moet indienen.

Het tweede lid vloeit voort uit artikel 5, tweede lid, van de APR.

Het derde lid geeft uitvoering aan artikel 21bis, § 1, derde lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Het vierde lid strekt ertoe de aandacht van het rechtscollege te vestigen op de problemen die de bestreden beslissing zou kunnen doen rijzen. Aldus kan het rechtscollege, in voorkomend geval, daarmee rekening houden bij het nemen van de daaropvolgende beslissingen voordat de Raad van State zijn arrest heeft gewezen. Alleen de beroepen die kunnen "leiden tot cassatie" zullen immers toelaatbaar verklaard worden. Ze moeten dus op zijn minst verdedigbare grieven bevatten. Het past het rechtscollege daarvan in kennis te stellen.

Artikel 13

Artikel 13 vloeit voort uit artikel 21 van de PRV. De termijn van dertig dagen kan verklaard worden door de noodzaak om de termijn van zes maanden in acht te nemen waarbinnen de Raad van State uitspraak moet doen ten gronde ⁵⁰.

Artikel 14

Artikel 14, eerste en tweede lid, vloeit voort uit de artikelen 7 en 8 van de APR. De termijn van 30 dagen is die welke voorkomt in de PRV. Hij is nodig om de voornoemde termijn van zes maanden in acht te kunnen nemen.

Het derde lid is nieuw. Er wordt voorgeschreven dat de memorie van wederantwoord of de toelichtende memorie de vorm van een samenvattende memorie aanneemt. Het doel is de werklast van de Raad van State te verlichten, aangezien deze uitspraak moet doen binnen een beperkte termijn, zonder dat daarom de behandeling van de andere beroepen, waarvan sommige eveneens prioritair zijn, op haar beloop kan worden gelaten.

De samenvattende memorie dient de argumenten van het verzoekschrift en van de memorie van wederantwoord als een geordend geheel weer te geven. De verzoekende partij, die moet worden bijgestaan door een advocaat, wordt er aldus toe gebracht een allesomvattend overzicht in te dienen, dat de uiteenzetting van de feiten bevat, haar eventuele antwoorden op excepties van niet-ontvankelijkheid en haar

⁽⁵⁰⁾ Artikel 20, § 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

middelen in één enkele, pertinente argumentering. De memorie mag zich dus niet beperken tot een loutere compilatie. Dit systeem gaat terug op een voorontwerp van wet houdende onder meer de invoeging van een artikel 748bis in het Gerechtelijk Wetboek, waarover de afdeling Wetgeving op 22 augustus 2006 advies 41.063/2/V heeft verstrekt. De afdeling Wetgeving heeft in dat advies geen enkel fundamenteel bezwaar geuit ten aanzien van de verplichting voor de partijen om een syntheseconclusie in te dienen.

Het gevolg van de verplichting om een samenvattende memorie in te dienen is dat de Raad van State in beginsel geen uitspraak meer hoeft te doen op basis van de uiteenzetting van de feiten en middelen vervat in het verzoekschrift. De Raad van State kan evenwel terugvallen op het verzoekschrift om een vraagstuk omtrent de ontvankelijkheid van het beroep of van de middelen te beslechten (bijvoorbeeld om uit te maken of een middel vervat in de memorie van wederantwoord een nieuw middel is).

Artikel 15

Dit artikel is overgenomen van artikel 14bis van de APR.

Artikel 16

Dit artikel vloeit voort uit artikel 12 van de PRV.

Vermits de Raad van State uitspraak moet doen binnen een termijn van zes maanden, kan niet worden voorzien in de indiening van laatste memories. Gelet op de consistentie van de in cassatie aanvaarde verzoekschriften moet de auditeur in die context nader anticiperen op problemen tijdens de terechtzitting om heropening van de debatten te voorkomen. De auditeur kan er aldus toe gebracht worden in het bijzonder gebruik maken van zijn onderzoeksbevoegdheid en, zo nodig, de verwerende partij verzoeken schriftelijk toelichtingen te verstrekken op basis van de memorie van wederantwoord.

Artikel 18

Dit artikel stemt overeen met artikel 24 van de PRV. De termijn waarbinnen de verzoekende partij moet verzoeken om de voortzetting van de procedure teneinde te worden gehoord wordt, overeenkomstig artikel 21, zesde lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, evenwel vastgesteld op dertig dagen in plaats van vijftien dagen zoals thans bepaald in artikel 24 van de PRV. In het kader van de procedure van administratieve cassatie beschikt de Koning immers niet meer over de vereiste machtiging om een bij de wet vastgestelde termijn in te korten.

Artikel 19

Dit artikel stemt overeen met artikel 26 van de PRV.

De formule "doelloos" is om drie redenen gekozen. Ten eerste omdat een verzoekschrift dat reeds bij de aanvang doelloos is, niet verder mag gaan dan de fase van toelaatbaarheid. Ten tweede omdat een cassatieberoep doelloos kan worden in de loop van de procedure, bijvoorbeeld ingeval verzet, derden-verzet of een vordering tot herziening wordt ingewilligd voor het administratieve rechtscollege door een partij bij het rechtscollege of door een derde die geen partij is in het cassatieberoep. Er dient immers op gewezen te worden dat verzet, derden-verzet of herziening denkbaar is wanneer het niet om een beslissing van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen gaat (artikel 39/67 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen). Ten derde moet in de geschillen betreffende vreemdelingenzaken rekening worden gehouden met artikel 55, § 2, van de voornoemde wet van 15 december 1980⁵¹, dat bepaalt dat een beroep dat bij de Raad van State ingesteld is tegen een beslissing van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen zonder voorwerp wordt verklaard wanneer de verzoeker die gemachtigd werd tot een verblijf van onbeperkte duur niet binnen de termijn van zestig dagen, te rekenen vanaf de afgifte van de verblijfsvergunning van onbeperkte duur, om de voortzetting van de procedure heeft verzocht.

⁽⁵¹⁾ Zoals gewijzigd door artikel 193, 2°, van de wet van 15 september 2006.

Het begrip "korte debatten", dat toepasselijk wordt verklaard op alle geschillen waarvan de afdeling Administratie kennis moet nemen, is niet nieuw. Thans voorziet artikel 30, § 2, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State daarin reeds in het kader van de bijzondere procedureregels die de Koning kan vaststellen voor het behandelen van beroepen tegen een beslissing die genomen wordt met toepassing van de wetten op de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen. Er dient dus te worden verwezen naar de rechtspraak van de afdeling Administratie van de Raad van State in het kader van de artikelen 26 en 27 van de PRV. Zo kan de procedure van de korte debatten worden toegepast wanneer de verzoekende partij afstand doet van het geding.

Artikel 20

Dit artikel neemt een aantal bepalingen over van de artikelen 30 tot 32 van de APR en houdt rekening met de aanpassingen die bij artikel 39 van de wet van 4 augustus 1996 en bij de artikelen 48 en 49 van de wet van 15 september 2006 zijn aangebracht in artikel 92 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Artikel 21

De eerste paragraaf is overgenomen van artikel 25 van de PRV. De tweede paragraaf stemt overeen met artikel 35 van hetzelfde besluit. Het spreekt vanzelf dat de verwijzing naar de artikelen 73 tot 75 van de APR geen betrekking heeft op de verplichting om een verslag neer te leggen, welke verplichting zonder voorwerp is wat de tolkkosten betreft.

Artikel 22

Het eerste lid is overgenomen van artikel 26 van de APR.

Het tweede en het derde lid zijn eveneens overgenomen van artikel 26 van de APR. Ze houden bovendien rekening met het nieuwe artikel 27 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State ⁵².

Artikel 23

Dit artikel vloeit voort uit artikel 27 van de APR.

Artikel 24

Dit artikel is ontstaan uit artikel 29 van de APR.

Daaruit volgt dat artikel 24, derde lid, krachtens welke bepaling op de terechtzitting "geen andere middelen mogen worden aangevoerd dan die welke in het verzoekschrift of in de memories zijn uiteengezet", verstaan dient te worden overeenkomstig de rechtspraak ontwikkeld door de afdeling Administratie van de Raad van State in verband met artikel 29, derde lid, van de APR, inzonderheid wat betreft de mogelijkheid om op de terechtzitting een middel van openbare orde aan te voeren. Deze bepaling dient eveneens te worden gelezen in samenhang met andere bepalingen van het voorontwerp. Wanneer artikel 14, derde lid, behoort te worden toegepast, mag de verzoekende partij aldus op de terechtzitting geen andere middelen aanvoeren dan die welke in de samenvattende memorie zijn uiteengezet. Wanneer de auditeur daarentegen beslist gebruik te maken van de procedure met korte debatten waarin artikel 19 voorziet, ook al heeft de verzoekende partij nog niet de mogelijkheid gehad een samenvattende memorie in te dienen, kan de verzoekende partij op de terechtzitting uiteraard geen andere middelen aanvoeren dan die welke in het verzoekschrift zijn uiteengezet.

Het vierde lid legt een praktijk vast. Het is overigens geïnspireerd op artikel 4, zesde lid, van het koninklijk besluit van 5 december 1991 tot bepaling van de rechtspleging in kort geding voor de Raad van State, alsook op artikel 37, § 4, van de PRV.

⁽⁵²⁾ Artikel 14 van de wet van 15 september 2006.

De aandacht wordt er tenslotte op gevestigd dat artikel 37, § 1, tweede lid, van de PRV niet is overgenomen (verwerping wegens afwezigheid op de terechtzitting). Er is immers rekening mee gehouden dat de cassatieberoepen die voorkomen op de terechtzitting, de fase van de zeefprocedure voorbij zijn. In deze context zouden de arresten bovendien een bijzonder jurisprudentieel belang moeten vertonen. Er valt overigens niet in te zien welke de bepaling van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, zoals gewijzigd bij de wet van 15 september 2006, zou zijn waarbij aan de Koning de bevoegdheid zou worden opgedragen om te bepalen dat verstek geven op de terechtzitting in het kader van een administratief cassatieberoep dat toelaatbaar is verklaard van rechtswege tot de verwerping van het beroep zou leiden.

Artikelen 25 en 26

Deze artikelen regelen de wijze waarop de rechtspleging bij een tussengeschied moet verlopen. Er wordt verwezen naar de APR.

Aangezien het om een cassatieprocedure gaat, wordt de mogelijkheid om tussen te komen die wordt geboden aan de personen die belang hebben bij de oplossing van de zaak, beperkt tot de personen die geen verzoekende of verwerende partij zijn bij de Raad van State, maar die eveneens partij zijn geweest bij het administratief rechtscollege en die, gelet op de beslissing van dit rechtscollege, niet voldoen aan de voorwaarden om rechtstreeks een cassatieberoep in te stellen bij de Raad van State.

Het in debet inschrijven van het zegelrecht dat verschuldigd is voor de tussenkomst is noodzakelijk om de afloop van de procedure niet te vertragen in geval van weigering van het pro deo en om de taak van de griffie te verlichten (zie de bespreking van artikel 6 hierboven).

Artikel 21*bis* van de gecoördineerde wetten op de Raad van State regelt op een vrij gedetailleerde wijze de rechtspleging ten aanzien van de derden-belanghebbenden, wanneer de auditeur een verslag indient waarin geconcludeerd wordt dat het beroep doelloos is of kennelijk niet-ontvankelijk, kennelijk niet-gegrond of kennelijk gegrond (terloops wordt opgemerkt dat de wetgever het genoemde artikel 21*bis* niet heeft aangepast aan de nieuwe terminologie die voortvloeit uit artikel 17, 4°, van de wet van 15 september 2006).

Artikel 29 van de PRV heeft deze aangelegenheid anders geregeld op grond van de machtiging die vervat is in artikel 30, § 2, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Het is niet mogelijk deze bepaling over te nemen. In de eerste plaats voorziet artikel 17, 5°, van de wet van 15 september 2006 in de opheffing van dit artikel 30, § 2, tweede lid. Verder zou de voorgelegde tekst van toepassing moeten zijn op alle cassatiegeschillen.

Artikel 27

De procedure ingeval verzet, derden-verzet of een vordering tot herziening wordt ingesteld tegen een arrest, wordt geregeld door verwijzing naar de relevante bepalingen van de APR.

Er wordt op gewezen dat artikel 20, § 3, vierde lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State ⁵³ de mogelijkheid uitsluit om zulke beroepen in te stellen tegen de beschikkingen van toelaatbaarheid of van niet-toelaatbaarheid.

In artikel 27, tweede zin, wordt bepaald dat de verzoekschriften tot verzet, tot derden-verzet en tot herziening in debet worden ingeschreven.

⁽⁵³⁾ Artikel 8 van 15 september 2006.

Het in debet inschrijven van de cassatieberoepen en de verzoekschriften tot tussenkomst wordt inzonderheid gerechtvaardigd door de artikelen 20 en 30 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, door artikel 29 van het Wetboek der zegelrechten, alsook door de noodzaak om binnen de kortst mogelijke termijn uitspraak te doen over de cassatieberoepen, vooral in het stadium van de toelaatbaarheid ⁵⁴.

De afdeling Wetgeving geeft toe dat die rechtvaardigingen niet opgaan voor de verzoekschriften vermeld in het eerste lid. Ze stelt niettemin voor om die werkwijze ook voor die verzoekschriften te hanteren ter wille van het parallelisme en de vereenvoudiging van de procedures.

Bijgevolg is het niet nodig om artikel 71 van de APR in grote lijnen over te nemen in artikel 33 van het voorontwerp en om te voorzien in een pro-deoprocedure die aan die verzoekschriften is aangepast ⁵⁵.

Artikel 28

Dit artikel bepaalt de categorieën van kosten. Het artikel vloeit voort uit artikel 66 van de APR, daarbij rekening houdend met het nieuwe artikel 30, §§ 5 en 6, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Artikel 29

Dit artikel is ontstaan uit artikel 68, eerste en tweede lid, van de APR.

Bovendien wordt gememoreerd dat alle cassatieberoepen in debet worden ingeschreven.

⁽⁵⁴⁾ Zie supra, punt 3.3. van de algemene opmerkingen en de bespreking van artikel 6.

⁽⁵⁵⁾ In de artikelen 34 en 35 van het voorontwerp wordt geregeld op welke wijze uitspraak moet worden gedaan over pro-deoverzoeken in de loop van de procedure. Die artikelen behoeven dan ook niet te worden aangevuld met bepalingen naar het voorbeeld van artikel 81 van de APR.

Artikel 30

Dit artikel vloeit voort uit artikel 68, derde lid, van de APR.

Het houdt rekening met de omstandigheid dat de beschikkingen van niet-toelaatbaarheid het geding afsluiten.

Artikel 31

Dit artikel vloeit voort uit artikel 69 van de APR.

Artikel 32

Er wordt niet verwezen naar artikel 72, eerste lid, van de APR, daar de inhoud ervan voortaan opgenomen is in artikel 30, § 8, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Artikel 33

Dit artikel vloeit voort uit artikel 33 van de PRV. Het houdt rekening met het feit dat het rolrecht in debet wordt ingeschreven.

Bovendien heeft het alleen betrekking op de pro-deoaanvragen die in de loop van het geding na de toelating van het beroep zijn ingediend, wanneer het noodzakelijk is een deskundigenonderzoek te verrichten of een getuigenverhoor te houden. De in artikel 33 vermelde pro-deoaanvragen kunnen immers niet worden ingediend in de fase van het onderzoek naar de toelaatbaarheid, die beoordeeld wordt "op inzage van het verzoekschrift en het rechtsplegingsdossier" ⁵⁶.

Artikel 34

⁽⁵⁶⁾ Artikel 20, § 2, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Dit artikel stemt overeen met artikel 80 van de APR.

Artikel 35

Dit artikel vloeit voort uit artikel 82 van de APR.

Artikel 36

Het eerste lid vloeit voort uit artikel 83 van de APR. Het houdt rekening met het feit dat het rolrecht in debet wordt ingeschreven

Het tweede lid stemt overeen met artikel 83*bis* van dezelfde regeling.

Artikel 37

De eerste twee leden van dit artikel vloeien voort uit artikel 34, eerste lid, van de PRV. Het adres waarnaar de kennisgeving van de processtukken moet worden gezonden, moet duidelijk worden aangegeven, daar anders gehandeld moet worden volgens de administratieve weg voorgeschreven bij artikel 84, zesde lid, van de APR, die traag en onzeker is. De administratieve overheden waarvan in het eerste lid sprake is, zijn die welke als zodanig bedoeld zijn in de gecoördineerde wetten op de Raad van State. Het betreft dus de Belgische administratieve overheden.

Het derde lid vloeit voort uit de moeilijkheden waarmee de griffie te maken heeft. De erin voorgeschreven formaliteit beoogt de rechtszekerheid van de door de Raad van State gedane kennisgevingen te garanderen.

Het vierde lid stemt overeen met artikel 92 van de APR.

Artikel 38

Dit artikel neemt artikel 87 van de APR over.

Artikel 39

Artikel 39 regelt de manier waarop de partijen al hun processtukken moeten zenden naar de Raad van State.

De eerste drie leden vloeien voort uit artikel 21, vijfde lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, uit artikel 84, eerste lid, van de APR en uit artikel 30, eerste lid, van de PRV.

De verplichting om bij ieder processtuk zes kopieën in papiervorm te voegen ⁵⁷ wordt verklaard door de hoge kostprijs die het maken van die kopieën zou meebrengen voor de Raad van State indien deze zelf daarvoor zou moeten zorgen. De wetgever heeft deze formaliteit trouwens reeds voorgeschreven wat betreft de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen ⁵⁸.

Overeenkomstig de wens van de regering regelen het vierde en het vijfde lid de overzending, door de partijen, van een elektronische kopie van alle processtukken. Deze kopie komt dus bovenop de papieren kopieën waarvan hierboven sprake is.

Uit het vierde lid volgt dat de mededeling van een elektronische kopie van de processtukken verplicht is voor de overheidsinstellingen, ongeacht of ze als verzoekende, verwerende dan wel als tussenkomende partij optreden. Zulks geldt ook voor de administratieve rechtscolleges. Zo bepaalt artikel 7, tweede lid, dat het administratief rechtscollege een elektronische kopie van zijn beslissing meedeelt

⁽⁵⁷⁾ Wat het begrip "kopieën die door de ondertekenaar eensluitend verklaard zijn", zie advies 40.281/2, gegeven op 10 mei 2006, over een ontwerp van koninklijk besluit "tot afschaffing van de verplichting tot het voorleggen van een eensluitend verklaard afschrift in de koninklijke besluiten behorende tot het beleidsdomein van de Minister van Binnenlandse Zaken".

⁽⁵⁸⁾ Artikel 36/69, derde lid, 2°, van de voornoemde wet van 15 december 1980, ingevoegd bij artikel 167 van de wet van 15 september 2006.

overeenkomstig het becommentarieerde artikel 39. De overheidsinstellingen moeten ook "voor zover mogelijk" een elektronische kopie van hun dossiers meedelen. Dat betekent dat ze daartoe alleen verplicht zijn indien en voor zover ze over een elektronische versie van die dossiers beschikken.

Uit het vierde lid volgt eveneens dat de elektronische mededeling van een kopie van de processtukken en van de bijlagen niet verplicht is voor privaatrechtelijke personen.

De elektronische verzending van de originele stukken wordt niet voorgeschreven om de redenen die reeds zijn uiteengezet in de algemene commentaar.

Het vijfde lid bepaalt welk formaat moet worden gebruikt. Het pdf-formaat is het meest gangbare formaat voor uitwisseling van documenten. Bovendien is het mogelijk om in dat formaat documenten op te maken dank zij programmatuur die kosteloos beschikbaar wordt gesteld op het internet.

Er wordt tevens gewezen op het feit dat niet het loutere beeldformaat van de processtukken moet worden overgezonden, maar een elektronische kopie waarbij woorden of uitdrukkingen kunnen worden opgezocht in de tekst en waarbij de knip- en plakfunctie kan worden gebruikt.

Tot slot zijn het vierde en het vijfde lid van artikel 5 ingegeven door een besluit van de Franse Minister van Justitie van 27 mei 2005 met betrekking tot een proefproject inzake de invoering en de mededeling van verzoekschriften en memories, alsmede inzake de kennisgeving via elektronische weg bij de Raad van State (JORF nr. 125 van 31 mei 2005).

Die bepalingen zijn ook ingegeven door de praktijk van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen. Het Hof stelt op zijn site een e-mailadres (ECJ.Registry@curia.europa.eu) ter beschikking van de partijen. Bovendien staat het volgende te lezen in punt 1 van de Praktische aanwijzingen betreffende rechtstreekse beroepen en hogere voorzieningen : "In geval van indiening per e-mail wordt alleen een gescande kopie van het ondertekende origineel aanvaard. Een zuiver elektronisch bestand of een bestand met een elektronische handtekening of een per computer gecreëerde facsimilehandtekening voldoet niet aan de voorwaarden van artikel 37, lid 6, van het

.../...

Reglement voor de procesvoering. De documenten dienen te zijn gescand met een resolutie van 300 DPI en, voor zoveel mogelijk, door middel van de programma's Acrobat of Readiris 7 Pro in PDF-formaat (beeld plus tekst) te zijn opgeslagen".

Artikel 40

Dit artikel is ontstaan uit artikel 86 van de APR. Het is ook geïnspireerd op artikel 37, § 4, van de procedureregeling van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen en op de punten 40 en 42 van de Praktische aanwijzingen betreffende rechtstreekse beroepen en hogere voorzieningen van dat Hof.

Het doel is de behandeling van de dossiers te vergemakkelijken. De precieze verwijzing naar bijgevoegde stukken zou ook de overtuigingskracht van de argumenten van de partijen moeten vergroten.

Voor zover als nodig, wordt eraan herinnerd dat het Europees Hof voor de rechten van de mens aanvaardt dat de rechtspleging voor de cassatiegerechten met een groter formalisme verloopt ⁵⁹.

Het verzoekschrift dat geen inventaris bevat, wordt op basis van artikel 5, eerste lid, geacht niet-ingediend te zijn. Hetzelfde geldt voor het verzoekschrift dat niet vergezeld gaat van alle geïnventariseerde stukken.

Krachtens het derde lid hebben de magistraten van de Raad van State, en meer bepaald de auditeurs, de mogelijkheid de partijen te verzoeken hun memories in overeenstemming te brengen met de verplichting om duidelijk aan te geven naar welke stukken ze in hun argumentatie verwijzen. Om de procedure niet onnodig te rekken, zou slechts in geval van reële noodzaak van deze mogelijkheid gebruik mogen worden gemaakt.

Artikel 41

⁽⁵⁹⁾ EHRM, 23 oktober 1996, Levages prestations services - Frankrijk, Rec., 1996-V; EHRM, 20 april 1999, de Virgilis - Italië [verzoek 39211/98]; EHRM, 20 april 1999, Mohr - Luxemburg [verzoek 29236/95]; EHRM, 12 november 2002, Maillet - Frankrijk [verzoek 45676/99].

Artikel 41 regelt de aangelegenheid van de verzending van de processtukken door de Raad van State.

Het eerste lid stemt overeen met artikel 34, tweede lid, van de PRV; het tweede lid neemt artikel 84, tweede lid, van de APR over.

Artikel 42

In dit artikel wordt geregeld onder welke voorwaarden de Raad van State van elektronische post gebruik kan maken om kennisgevingen of mededelingen te doen. Het beantwoordt aan een van de verwachtingen van de regering.

Er wordt hoofdzakelijk verwezen naar de algemene commentaar vervat in deze nota.

Krachtens paragraaf 1 kan de administratieve overheid vragen om via elektronische post kennis te krijgen van de beschikkingen van niet-toelaatbaarheid en van de arresten. In dat geval geeft de griffie van de Raad van State aan die overheid van die beslissingen niet langer kennis op de gebruikelijke wijze van de aantekening ter post.

In de kennisgeving via elektronische weg van de beschikkingen van toelaatbaarheid is niet voorzien omdat hoe dan ook een kopie van het verzoekschrift behoort te worden toegezonden. Die toezending doet evenwel de termijn ingaan waarbinnen de verwerende partij (meestal de overheid) haar memorie van antwoord behoort in te dienen. Bedoeling is om elk risico van verwarring te voorkomen en dus eveneens elk risico op moeilijkheden die uit twee afzonderlijke kennisgevingen zouden kunnen voortvloeien.

Hoe dan ook wordt in paragraaf 2 bepaald dat de advocaten van alle partijen in het cassatieberoep kunnen vragen om, bij wijze van mededeling en louter ter informatie, een elektronische kopie te krijgen van de beschikking van niet-toelaatbaarheid en van het arrest. Zulk een mededeling heeft geen enkel rechtsgevolg.

Dezelfde mogelijkheid wordt geboden aan het rechtscollege opdat het, in voorkomend geval, een specifieke gegevensbank kan aanleggen.

.../...

In paragraaf 3 wordt geregeld op welke wijze de elektronische mededelingen en kennisgevingen zullen geschieden. De Raad van State zal een e-mailaccount openen voor elke administratieve overheid, elk rechtscollege en elke advocaat die de Raad daarom verzoekt. Die elektronische postbus zal alleen door de Raad van State gevoed kunnen worden. Ze zal, zoals elke andere mail-account, kunnen worden toegevoegd aan programma's voor het beheer van elektronische berichten zoals Outlook, Eudora, enz. Dit systeem biedt een aantal waarborgen, zoals die op basis waarvan de Raad van State de mogelijkheid heeft zich ervan te vergewissen dat de mededeling of de kennisgeving wel heeft plaatsgevonden. Het zou ook de mogelijkheid moeten bieden om vast te stellen op welk ogenblik de partij in kwestie die berichten geraadpleegd heeft.

Om redenen van volume is het niet mogelijk deze faciliteit aan te bieden aan alle particulieren die bij de Raad van State in rechte zouden optreden.

In paragraaf 4 wordt rekening gehouden met het geval dat ondanks de genomen voorzorgsmaatregelen de kennisgeving of mededeling langs elektronische weg zou mislukken.

In paragraaf 5 wordt aangegeven op welk tijdstip de zendingen van de Raad van State geacht worden ter kennis te zijn gebracht. Het eerste lid vindt zijn oorsprong in artikel 84, derde tot vijfde lid, van de APR. In het tweede lid wordt rekening gehouden met het feit dat de kennisgevingen en mededelingen via elektronische weg geprogrammeerd kunnen worden om 's avonds of 's nachts verstuurd te worden.

Artikel 43

Dit artikel vindt zijn oorsprong in artikel 88 van de APR.

Artikel 44

Dit artikel is overgenomen van artikel 89 van de APR. Het houdt evenwel rekening met de aan privaatrechtelijke personen, verzoekende of verwerende partijen, opgelegde verplichting om keuze van woonplaats te doen. De termijnen worden enkel verlengd voordat die personen woonplaatskeuze hebben kunnen doen, welke woonplaats moet worden opgegeven in hun eerste processtuk.

Artikel 45

Dit artikel stemt overeen met artikel 90 van de APR.

Artikel 46

Dit artikel stemt overeen met artikel 91 van de APR.

Artikel 47

Dit artikel is de tegenhanger van artikel 33 van de APR.

Hoewel de verplichting om de arresten en de beschikkingen van niet-toelaatbaarheid te motiveren reeds vervat is in de gecoördineerde wetten op de Raad van State⁶⁰, heeft deze bepaling tot doel een duidelijk onderscheid te maken tussen de motivering van de beschikkingen van niet-toelaatbaarheid, welke motivering beknopt dient te zijn, en de motivering van de arresten, welke motivering beknopt kan zijn maar niet noodzakelijk beknopt hoeft te zijn. Overigens blijkt uit deze bepaling dat de beschikkingen van toelaatbaarheid niet gemotiveerd behoeven te worden.

Artikel 48

⁽⁶⁰⁾ Zie artikel 28, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, wat de arresten betreft, en nieuw artikel 20, § 3, tweede lid, van diezelfde gecoördineerde wetten, zoals ingevoegd bij artikel 8 van de wet van 15 september 2006, wat de beschikkingen van niet-toelaatbaarheid betreft.

In dit artikel worden de vermeldingen opgesomd die moeten voorkomen in de beschikkingen van toelaatbaarheid , in de beschikkingen van niet-toelaatbaarheid en in de arresten. Het artikel vloeit voort uit artikel 34 van de APR.

Artikel 49

Dit artikel stemt overeen met de artikelen 35 en 36 van de APR.

Artikel 50

Dit artikel is overgenomen van artikel 37 van de APR, dat is aangepast om rekening te houden met de beschikkingen van niet-toelaatbaarheid.

Aangezien de beschikkingen van toelaatbaarheid interlocutoir zijn en geen enkele dwangmaatregel impliceren, dienen ze niet voorzien te zijn van een uitvoeringsbepaling.

Artikel 51

Dit artikel stemt overeen met artikel 38 van de APR, dat overigens wordt opgeheven (zie artikel 53, infra). Er wordt evenwel niet langer bepaald dat de zaak naar het administratief rechtscollege moet worden verwezen telkens als de afdeling Administratie van de Raad van State de bij haar bestreden beslissing van het administratief rechtscollege verbreekt. De nieuwe bewoordingen van artikel 51 ("in voorkomend geval") laten toe rekening te houden met alle gevallen, zowel de uitzonderingen waarin de wet uitdrukkelijk voorziet, als de gevallen waarbij geen verwijzing na cassatie nodig is, omdat niet vereist is dat het rechtscollege opnieuw uitspraak doet over de zaak.

Artikel 52

Overeenkomstig artikel 243, tweede lid, van de wet van 15 september 2006, laat artikel 52 onderdelen van artikel 17 van dezelfde wet in werking treden, uitsluitend wat de cassatieberoepen betreft. De redenen waarom de bepalingen in kwestie in werking dienen te worden gesteld, zijn uiteengezet in de algemene commentaar in de punten 3.3 en 3.4.4.

Kortom, voor de cassatieberoepen is het onontbeerlijk de volgende artikelen in werking te laten treden :

- artikel 17, 2°, in verband met de kosten en uitgaven, om te kunnen kiezen voor de oplossing van het inschrijven in debet van de beroepen en de verzoekschriften tot tussenkomst, wegens de problemen die het indienen van pro-deo aanvragen zou doen rijzen (zie de artikelen 6, 25, 27 en 31 van het voorontwerp en de commentaar erbij);
- artikel 17, 3°, om een termijn van één maand voor het instellen van een cassatieberoep te kunnen vaststellen (artikel 3, § 1, van het voorontwerp);
- artikel 17, 4°, om de procedure met korte debatten te kunnen regelen (artikel 19 van het voorontwerp).

Artikel 53

Artikel 53 trekt de consequenties uit het ontwerpen van een specifieke procedureregeling voor cassatie. Het heft artikel 38 op dat wordt overgenomen in artikel 51 van het voorontwerp.

Artikel 54

Artikel 54 brengt een aantal wijzigingen aan in het koninklijk besluit van 7 juli 1997 betreffende de publicatie van de arresten van de Raad van State om voortaan rekening te kunnen houden met de beschikkingen van niet-toelaatbaarheid. Omwille van de rechtszekerheid wordt erin gepreciseerd dat voortaan het verzoek om de identiteit van de natuurlijke personen niet mee te publiceren in de beschikking van niet-toelaatbaarheid of in het arrest moet worden ingediend vooraleer de debatten worden gesloten.

Artikel 55

Dit artikel heft alle artikelen van de PRV betreffende de administratieve cassatie op. Voortaan heeft het nog alleen betrekking op vorderingen tot schorsing en beroepen tot nietigverklaring ingesteld tegen (individuele) bestuurshandelingen gesteld met toepassing van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Artikel 232 van de wet van 15 september 2006 maakt deze bepaling noodzakelijk. Volgens dit artikel immers, dat op 1 december eerstkomend in werking treedt, "(blijft) de Raad van State (...) bevoegd om op grond van de [bestaande] bepalingen, kennis te nemen van de beroepen tot nietigverklaring en tot schorsing inzake individuele beslissingen die genomen zijn met toepassing van de wetten betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen".

Dit artikel betekent a contrario dat vanaf 1 december 2006 de Raad van State niet meer "bevoegd blijft" om te oordelen over cassatieberoepen ingesteld tegen beslissingen van de Vaste Beroepscommissie voor vluchtelingen op basis van de PRV die thans van kracht is, welke beroepen overigens, zoals alle andere gevallen van administratieve cassatie, zullen worden onderworpen aan de zeefprocedure met ingang van 1 december 2006.

Daarentegen blijven de bepalingen van de PRV van toepassing op het onderzoek van de administratieve cassatieberoepen die vóór 1 december 2006 ingesteld worden tegen beslissingen van de Vaste Beroepscommissie voor vluchtelingen.

.../...

Artikel 56

De ontworpen tekst zou van toepassing moeten zijn op cassatieberoepen ingesteld vanaf 1 december 2006. Deze regeling past in het verlengde van artikel 235, § 4, derde lid, van de wet van 15 september 2006.

Ter wille van rechtszekerheid mogen de artikelen 3 tot 6 niet van toepassing zijn op de cassatieberoepen, ingesteld vanaf 1 december 2006, tegen rechterlijke beslissingen die vóór deze datum ter kennis zijn gebracht. In andere geschillenberechtingen dan die in vreemdelingenzaken bedraagt de termijn voor het instellen van een cassatieberoep thans immers zestig dagen (artikel 4, derde lid, van de APR)⁶¹, terwijl die in de toekomst slechts dertig dagen zal bedragen. Bovendien verschillen de artikelen 3 tot 6 van het voorontwerp van de artikelen 2 en 3 van de APR en van artikel 20 van de PRV, aangezien men die bepalingen heeft moeten aanpassen aan de aard van de cassatie, aan de verplichting om binnen bepaalde termijnen uitspraak te doen en aan de bedoeling om het voorontwerp op alle geschillenberechtingen toe te passen. Daaruit volgt dat voor het verzoekschrift nieuwe vormvoorschriften moeten worden nageleefd wat de inhoud en de bijlagen betreft, en dat dit vereiste niet ter kennis van de betrokkenen zal zijn gebracht bij kennisgevingen die voor 1 december 2006 zullen hebben plaatsgevonden.

⁽⁶¹⁾ In de geschillenbeslechting inzake vreemdelingen is, en blijft, de termijn dertig dagen.

Er dient bijgevolg te worden voorkomen dat de aanwijzingen met betrekking tot de wijze waarop cassatieberoep kan worden ingesteld, en die vermeld worden in de kennisgevingen van de rechterlijke beslissingen, toegezonden vóór 1 december 2006, de rechtzoekenden misleiden ⁶².

⁽⁶²⁾ Deze werkwijze werd al toegepast bij de inwerkingtreding van de PRV (zie artikel 43).

**AVANT-PROJET D'ARRÊTÉ ROYAL
DÉTERMINANT LA PROCÉDURE EN
CASSATION DEVANT LE CONSEIL
D'ÉTAT**

ALBERT II, Roi des Belges,

À tous, présents et à venir, Salut.

Vu les lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, notamment l'article 20, § 3, alinéa 3, et § 5, abrogé par la loi du 24 mars 1994 et rétabli par la loi du 15 septembre 2006, l'article 28, modifié par la loi du 15 septembre 2006, et l'article 30, remplacé par la loi du 17 octobre 1990, et modifié par les lois des 4 août 1996, 18 avril 2000, 2 août 2002, 17 février 2005 et 15 septembre 2006 ;

Vu la loi du 15 septembre 2006 réformant le Conseil d'État et créant un Conseil du Contentieux des Etrangers, notamment l'article 243, alinéa 2;

Vu l'arrêté du Régent du 23 août 1948 déterminant la procédure devant la section d'administration du Conseil d'État;

Vu l'arrêté royal du 7 juillet 1997 relatif à la publication des arrêts du Conseil d'État;

**VOORONTWERP VAN KONINKLIJK
BESLUIT TOT VASTSTELLING VAN DE
CASSATIE-PROCEDURE BIJ DE RAAD
VAN STATE**

ALBERT II, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, inzonderheid op artikel 20, § 3, derde lid, en § 5, opgeheven bij de wet van 24 maart 1994 en opnieuw opgenomen bij de wet van 15 september 2006, op artikel 28, gewijzigd bij de wet van 15 september 2006, en op artikel 30, vervangen door de wet van 17 oktober 1990 en gewijzigd door de wetten van 4 augustus 1996, 18 april 2000, 2 augustus 2002, 17 februari 2005 en 15 september 2006;

Gelet op de wet van 15 september 2006 tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, inzonderheid op artikel 243, tweede lid;

Gelet op het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling administratie van de Raad van State;

Gelet op het koninklijk besluit van 7 juli 1997 betreffende de publicatie van de arresten van de Raad van State;

Vu l'arrêté royal du 9 juillet 2000 portant règlement de procédure particulier au contentieux des décisions relatives à l'accès au territoire, au séjour, à l'établissement et à l'éloignement des étrangers;

Vu l'avis de l'Inspecteur des finances, donné le ... ;

Vu l'accord du Ministre du Budget, donné le ... ;

Vu l'urgence motivée par ... ;

Vu l'avis XXXXX/X du Conseil d'État, donné le ..., en application de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État ;

Sur la proposition de Notre Ministre de l'Intérieur et de Notre Ministre des Finances et de l'avis de Nos Ministres qui en ont délibéré en Conseil,

Nous avons arrêté et arrêtons :

Chapitre I - Définitions et Champ d'application

Article 1er. Pour l'application du présent arrêté, on entend par :

- 1° lois coordonnées : lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973 ;
- 2° juridiction : juridiction administrative dont la décision est contestée;
- 3° greffier en chef : greffier en chef du Conseil d'État ou la personne qu'il désigne ;

Gelet op het koninklijk besluit van 9 juli 2000 houdende bijzondere procedureregeling inzake geschillen over beslissingen betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;

Gelet op het advies van de Inspecteur van financiën, gegeven op ...;

Gelet op de akkoordbevinding van de Minister van Begroting van ...;

Gelet op het verzoek om spoedbehandeling, gemotiveerd door de omstandigheid dat ...;

Gelet op advies XXXXX/X van de Raad van State, gegeven op ... , met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Op de voordracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Onze Minister van Financiën, en op het advies van Onze in Raad vergaderde Ministers,

Hebben Wij besloten en besluiten Wij :

Hoofdstuk I - Definities en werkingssfeer

Artikel 1. Voor de toepassing van dit besluit wordt verstaan onder:

- 1° gecoördineerde wetten: wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;
- 2° rechtscollege: administratief rechtscollege waarvan de beslissing wordt aangevochten;
- 3° hoofdgriffier: hoofdgriffier van de Raad van State of de door hem aangewezen persoon;

4° premier président ou président : chef de corps qui dirige la section d'administration ;

5° conseiller : membre du Conseil d'État désigné pour l'examen du dossier ;

6° auditeur : membre de l'Auditorat désigné pour l'examen du dossier ;

7° règlement général de procédure : arrêté du Régent du 23 août 1948 déterminant la procédure devant la section d'administration du Conseil d'État.

Art. 2. Les recours en cassation formés en application de l'article 14, §2, des lois coordonnées contre les décisions contentieuses rendues par une juridiction sont soumis au présent arrêté.

Chapitre II - La requête

Art. 3. § 1er. La requête en cassation est introduite au plus tard le trentième jour après la notification de la décision attaquée.

§ 2. La requête, datée et signée par un avocat satisfaisant aux conditions fixées par l'article 19, alinéa 3, des lois coordonnées, contient :

1° l'intitulé " recours en cassation " ;

2° les nom, qualité, nationalité, domicile ou siège de la partie requérante ;

3° l'élection de domicile visée à l'article 37, alinéa 1er ;

4° les nom et qualité du signataire du recours en cassation ;

4° eerste voorzitter of voorzitter: korpschef die de afdeling Administratie leidt;

5°staatsraad: lid van de Raad van State dat aangewezen is om het dossier te onderzoeken;

6°auditeur: lid van het Auditoraat dat aangewezen is om het dossier te onderzoeken;

7°algemene procedureregeling: besluit van de Regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling Administratie van de Raad van State.

Art. 2. Dit besluit is van toepassing op de cassatieberoepen ingesteld met toepassing van artikel 14, § 2, van de gecoördineerde wetten tegen beslissingen gewezen in betwiste zaken door een rechtscollege.

Hoofdstuk II - Het verzoekschrift

Art. 3. § 1. Het verzoekschrift waarbij cassatieberoep wordt ingesteld, wordt ingediend uiterlijk de dertigste dag na de kennisgeving van de bestreden beslissing.

§ 2. Het verzoekschrift, gedagtekend en ondertekend door een advocaat die voldoet aan de voorwaarden bepaald in artikel 19, derde lid, van de gecoördineerde wetten, bevat :

1°het opschrift "cassatieberoep";

2° de naam, de hoedanigheid, de nationaliteit en de woonplaats of zetel van de verzoekende partij;

3° de woonplaatskeuze bedoeld in artikel 37, eerste lid;

4° de naam en de hoedanigheid van de ondertekenaar van het cassatieberoep;

5° l'indication de la décision objet du recours, avec mention de sa nature, ainsi que de sa date et du numéro sous lequel le recours introduit devant la juridiction a été enregistré ;

6° les nom et adresse de la partie adverse devant la juridiction ;

7° l'indication de la date à laquelle la décision de la juridiction a été notifiée à la partie requérante en cassation ;

8° un exposé sommaire des faits ;

9° un exposé des moyens de cassation;

10° l'indication du statut linguistique de la partie requérante, lorsque la loi qui lui est applicable détermine la langue qu'elle doit employer devant le Conseil d'État ;

11° la langue prévue à l'article 21, § 2, alinéa 1er, pour l'audition.

5° de opgave van de beslissing waartegen beroep wordt ingesteld, met vermelding van de aard ervan, evenals van de datum en het nummer waaronder het bij het rechtscollege ingestelde beroep, ingeschreven is;

6° de naam en het adres van de verwerende partij voor het rechtscollege;

7° de opgave van de datum waarop de beslissing van het rechtscollege ter kennis is gebracht van de verzoekende partij in cassatie;

8° een beknopt feitenrelaas;

9° een uiteenzetting van de cassatiemiddelen;

10° de opgave van het taalstatuut van de verzoekende partij, wanneer de wet die op haar van toepassing is, bepaald welke taal ze moet gebruiken voor de Raad van State;

11° de in artikel 21, § 2, eerste lid, bedoelde taal voor het verhoor.

Art. 4. La requête est accompagnée :

1° d'une copie de la décision de la juridiction, objet du recours en cassation ;

2° de l'inventaire visé à l'article 40, alinéa 1er ;

3° des pièces numérotées conformément à l'inventaire visé à l'article 40, alinéa 1er ;

4° dans les cas où la partie requérante est une personne morale, d'une copie de ses statuts et de l'acte de désignation de ses organes, ainsi que de la preuve que l'organe habilité a décidé d'introduire le recours en cassation ;

5° des copies de la requête visées à l'article 39, alinéa 3.

Art. 4. Bij het verzoekschrift worden gevoegd:

1° een kopie van de beslissing van het rechtscollege waartegen het cassatieberoep wordt ingesteld;

2° de inventaris bedoeld in artikel 40, eerste lid;

3° de stukken genummerd overeenkomstig de inventaris bedoeld in artikel 40, eerste lid;

4° in de gevallen waarin de verzoekende partij een rechtspersoon is, een kopie van haar statuten en van de akte van aanstelling van haar organen, evenals het bewijs dat het daartoe gemachtigde orgaan beslist heeft het cassatieberoep in te stellen;

5° de in artikel 39, derde lid, bedoelde kopieën van het verzoekschrift.

Art. 5. N'est pas enrôlé et est réputé non introduit, tout recours en cassation :

1° qui, n'est pas signé par un avocat satisfaisant aux conditions fixées par l'article 19, alinéa 3, des lois coordonnées ;

2° qui, le cas échéant, ne comporte pas d'élection de domicile en Belgique ;

3° qui n'est pas accompagné des documents visés à l'article 4.

En cas d'application de l'alinéa 1er, le greffier en chef adresse un courrier à la partie requérante précisant la cause de non-enrôlement et l'invitant à régulariser son recours dans les cinq jours.

La partie requérante qui régularise son recours dans les cinq jours de la réception de l'invitation visée à l'alinéa 2 est censée l'avoir introduite à la date de son premier envoi.

Un recours régularisé de manière incomplète ou tardive n'est pas enrôlé.

Art. 6. Lors de l'enrôlement du recours en cassation, la taxe visée à l'article 30, § 5, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées est inscrite en débet par le greffier en chef.

Art. 5. Wordt niet op de rol ingeschreven en wordt als niet-ingediend beschouwd ieder cassatieberoep :

1° dat niet ondertekend is door een advocaat die voldoet aan de voorwaarden bepaald in artikel 19, derde lid, van de gecoördineerde wetten;

2° dat, in voorkomend geval, geen woonplaatskeuze in België bevat;

3° waarbij niet de stukken genoemd in artikel 4 zijn gevoegd.

In geval van toepassing van het eerste lid, stuurt de hoofdgriffier een brief naar de verzoekende partij waarin hij aangeeft waarom de zaak niet op de rol wordt ingeschreven en de verzoekende partij vraagt haar beroep te regulariseren binnen vijf dagen.

De verzoekende partij die haar beroep binnen vijf dagen na ontvangst van de in het tweede lid bedoelde vraag regulariseert, wordt geacht dit te hebben ingediend op de datum van de eerste verzending ervan.

Een beroep dat niet volledig of te laat wordt geregulariseerd, wordt niet op de rol ingeschreven.

Art. 6. Bij het inschrijven van het cassatieberoep op de rol wordt het recht bedoeld in artikel 30, § 5, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten door de hoofdgriffier in debet ingeschreven.

Chapitre III - La procédure d'admission

Art. 7. Dès l'enrôlement du recours en cassation, le greffier en chef invite la juridiction, par tous moyens et contre accusé de réception, à lui transmettre le dossier de l'affaire.

La juridiction communique le dossier de l'affaire dans les deux jours ouvrables, par tous moyens et contre accusé de réception. Elle transmet également une copie électronique de la décision contestée, conformément à l'article 39, alinéa 5.

Art. 8. Le premier président ou le président distribue sans délai l'affaire.

Art. 9. Le greffier en chef transmet sans délai la requête et le dossier au conseiller qui statue, par voie d'ordonnance et sans audience, sur l'admissibilité du recours.

Art. 10. Dans les cas visés à l'article 92, § 2, des lois coordonnées, le premier président ou le président saisit les chambres réunies ou l'assemblée générale de la section d'administration par ordonnance portant convocation de celles-ci au plus tard dans les huit jours qui suivent cette saisine.

Art. 11. L'ordonnance de non-admission clôt définitivement la procédure.

Le greffier en chef notifie sans délai l'ordonnance de non-admission aux parties.

Hoofdstuk III - De procedure van toelating

Art. 7. Zodra het cassatieberoep op de rol is ingeschreven, verzoekt de hoofdgriffier, met alle middelen en tegen ontvangstmelding, het rechtscollege haar het dossier van de zaak toe te sturen.

Het rechtscollege stuurt, met alle middelen en tegen ontvangstmelding, het dossier van de zaak toe binnen twee werkdagen. Het stuurt ook een elektronische kopie van de bestreden beslissing toe, overeenkomstig artikel 39, vijfde lid.

Art. 8. De eerste voorzitter of de voorzitter wijst de zaak onverwijld toe.

Art. 9. De hoofdgriffier verstuurt het verzoekschrift en het dossier onverwijld naar de staatsraad die, bij wege van beschikking en zonder terechtzitting, uitspraak doet over de toelaatbaarheid van het beroep.

Art. 10. In de gevallen genoemd in artikel 92, § 2, van de gecoördineerde wetten maakt de eerste voorzitter of de voorzitter de zaak bij beschikking aanhangig bij de verenigde kamers of bij de algemene vergadering van de afdeling Administratie, waarbij deze uiterlijk binnen acht dagen na deze aanhangigmaking worden bijeengeroepen.

Art. 11. De beschikking van niet-toelaatbaarheid sluit de procedure onherroepelijk af.

De hoofdgriffier brengt de beschikking van niet-toelaatbaarheid onverwijld ter kennis van de partijen.

Le greffier en chef communique l'ordonnance de non-admission à la juridiction en même temps qu'il lui restitue le dossier de l'affaire. Il y joint une copie de la requête.

Chapitre IV - La procédure après admission

Section Ière - Les mesures préalables

Art. 12. Le greffier en chef notifie l'ordonnance d'admission aux parties et les avise du dépôt du dossier de l'affaire. Une copie de la requête est jointe à la notification destinée à la partie adverse.

Le greffier en chef transmet sans délai une copie de la requête et de l'ordonnance d'admission à l'auditeur général, qui veille à l'accomplissement des mesures préalables. Il désigne à cette fin un auditeur.

Sur la base des indications de l'auditeur, le greffier en chef notifie la requête aux parties en cause devant la juridiction, autres que celles visées à l'alinéa 1er, et qui ont intérêt à intervenir.

Le greffier en chef communique, pour information, l'ordonnance d'admission et la requête à la juridiction.

Art. 13. La partie adverse dispose de trente jours, à compter de la notification visée à l'article 12, alinéa 1er, pour transmettre au greffe un mémoire en réponse.

De hoofdgriffier deelt de beschikking van niet-toelaatbaarheid mee aan het rechtscollege en bezorgt tegelijkertijd het dossier van de zaak terug aan het rechtscollege. Hij voegt daarbij een kopie van het verzoekschrift.

Hoofdstuk IV - De procedure na toelating

Afdeling I - De voorafgaande maatregelen

Art. 12. De hoofdgriffier brengt de beschikking van toelaatbaarheid ter kennis van de partijen en brengt hen ervan op de hoogte dat het dossier van de zaak is neergelegd. Bij de kennisgeving bestemd voor de verwerende partij wordt een kopie van het verzoekschrift gevoegd.

De hoofdgriffier bezorgt onverwijld een kopie van het verzoekschrift en van de beschikking van toelaatbaarheid aan de auditeur-generaal, die erop toeziet dat de voorafgaande maatregelen worden uitgevoerd. Hij wijst daartoe een auditeur aan.

Op basis van de aanwijzingen van de auditeur, brengt de hoofdgriffier het verzoekschrift ter kennis van de bij de zaak voor het rechtscollege betrokken partijen, met uitzondering van die genoemd in het eerste lid, en die belang hebben om tussen te komen.

De hoofdgriffier zendt het rechtscollege de beschikking van toelaatbaarheid en het verzoekschrift ter informatie toe.

Art. 13. De verwerende partij beschikt over dertig dagen, te rekenen vanaf de kennisgeving bedoeld in artikel 12, eerste lid, om de griffie een memorie van antwoord toe te zenden.

Art. 14. Le greffier en chef transmet une copie du mémoire en réponse à la partie requérante qui a trente jours pour faire parvenir au greffe un mémoire en réplique.

À défaut de dépôt d'un mémoire en réponse dans le délai, le greffier en chef avise la partie requérante qu'elle peut remplacer le mémoire en réplique par un mémoire ampliatif de la requête.

Le mémoire en réplique ou ampliatif prend la forme d'un mémoire de synthèse ordonnant l'ensemble des arguments de la partie requérante. Sans préjudice de la recevabilité du recours et des moyens, le Conseil d'État statue au vu du mémoire de synthèse .

Le greffier en chef notifie le mémoire en réplique ou ampliatif à la partie adverse.

Art. 15. § 1er. Pour l'application de l'article 21, alinéa 2, des lois coordonnées, le greffier en chef, à la demande de l'auditeur, notifie aux parties que le conseiller va statuer en constatant l'absence de l'intérêt requis à moins que, dans un délai de quinze jours, l'une des parties ne demande à être entendue.

Si aucune des parties ne demande à être entendue, le conseiller statue en constatant l'absence de l'intérêt requis.

Art. 14. De hoofdgriffier bezorgt een kopie van de memorie van antwoord aan de verzoekende partij, die over dertig dagen beschikt om de griffie een memorie van wederantwoord toe te zenden.

Indien er niet tijdig een memorie van antwoord wordt ingediend, brengt de hoofdgriffier de verzoekende partij ervan op de hoogte dat ze de memorie van wederantwoord mag vervangen door een toelichtende memorie bij het verzoekschrift.

De memorie van wederantwoord of de toelichtende memorie heeft de vorm van een samenvattende memorie waarin alle argumenten van de verzoekende partij op een rij worden gezet. Behoudens wat de ontvankelijkheid van het beroep en van de middelen betreft, doet de Raad van State uitspraak op basis van de samenvattende memorie.

De hoofdgriffier brengt de memorie van wederantwoord of de toelichtende memorie ter kennis van de verwerende partij.

Art. 15. § 1. Voor de toepassing van artikel 21, tweede lid, van de gecoördineerde wetten, brengt de hoofdgriffier, op verzoek van de auditeur, de partijen ter kennis dat de staatsraad bij zijn uitspraak de ontstentenis van het vereiste belang zal vaststellen, tenzij één van de partijen binnen een termijn van vijftien dagen vraagt om te worden gehoord.

Indien geen van de partijen vraagt om gehoord te worden, stelt de staatsraad bij zijn uitspraak de ontstentenis vast van het vereiste belang.

Si une partie demande à être entendue, le conseiller convoque les parties à comparaître à bref délai. Entendu les parties et l'auditeur en son avis, le conseiller statue sans délai sur l'absence de l'intérêt requis.

§ 2. Lors de la notification du mémoire en réponse à la partie requérante ou lorsqu'il lui notifie qu'un tel mémoire n'a pas été déposé dans le délai prescrit, le greffier en chef fait mention de l'article 21, alinéa 2, des lois coordonnées ainsi que du paragraphe 1er du présent article.

Section II - Le rapport et les mesures d'instructions

Art. 16. Après l'accomplissement des mesures préalables, l'auditeur rédige un rapport dans lequel il prend position sur la solution à donner au litige.

A cette fin, il correspond directement avec toutes les autorités et peut leur demander, ainsi qu'aux parties, tous renseignements et documents utiles. Les articles 16 à 25 du règlement général de procédure sont applicables.

Le rapport, daté et signé, est transmis à la chambre.

Art. 17. Tout rapport complémentaire visé à l'article 24 des lois coordonnées est daté, signé et transmis à la chambre.

Indien een partij vraagt om gehoord te worden, roept de staatsraad de partijen op om op korte termijn te verschijnen. De staatsraad doet, nadat hij de partijen en het advies van de auditeur heeft gehoord, onverwijld uitspraak over de ontstentenis van het vereiste belang.

§ 2. Wanneer de hoofdgriffier de memorie van antwoord ter kennis brengt van de verzoekende partij of wanneer hij haar ter kennis brengt dat binnen de voorziene termijn geen dergelijke memorie is ingediend, maakt hij melding van artikel 21, tweede lid, van de gecoördineerde wetten, alsook van paragraaf 1 van dit artikel.

Afdeling II - Het verslag en de onderzoeksmaatregelen

Art. 16. Nadat de voorafgaande maatregelen zijn uitgevoerd, maakt de auditeur een verslag op waarin hij een standpunt inneemt over de beslechting van het geschil.

Te dien einde voert hij rechtstreeks briefwisseling met alle overheden en kan hij zowel aan deze als aan de partijen alle dienstige gegevens en documenten vragen. De artikelen 16 tot 25 van de algemene procedureregeling zijn van toepassing.

Dit gedagtekend en ondertekend verslag wordt aan de kamer bezorgd.

Art. 17. Elk aanvullend verslag bedoeld in artikel 24 van de gecoördineerde wetten, wordt gedagtekend en ondertekend aan de kamer bezorgd.

Section III - La procédure après rapport

Art. 18. § 1er. Lorsque l'auditeur conclut à l'irrecevabilité ou au rejet du recours, le rapport est notifié par le greffier en chef à la partie requérante, qui a trente jours pour demander la poursuite de la procédure afin d'être entendue.

Si la partie requérante ne demande pas à être entendue, le greffier en chef transmet le dossier à la chambre, afin que celle-ci décrète le désistement d'instance, conformément à l'article 21, alinéa 6, des lois coordonnées. Le rapport de l'auditeur est notifié en même temps que l'arrêt aux parties qui ne l'auraient pas encore reçu.

Si la partie requérante demande à être entendue, le conseiller fixe par ordonnance la date à laquelle les parties auront à comparaître.

Le greffier en chef fait mention du présent paragraphe lors de la notification à la partie requérante du rapport concluant à l'irrecevabilité ou au rejet du recours.

§ 2. Lorsque l'auditeur ne conclut pas à l'irrecevabilité ou au rejet du recours, le président de chambre ou le conseiller que celui-ci délègue fixe directement par ordonnance la date de l'audience à laquelle le recours sera examiné.

Afdeling III - De procedure na verslag

Art. 18. § 1. Wanneer de auditeur concludeert dat het beroep niet-ontvankelijk is of moet worden verworpen, brengt de hoofdgriffier het verslag ter kennis van de verzoekende partij, die dertig dagen de tijd heeft om te vragen dat de procedure wordt voortgezet teneinde te worden gehoord.

Indien de verzoekende partij niet vraagt om te worden gehoord, bezorgt de hoofdgriffier het dossier aan de kamer, opdat deze de afstand van geding kan toewijzen, overeenkomstig artikel 21, zesde lid, van de gecoördineerde wetten. Het verslag van de auditeur wordt samen met het arrest ter kennis gebracht van de partijen die het nog niet zouden hebben ontvangen.

Indien de verzoekende partij vraagt om te worden gehoord, bepaalt de staatsraad bij beschikking de datum waarop de partijen moeten verschijnen.

De hoofdgriffier maakt melding van deze paragraaf bij de kennisgeving, aan de verzoekende partij, van het verslag waarin wordt geconcludeerd dat het beroep niet-ontvankelijk is of moet worden verworpen.

§ 2. Wanneer de auditeur niet concludeert dat het beroep niet-ontvankelijk is of moet worden verworpen, bepaalt de kamervoorzitter of de staatsraad die hij aanwijst meteen bij beschikking de datum van de terechtzitting waarop het beroep zal worden behandeld.

Section IV - Les procédures abrégées

Art. 19. Lorsqu'il apparaît que le recours n'a plus d'objet ou qu'il ne requiert que des débats succincts, l'auditeur transmet immédiatement son rapport à la chambre.

Le conseiller convoque le requérant, la partie adverse et la partie intervenante à comparaître à bref délai.

Si le conseiller partage les conclusions du rapport de l'auditeur, l'affaire est définitivement tranchée. Dans le cas contraire, la procédure est poursuivie conformément aux articles 13 à 18.

Section V - Les renvois à l'assemblée générale

Art. 20. Lorsqu'il estime que l'unité de la jurisprudence nécessite le renvoi à l'assemblée générale de la section d'administration, le conseiller en avise sans délai le premier président ou le président.

Le premier président ou le président décide s'il y a lieu d'ordonner le renvoi à l'assemblée générale.

Dans le cas où le rapport sur l'affaire a déjà été établi, le premier président ou le président saisit l'assemblée générale de la section d'administration par ordonnance portant convocation de celles-ci dans un délai minimum de quinze jours et désignant le conseiller chargé de faire rapport à l'audience. Dans le cas où un rapport n'a pas encore été établi,

Afdeling IV - De verkorte procedures

Art. 19. Wanneer blijkt dat het beroep doelloos is geworden of slechts korte debatten vereist, bezorgt de auditeur zijn verslag onmiddellijk aan de kamer.

De staatsraad roept de verzoeker, de verwerende partij en de tussenkomende partij op om op korte termijn te verschijnen.

Indien de staatsraad het eens is met de conclusies van het verslag van de auditeur, wordt de zaak definitief beslecht. In het tegenovergestelde geval, wordt de procedure voortgezet overeenkomstig de artikelen 13 tot 18.

Afdeling V - De verwijzingen naar de algemene vergadering

Art. 20. Wanneer de staatsraad van oordeel is dat met het oog op een eenvormige rechtspraak een verwijzing naar de algemene vergadering van de afdeling Administratie noodzakelijk is, brengt hij de eerste voorzitter of de voorzitter daarvan onverwijld op de hoogte.

De eerste voorzitter of de voorzitter beslist of er aanleiding is om de verwijzing naar de algemene vergadering te bevelen.

Indien het verslag over de zaak reeds is opgemaakt, maakt de eerste voorzitter of de voorzitter de zaak aanhangig bij de algemene vergadering van de afdeling Administratie bij beschikking waarin deze binnen een minimumtermijn van vijftien dagen wordt bijeengeroepen en waarbij de staatsraad wordt

il est procédé conformément aux articles 13 à 18 avant toute convocation à l'audience.

Il est procédé conformément à l'alinéa 3 dans les hypothèses visées à l'article 92, § 1er, alinéas 2 et 3, des lois coordonnées.

Section VI - L'audience

Art. 21. §1er. L'ordonnance de fixation est notifiée par le greffier en chef à l'auditeur ainsi qu'à toutes les parties quinze jours au moins avant la date de l'audience.

Les actes de procédure sont joints à la convocation des parties qui ne les auraient pas encore en leur possession.

§ 2. Lorsque la langue mentionnée dans la requête pour l'audition n'est pas le français, le néerlandais ou l'allemand et que la partie requérante n'a pas choisi le français ou le néerlandais comme langue de l'examen de sa demande d'asile par l'administration, le greffier en chef convoque un interprète si la chambre décide d'entendre cette partie.

Les frais d'interprète sont fixés conformément aux articles 73 à 75 du règlement général de procédure.

Art. 22. Les audiences de la chambre siégeant en vertu de l'article 14, § 2, des lois coordonnées sont publiques.

aangewezen die belast is met de verslaggeving op de terechtzitting. Indien er nog geen verslag is opgemaakt, wordt te werk gegaan overeenkomstig de artikelen 13 tot 18 voordat enige oproeping voor de terechtzitting wordt gedaan.

Er wordt te werk gegaan overeenkomstig het derde lid in de gevallen bedoeld in artikel 92, § 1, tweede en derde lid, van de gecoördineerde wetten.

Afdeling VI - De terechtzitting

Art. 21. § 1. De hoofdgriffier brengt de beschikking tot bepaling van de rechtsdag ten minste vijftien dagen vóór de datum van de terechtzitting ter kennis van de auditeur, alsook van alle partijen.

Bij de oproeping van de partijen worden de processtukken gevoegd die ze nog niet in hun bezit zouden hebben.

§ 2. Wanneer de in het verzoekschrift vermelde taal voor het verhoor niet het Nederlands, het Frans of het Duits is en de verzoekende partij niet het Nederlands of het Frans heeft gekozen als taal voor het onderzoek van haar asielaanvraag door het bestuur, roept de hoofdgriffier een tolk op indien de kamer beslist deze partij te horen.

De tolkkosten worden bepaald overeenkomstig de artikelen 73 tot 75 van de algemene procedureregeling.

Art. 22. De terechtzittingen van de kamer die zitting houdt krachtens artikel 14, § 2, van de gecoördineerde wetten zijn openbaar.

La chambre peut, d'office ou à la demande d'une des parties, ordonner que l'affaire soit examinée à huis clos lorsque la publicité est dangereuse pour l'ordre ou les mœurs, lorsque tout autre intérêt légitime l'exige ou lorsque le dossier contient des pièces reconnues confidentielles.

Le huis clos est ordonné par une décision motivée.

Art. 23. Les débats sont dirigés par le président de chambre ou par le conseiller qui le remplace.

Ceux qui assistent aux audiences se tiennent découverts, dans le respect et le silence.

Tout ce que le président de chambre ou le conseiller qui le remplace ordonne pour le maintien de l'ordre est exécuté ponctuellement et à l'instant.

Les mêmes dispositions sont observées dans les lieux où, soit les conseillers, soit les auditeurs exercent des fonctions de leur état.

Art. 24. Un conseiller, autre que celui qui a éventuellement accompli les devoirs d'instruction, résume les faits de la cause ainsi que les moyens des parties.

Les parties et leurs avocats peuvent présenter des observations orales.

Il ne peut être produit d'autres moyens que les moyens développés, selon le cas, dans la requête ou les mémoires.

De kamer kan, ambtshalve of op verzoek van één de partijen, bevelen dat de zaak met gesloten deuren wordt behandeld wanneer openbaarheid gevaar oplevert voor de orde of de zeden, wanneer enig ander wettig belang zulks vereist of wanneer het dossier stukken bevat die vertrouwelijk zijn bevonden.

De behandeling met gesloten deuren wordt bevolen bij een gemotiveerde beslissing.

Art. 23. De debatten worden geleid door de kamervoorzitter of de staatsraad die hem vervangt.

De aanwezigen wonen de zitting bij met onbedekt hoofd, eerbiedig en in stilte.

Hetgeen de kamervoorzitter of de hem vervangende staatsraad met het oog op de handhaving van de orde beveelt, wordt stipt en terstond uitgevoerd.

Dezelfde voorschriften worden nageleefd in de plaatsen waar, hetzij de staatsraden, hetzij de auditeurs de functies van hun ambt waarnemen.

Art. 24. Een andere staatsraad dan degene die eventueel de onderzoeksverrichtingen heeft gesteld, vat de toedracht van de zaak en de middelen van de partijen samen.

De partijen en hun advocaten kunnen mondelinge opmerkingen naar voren brengen.

Geen andere middelen mogen worden aangevoerd dan die welke, al naar het geval, in het verzoekschrift of in de memories zijn uiteengezet.

Le conseiller et l'auditeur posent les questions nécessaires à l'avis et à l'arrêt.

A la fin des débats, l'auditeur donne son avis sur l'affaire.

Le président de la chambre ou le conseiller qui le remplace prononce ensuite la clôture des débats et met la cause en délibéré.

Section VII - Les incidents

Art. 25. Il est procédé conformément aux articles 51 et 55 à 65 du règlement général de procédure, en ce qui concerne les incidents.

Art. 26. Les parties en cause devant la juridiction, autres que celles visées à l'article 12, alinéa 1er, peuvent intervenir conformément à l'article 21 *bis* des lois coordonnées. La taxe visée à l'article 30, § 6, des lois coordonnées est inscrite en débet par le greffier en chef.

Section VIII - Les oppositions, les tierces oppositions et les recours en révision

Art. 27. Les articles 40 à 50sexies du règlement général de procédure sont applicables. La taxe visée à l'article 30, § 5, alinéa 1er, 3°, des lois coordonnées est inscrite en débet par le greffier en chef du Conseil d'État.

De staatsraad en de auditeur stellen de vragen die nodig zijn voor het advies en het arrest.

Aan het einde van de debatten geeft de auditeur zijn advies over de zaak.

De kamervoorzitter of de hem vervangende staatsraad verklaart daarna de debatten voor gesloten en neemt de zaak in beraad.

Afdeling VII - De tussengeschieden

Art. 25. Wat de tussengeschieden betreft, wordt te werk gegaan overeenkomstig de artikelen 51 en 55 tot 65 van de algemene procedureregeling.

Art. 26. De bij de zaak voor het rechtscollege betrokken partijen, met uitzondering van die genoemd in artikel 12, eerste lid, mogen in het geding tussenkomen overeenkomstig artikel 21 *bis* van de gecoördineerde wetten. Het recht bedoeld in artikel 30, § 6, van de gecoördineerde wetten, wordt in debet ingeschreven door de hoofdgriffier.

Afdeling VIII - Het verzet, het derden-verzet en het verzoek tot herziening

Art. 27. De artikelen 40 tot 50sexies van de algemene procedureregeling zijn van toepassing. Het recht bedoeld in artikel 30, § 5, eerste lid, 3°, van de gecoördineerde wetten, wordt door de hoofdgriffier van de Raad van State in debet ingeschreven.

Chapitre V - Les dépens et le pro deo**Section Ière - Les dépens**

Art. 28. Les dépens comprennent :

- 1° les taxes visées à l'article 30, §§ 5 et 6, des lois coordonnées ;
- 2° les honoraires et déboursés des experts;
- 3° les taxes des témoins.

Art. 29. Lorsque le recours est introduit par une personne de droit privé, le Conseil d'État peut ordonner la consignation d'une provision pour couvrir les honoraires et déboursés des experts ainsi que les taxes des témoins.

Lorsque le recours est introduit par une personne de droit public, les honoraires et déboursés des experts, ainsi que les taxes des témoins sont avancés par le service public fédéral Finances et portés en dépenses dans les comptes à charge du budget du service public fédéral Intérieur.

Art. 30. Le Conseil d'État liquide les dépens et se prononce sur la contribution au paiement de ceux-ci dans l'ordonnance de non-admission ou dans l'arrêt définitif.

Art. 31. Le service public fédéral Finances poursuit le recouvrement des taxes liquidées en débet par le greffier en chef et des autres dépens dont ce service a fait l'avance.

Hoofdstuk V - De kosten en het pro deo**Afdeling I - De kosten**

Art. 28. De kosten omvatten:

- 1° de in artikel 30, §§ 5 en 6, van de gecoördineerde wetten bedoelde rechten;
- 2° de honoraria en voorschotten van de deskundigen;
- 3° het getuigengeld.

Art. 29. Is het beroep ingediend door een privaatrechtelijk persoon, dan kan de Raad van State de consignatie van een voorschot gelasten om de honoraria en voorschotten van de deskundigen en het getuigengeld te dekken.

Is het beroep ingediend door een publiekrechtelijk persoon, dan worden de honoraria en voorschotten van de deskundigen en het getuigengeld door de federale overheidsdienst Financiën voorgeschooten en als uitgaven in de rekeningen ten bezware van de begroting van de federale overheidsdienst Binnenlandse Zaken geboekt.

Art. 30. De Raad van State begroot de kosten en doet uitspraak over de bijdrage in de betaling ervan in de beschikking van niet-toelaatbaarheid of in het eindarrest.

Art. 31. De federale overheidsdienst Financiën vordert de inning van de door de hoofdgriffier in debet begrote rechten en van de andere kosten die deze dienst heeft voorgeschooten.

À cette fin, le greffier en chef transmet au receveur de l'enregistrement et des domaines une copie de l'ordonnance de non-admission ou de l'arrêt définitif, accompagnée d'un relevé détaillé des sommes à recouvrer.

Art. 32. Les articles 72, alinéa 2, à 77 du règlement général de procédure sont applicables.

Section II - Le pro deo

Art. 33. Toute partie peut demander le bénéfice du pro deo pour les honoraires, déboursés et taxes visés à l'article 28, 2° et 3°.

Le bénéfice du pro deo peut être accordé à :

- 1° toute personne secourue par un centre dispensant l'aide sociale sur production d'une attestation de ce centre ;
- 2° toute personne emprisonnée, détenue ou maintenue dans un lieu déterminé ;
- 3° tout mineur sur présentation d'un titre d'identité ou de tout autre document établissant son état ;
- 4° toute personne qui atteste qu'elle bénéficie de l'aide juridique de deuxième ligne au sens de l'article 508/1 du Code judiciaire ;
- 5° toute autre personne justifiant de l'insuffisance de ses ressources par tous documents probants.

Te dien einde zendt de hoofdgriffier aan de ontvanger van de registratie en domeinen een afschrift van de beschikking van niet-toelaatbaarheid of van het eindarrest, samen met een omstandige opgave van de in te vorderen bedragen.

Art. 32. De artikelen 72, tweede lid, tot 77 van de algemene procedureregeling zijn van toepassing.

Afdeling II - Het pro deo

Art. 33. Iedere partij kan het voordeel van het pro deo vragen voor de honoraria, voorschotten of rechten bedoeld in artikel 28, 2° en 3°.

Het voordeel van het pro deo kan worden toegekend aan:

- 1° iedere persoon die bijstand ontvangt van een centrum dat maatschappelijke hulp verstrekt op overlegging van een attest van dit centrum;
- 2° iedere persoon die opgesloten, gevangen gehouden of vastgehouden wordt op een bepaalde plaats;
- 3° iedere minderjarige op overlegging van een identiteitsbewijs of van enig ander document dat zijn staat bewijst;
- 4° iedere persoon die aantoonst dat hij juridische tweedelijnsbijstand ontvangt in de zin van artikel 508/1 van het Gerechtelijk Wetboek;
- 5° iedere andere persoon die aan de hand van bewijskrachtige documenten bewijst dat zijn inkomsten ontoereikend zijn.

Art. 34. Le président de la chambre saisie ou le conseiller qu'il désigne statue sur la demande de pro deo sans procédure.

Il entend les parties, s'il échet.

Sa décision n'est susceptible d'aucun recours.

Art. 35. Le président de la chambre saisie ou le conseiller qu'il désigne peut accorder le pro deo pour les actes et les devoirs qu'il détermine.

Art. 36. Les dépens visés à l'article 28, 2° et 3°, sont avancés par le service public fédéral Finances et portés en dépenses dans les comptes à charge du budget du service public fédéral Intérieur.

Aux fins de recouvrement des dépens susmentionnés, le greffier en chef transmet au receveur de l'enregistrement et des domaines une copie de l'ordonnance de non-admission ou de l'arrêt définitif, accompagnée d'un relevé détaillé des sommes à recouvrer.

Chapitre VI - Dispositions générales

Section Ière - Les parties à la cause

Art. 37. À l'exception des autorités administratives, toute partie à une procédure en cassation élit domicile en Belgique dans le premier acte de procédure qu'elle accomplit.

Cette élection de domicile vaut pour tout acte de procédure subséquent.

Art. 34. De kamervoorzitter bij dewelke de zaak aanhangig is of de staatsraad die hij aanwijst, doet zonder rechtspleging uitspraak over de pro-deo-aanvraag.

Zo daartoe grond bestaat hoort hij de partijen.

Zijn beslissing is niet vatbaar voor enig beroep.

Art. 35. De kamervoorzitter bij dewelke de zaak aanhangig is of de staatsraad die hij aanwijst, kan het pro deo toestaan voor de door hem te bepalen akten en verrichtingen.

Art. 36. De in artikel 28, 2° en 3°, bedoelde kosten worden voorgeschoten door de federale overheidsdienst Financiën en worden als uitgaven in de rekeningen ten laste van de begroting van de federale overheidsdienst Binnenlandse Zaken geboekt.

Met het oog op de invordering van de voormelde kosten, doet de hoofdgriffier aan de ontvanger der registratie en domeinen een afschrift van de beschikking van niet-toelaatbaarheid of van het eindarrest toekomen, samen met een omstandige opgave van de in te vorderen bedragen.

Hoofdstuk VI - Algemene bepalingen

Afdeling I - De partijen in de zaak

Art. 37. Met uitzondering van de administratieve overheden, kiest elke partij in een cassatieprocedure in haar eerste processtuk woonplaats in België.

Die woonplaatskeuze geldt voor alle daaropvolgende processtukken.

Toute modification de domicile élu doit être expressément formulée et communiquée séparément pour chaque recours par pli recommandé au greffier en chef, en indiquant la référence complète du numéro de rôle du recours concerné par la modification.

En cas de décès d'une partie, et sauf reprise d'instance, toutes communications et notifications émanant du Conseil d'État sont valablement faites au domicile élu du défunt aux ayants droit collectivement, et sans désignation des noms et qualités.

Art. 38. Les parties et leurs avocats peuvent prendre connaissance au greffe du dossier de l'affaire.

Section II - Les envois adressés au Conseil d'État

Art. 39. L'envoi au Conseil d'État de tout écrit de procédure ou de toute pièce se fait sous pli recommandé à la poste.

Tout écrit de procédure transmis, en cours d'instance, hors délai est d'office écarté des débats.

À tout écrit de procédure sont jointes six copies certifiées conformes par le signataire.

Elke wijziging van de woonplaatskeuze wordt uitdrukkelijke geformuleerd en voor elk beroep afzonderlijk en bij aangetekend schrijven ter kennis gebracht van de hoofdgriffier, met vermelding van het volledige rolnummer van het beroep waarop de wijziging betrekking heeft.

Bij overlijden van een partij, en behalve bij hervatting van het geding, worden alle mededelingen en kennisgevingen van de Raad van State rechtsgeldig gedaan op de gekozen woonplaats van de overledene ter attentie van de gezamenlijke rechtverkrijgenden, zonder vermelding van de namen en hoedanigheden.

Art. 38. Het dossier van de zaak ligt voor de partijen en hun advocaten ter inzage op de griffie.

Afdeling II - De verzendingen naar de Raad van State

Art. 39. Alle processtukken en andere stukken worden bij ter post aangetekende brief naar de Raad van State verzonden.

Alle processtukken die, in de loop van het geding, buiten termijn toekomen, worden ambtshalve uit de debatten geweerd.

Bij elk processtuk worden zes kopieën gevoegd die door de ondertekenaar eensluidend zijn verklaard.

Les parties à un recours en cassation déclaré admissible transmettent, en outre, par courrier électronique au Conseil d'État, une copie électronique de leurs écrits de procédure et, dans la mesure du possible, de leurs dossiers. Cette formalité est facultative pour les personnes de droit privé.

Les copies visées à l'alinéa 4 sont au format "Portable Document Format (.pdf)" incorporant les polices et donnant à l'utilisateur le droit de copier et d'extraire des informations et d'imprimer le document. Selon la langue du recours, les copies sont envoyées en annexe à un courrier électronique à l'adresse "greffe.cassation@raadvt-consetat.be", à l'adresse "kanzlei.kassation@raadvt-consetat.be" o u à l ' a d r e s s e "griffie.cassatie@raadvt-consetat.be". Le courrier électronique porte, dans le champ réservé à l'objet, le numéro de rôle mentionné dans l'ordonnance d'admission et le numéro de cette ordonnance.

Art. 40. Tout écrit de procédure des parties est accompagné d'un inventaire comportant, pour chaque pièce annexée, son numéro et une brève description de sa nature. L'inventaire est notifié avec l'écrit de procédure auquel il se rapporte.

Toute référence, dans les écrits de procédure des parties, à un document produit, identifie l'annexe en indiquant le numéro sous lequel elle est répertoriée et l'écrit de procédure auquel elle est jointe.

De partijen in een cassatieberoep dat toelaatbaar is verklaard, bezorgen de Raad van State bovendien via elektronische post een elektronische kopie van hun processtukken en, voor zover mogelijk, van hun dossiers. Dat vormvereiste is facultatief voor privaatrechtelijke personen.

De in het vierde lid bedoelde kopieën zijn in het formaat "Portable Document Format (.pdf)", met behoud van de lettertypes en waarbij de gebruiker gerechtigd is informatie geheel of gedeeltelijk te kopiëren en het document af te drukken. De kopieën worden, naargelang van de taal van het beroep, als bijlage bij een e-mailbericht verzonden naar het adres "griffie.cassatie@raadvt-consetat.be", naar het adres "kanzlei.kassation@raadvt-consetat.be" of naar het adres "greffe.cassation@raadvt-consetat.be". In het veld "onderwerp" van het e-mailbericht komt het rolnummer dat vermeld wordt in de beschikking van toelaatbaarheid en het nummer van die beschikking.

Art. 40. Elk processtuk van de partijen gaat vergezeld van een inventaris waarin, voor elk bijgevoegd stuk, het nummer van de bijlage en een korte beschrijving van de aard ervan wordt aangegeven. De inventaris wordt ter kennis gebracht samen met het processtuk waarop hij betrekking heeft.

Elke verwijzing, in de processtukken van de partijen, naar een overgelegd stuk, vermeldt het nummer waaronder de bijlage geïnteriseerd is en het processtuk waarbij de bijlage is gevoegd.

Le Conseil d'État peut à tout moment, après l'admission du recours en cassation, inviter une partie à conformer ses écrits de procédure au deuxième alinéa dans le délai qu'il détermine.

Section III - Les envois adressés par le Conseil d'Etat

Art. 41. Toute notification, communication et convocation du greffe, est valablement faite au domicile élu.

L'envoi des pièces de procédure par le Conseil d'État ainsi que les notifications, communications et convocations se font sous pli recommandé à la poste avec accusé de réception ; toutefois, sauf disposition contraire de la loi ou du présent arrêté, ces envois peuvent se faire par pli ordinaire lorsque leur réception ne fait courir aucun délai.

Art. 42. § 1er. Les autorités administratives peuvent demander à recevoir la notification des ordonnances de non-admission et des arrêts par courrier électronique.

La notification électronique de ces actes remplace la notification visée à l'article 41.

§ 2. Les avocats des parties et la juridiction peuvent demander à recevoir communication de l'ordonnance de non-admission ou de l'arrêt par courrier électronique, à titre d'information.

De Raad van State kan te allen tijde, na de toelating van het cassatieberoep, een partij verzoeken haar processtukken in overeenstemming te brengen met het tweede lid binnen de door de Raad van State gestelde termijn.

Afdeling III - De verzendingen door de Raad van State

Art. 41. Alle kennisgevingen, mededelingen en oproepingen door de griffie worden rechtsgeldig gedaan op de gekozen woonplaats.

De verzending van de processtukken door de Raad van State, alsook de kennisgevingen, mededelingen en oproepingen geschieden bij ter post aangetekend schrijven met ontvangstmelding; tenzij anders bepaald in de wet of in dit besluit, kunnen die zendingen evenwel bij gewone brief worden verstuurd, wanneer de ontvangst ervan geen termijn doet ingaan.

Art. 42. § 1. De administratieve overheden kunnen vragen om via elektronische post kennis te krijgen van de beschikkingen van niet-toelaatbaarheid en van de arresten.

De elektronische kennisgeving van die akten vervangt de kennisgeving bedoeld in artikel 41.

§ 2. De advocaten van de partijen en het rechtscollege kunnen vragen om, ter informatie, via elektronische post mededeling te krijgen van de ordonnantie van niet-toelaatbaarheid of van het arrest.

§ 3. Le Conseil d'État ouvre un compte de messagerie électronique pour toute juridiction, pour toute autorité administrative et pour tout avocat d'une partie qui formule la demande visée aux paragraphes 1er et 2. Le Conseil d'État communique sans délai l'adresse du compte de messagerie électronique ainsi que les modalités d'accès à ce compte.

§ 4. En cas de besoin, le Conseil d'État peut remplacer le courrier électronique par un courrier acheminé par la voie postale ou par porteur, le cas échéant contre accusé de réception.

§ 5. En cas d'envoi par pli recommandé, le délai accordé aux parties prend cours à dater de la réception de ce pli. Si le destinataire le refuse, le délai prend cours à dater du refus. La date de la poste fait foi tant pour l'envoi que pour la réception ou pour le refus.

Les envois par courrier électronique sont réputés reçus le lendemain de la date à laquelle ils sont mis à la disposition de la partie concernée à l'adresse électronique du compte de messagerie visé au paragraphe 3.

Section IV - La computation des délais

Art. 43. Le jour de l'acte qui est le point de départ d'un délai n'y est pas compris.

Le jour de l'échéance est compté dans le délai.

Toutefois, lorsque ce jour est un samedi, un dimanche ou un jour férié légal, le jour de l'échéance est reporté au plus prochain jour ouvrable.

§ 3. De Raad van State opent een e-mailaccount voor elk rechtscollege, voor elke administratieve overheid en voor elke advocaat van een partij die het verzoek bedoeld in de paragrafen 1 en 2 aan hem richt. De Raad van State deelt onverwijld het adres van de e-mailaccount mee, alsook de nadere regels om toegang te krijgen tot die account.

§ 4. Indien nodig kan de Raad van State de elektronische post vervangen door een bericht dat door de post of per bode wordt gebracht, in voorkomend geval met ontvangstmelding.

§ 5. In geval van een aangetekende zending gaat de aan de partijen toegekende termijn in bij de ontvangst van die zending. Als de geadresseerde de zending weigert, gaat de termijn in op de datum van de weigering. De datum van het postmerk heeft bewijskracht zowel voor de verzending als voor de ontvangst of voor de weigering.

Verzendingen via elektronische post worden geacht te zijn ontvangen de dag na de datum waarop ze ter beschikking zijn gesteld van de betrokken partij op het elektronische adres van de e-mailaccount bedoeld in paragraaf 3.

Afdeling IV - De berekening van de termijnen

Art. 43. De dag van de akte die het uitgangspunt is van een termijn wordt er niet in begrepen.

De vervaldag wordt in de termijn gerekend.

Is die dag echter een zaterdag, een zondag of een wettelijke feestdag, dan wordt de vervaldag verplaatst op de eerstvolgende werkdag.

Art. 44. Avant qu'il ait été fait élection de domicile conformément à l'article 37, les délais visés au présent arrêté sont augmentés de trente jours en faveur des personnes demeurant dans un pays d'Europe qui n'est pas limitrophe de la Belgique et de nonante jours en faveur de celles qui demeurent hors d'Europe.

Art. 45. Les délais visés au présent arrêté courent contre les mineurs, interdits et autres incapables.

Toutefois, le Conseil d'État peut relever ceux-ci de la déchéance, lorsqu'il est établi que leur représentation n'était pas assurée, en temps voulu, avant l'expiration des délais.

Art. 46. En cas d'urgence, la chambre saisie peut, après avis de l'auditeur, ordonner la réduction des délais prescrits pour les actes de la procédure.

Section V - Les ordonnances et les arrêts

Art. 47. Les ordonnances de non-admission et les arrêts sont motivés. Ces ordonnances doivent être motivées succinctement.

Seuls les arrêts sont prononcés en audience publique.

Art. 48. Les ordonnances d'admission, les ordonnances de non-admission et les arrêts contiennent le dispositif et portent mention :

Art. 44. Alvorens overeenkomstig artikel 37 woonplaats is gekozen, worden de in dit besluit genoemde termijnen verlengd met dertig dagen voor personen die in een land van Europa verblijven dat niet aan België grenst en met negentig dagen voor personen die buiten Europa verblijven.

Art. 45. De bij dit besluit bedoelde termijnen lopen tegen de minderjarigen, de ontzette personen en andere onbekwamen.

De Raad van State kan dezen nochtans van het verval ontheffen wanneer het vaststaat dat hun vertegenwoordiging niet tijdig was verzekerd vóór het verstrijken der termijnen.

Art. 46. In spoedeisende gevallen kan de kamer waarbij de zaak aanhangig is gemaakt, na advies van de auditeur, bevelen om de voor de proceshandelingen voorgeschreven termijnen te verkorten.

Afdeling V - De beschikkingen en de arresten

Art. 47. De beschikkingen van niet-toelaatbaarheid en de arresten worden gemotiveerd. Deze beschikkingen dienen bondig gemotiveerd te zijn.

Enkel de arresten worden uitgesproken in openbare terechtzitting.

Art. 48. De beschikkingen van toelaatbaarheid, de beschikkingen van niet-toelaatbaarheid en de arresten bevatten het dictum en de volgende vermeldingen :

- 1° des nom, demeure ou siège des parties et des nom et qualité de la personne qui les représente ou les assiste;
- 2° des dispositions sur l'emploi des langues dont il est fait application ;
- 3° de la date et du nom du ou des conseillers qui en ont délibéré;
- 4° le cas échéant, du domicile élu.

Les ordonnances de non-admission et les arrêts contiennent en outre les motifs sous-tendant le dispositif.

Les arrêts comportent de surcroît la mention :

- 1° de la convocation des parties, de leurs avocats, ainsi que de leur présence éventuelle à l'audience ;
- 2° de l'indication que l'avis de l'auditeur est ou non conforme à l'arrêt ;
- 3° du prononcé en audience publique.

Art. 49. Les ordonnances et les arrêts sont signés par le président de chambre ou par le conseiller chargé de l'affaire et par le greffier en chef.

Les ordonnances et les arrêts sont notifiés aux parties par les soins du greffier en chef.

Art. 50. Les ordonnances de non-admission et les arrêts sont exécutoires de plein droit. Le Roi en assure l'exécution.

Le greffier en chef appose sur les expéditions, à la suite du dispositif, et suivant le cas, l'une des formules exécutoires ci-après :

- 1° de naam, verblijfplaats of zetel van de partijen en de naam en hoedanigheid van de persoon die hen vertegenwoordigt of bijstaat;
- 2° de toepasselijke bepalingen over het gebruik van de talen;
- 3° de datum en de naam van de staatsraad of van de staatsraden die erover hebben beraadslaagd;
- 4° in voorkomend geval, de gekozen woonplaats.

De beschikkingen van niet-toelaatbaarheid en de arresten bevatten tevens de motieven waarop het dictum gebaseerd is.

De arresten bevatten bovendien de volgende vermeldingen :

- 1° de oproeping van de partijen, van hun advocaten, alsook hun eventuele aanwezigheid op de terechtzitting;
- 2° de mededeling of het advies van de auditeur al dan niet eensluidend is met het arrest;
- 3° dat uitspraak is gedaan in openbare terechtzitting.

Art. 49. De beschikkingen en de arresten worden ondertekend door de kamervoorzitter of door de staatsraad belast met de zaak, alsmede door de hoofdgriffier.

De hoofdgriffier brengt de beschikkingen en de arresten ter kennis van de partijen.

Art. 50. De beschikkingen van niet-toelaatbaarheid en de arresten zijn van rechtswege uitvoerbaar. De Koning zorgt voor de uitvoering ervan.

De hoofdgriffier vermeldt op de expedities, na het dictum, en naargelang van het geval, één van de hierna volgende uitvoeringsformulieren :

"Les Ministres et autorités administratives, en ce qui les concerne, sont tenus de pourvoir à l'exécution du présent arrêt. Les huissiers de justice à ce requis ont à y concourir en ce qui concerne les voies de droit commun";

"Les Ministres et autorités administratives, en ce qui les concerne, sont tenus de pourvoir à l'exécution de la présente ordonnance. Les huissiers de justice à ce requis ont à y concourir en ce qui concerne les voies de droit commun";

"De Minister en de administratieve overheden, wat hen aangaat, zijn gehouden te zorgen voor de uitvoering van dit arrest. De daartoe aangezochte gerechtsdeurwaarders zijn gehouden hiertoe hun medewerking te verlenen wat betreft de dwangmiddelen van gemeen recht";

"De Ministers en de administratieve overheden, wat hen aangaat, zijn gehouden te zorgen voor de uitvoering van deze beschikking. De daartoe aangezochte gerechtsdeurwaarders zijn gehouden hiertoe hun medewerking te verlenen wat betreft de dwangmiddelen van gemeen recht";

"Die Minister und die Verwaltungsbehörden haben, was sie anbetrifft, für die Vollstreckung der vorliegenden Anordnung zu sorgen. Die dazu angeforderten Gerichtsvollzieher haben betreffs der gemeinrechtlichen Zwangsmittel ihren Beistand zu leisten";

"Die Minister und die Verwaltungsbehörden haben, was sie anbetrifft, für die Vollstreckung dieses Beschlusses zu sorgen. Die dazu angeforderten

"De Ministers en de administratieve overheden, wat hen aangaat, zijn gehouden te zorgen voor de uitvoering van dit arrest. De daartoe aangezochte gerechtsdeurwaarders zijn gehouden hiertoe hun medewerking te verlenen wat betreft de dwangmiddelen van gemeen recht.";

"De Ministers en de administratieve overheden, wat hen aangaat, zijn gehouden te zorgen voor de uitvoering van deze beschikking. De daartoe aangezochte gerechtsdeurwaarders zijn gehouden hiertoe hun medewerking te verlenen wat betreft de dwangmiddelen van gemeen recht.";

"Les Ministres et autorités administratives, en ce qui les concerne, sont tenus de pourvoir à l'exécution du présent arrêt. Les huissiers de justice à ce requis ont à y concourir en ce qui concerne les voies de droit commun.";

"Les Ministres et autorités administratives, en ce qui les concerne, sont tenus de pourvoir à l'exécution de la présente ordonnance. Les huissiers de justice à ce requis ont à y concourir en ce qui concerne les voies de droit commun.";

"Die Minister und die Verwaltungsbehörden haben, was sie anbetrifft, für die Vollstreckung der vorliegenden Anordnung zu sorgen. Die dazu angeforderten Gerichtsvollzieher haben betreffs der gemeinrechtlichen Zwangsmittel ihren Beistand zu leisten.";

"Die Minister und die Verwaltungsbehörden haben, was sie anbetrifft, für die Vollstreckung dieses Beschlusses zu sorgen. Die dazu angeforderten

Gerichtsvollzieher haben betreffs der gemeinrechtlichen Zwangsmittel ihren Beistand zu leisten."

Les expéditions sont délivrées par le greffier en chef, qui les signe et les revêt du sceau du Conseil d'État.

Art. 51. En cas de cassation, l'affaire est renvoyée, s'il échet, devant la juridiction dont la décision a été cassée.

Le greffier en chef envoie une expédition de l'arrêt avec le dossier à la juridiction. En cas de renvoi, la juridiction est saisie de plein droit par cet envoi.

L'arrêt est transcrit sur les registres de la juridiction dont la décision a été cassée; mention en est faite en marge de la décision cassée.

Chapitre VII - Dispositions finales

Art. 52. L'article 17, 2°, en ce qu'il vise les frais et les dépens, à 4°, de la loi du 15 septembre 2006 réformant le Conseil d'État et créant un Conseil du contentieux des étrangers entre en vigueur le 1er décembre 2006, en ce qui concerne les recours visés à l'article 14, § 2, des lois coordonnées.

Art. 53. L'article 38 du règlement général de procédure est abrogé.

Gerichtsvollzieher haben betreffs der gemeinrechtlichen Zwangsmittel ihren Beistand zu leisten."

De expedities worden afgeleverd door de hoofdgriffier, die ze ondertekent en het zegel van de Raad van State erop aanbrengt.

Art. 51. In geval van cassatie wordt in voorkomend geval de zaak verwezen naar het rechtscollege waarvan de beslissing is verbroken.

De hoofdgriffier stuurt een expeditie van het arrest met het dossier naar het rechtscollege. In geval van verwijzing wordt de zaak van rechtswege aanhangig gemaakt bij het rechtscollege.

Het arrest wordt overgeschreven in de registers van het rechtscollege waarvan de beslissing is verbroken; melding ervan wordt gemaakt op de kant van de verbroken beslissing.

Hoofdstuk VII - Slotbepalingen

Art. 52. Artikel 17, 2°, in zoverre het de kosten en uitgaven betreft, tot 4°, van de wet van 15 september 2006 tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen treedt in werking op 1 december 2006 wat betreft de beroepen bedoeld in artikel 14, § 2, van de gecoördineerde wetten.

Art. 53. Artikel 38 van de algemene procedureregeling wordt opgeheven.

Art. 54. À l'arrêté royal du 7 juillet 1997 relatif à la publication des arrêts du Conseil d'État sont apportées les modifications suivantes:

1° dans l'intitulé, les mots "des arrêts" sont remplacés par les mots "des arrêts et des ordonnances de non-admission" ;

2° à l'article 1er, les mots "des arrêts" sont remplacés par les mots "des ordonnances de non-admission en cassation et des arrêts" et les mots "de la loi du 15 décembre 1980" sont remplacés par les mots "des lois" ;

3° l'article 2, alinéa 1er, est remplacé par la disposition suivante :

"Toute partie à un litige porté devant le Conseil d'État peut requérir à tout moment de la procédure et, le cas échéant, jusqu'à la clôture des débats, que lors de la publication de l'ordonnance de non-admission ou de l'arrêt, l'identité des personnes physiques ne soit pas mentionnée dans cette publication." ;

4° à l'article 2, alinéa 2, les mots "de l'arrêt" sont remplacés par les mots "de l'ordonnance de non-admission ou de l'arrêt" ;

Art. 54. In het koninklijk besluit van 7 juli 1997 betreffende de publicatie van de arresten van de Raad van State worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het opschrift worden de woorden "van de arresten" vervangen door de woorden "van de arresten en de beschikkingen van niet-toelaatbaarheid";

2° in artikel 1 worden de woorden "van de arresten" vervangen door de woorden "van de beschikkingen van niet-toelaatbaarheid in cassatie en van de arresten" en worden de woorden "van de wet van 15 december 1980" vervangen door de woorden "van de wetten";

3° artikel 2, eerste lid, wordt vervangen als volgt :

"Iedere partij bij een geschil dat bij de Raad van State aanhangig wordt gemaakt kan op elk moment van de rechtspleging en, in voorkomend geval, totdat de debatten gesloten worden, eisen dat bij de publicatie van de beschikking van niet-toelaatbaarheid of van het arrest de identiteit van de natuurlijke personen niet mede wordt gepubliceerd.";

4° in artikel 2, tweede lid, worden de woorden "van het arrest" vervangen door de woorden "van de beschikking van niet-toelaatbaarheid of van het arrest";

5° à l'article 3, alinéa 1er, le mot "arrêts" est remplacé par les mots "ordonnances de non-admission ou arrêts" et les mots "de la loi précitée du 15 décembre 1980" sont remplacés par les mots "des lois visées à l'article 1er" ;

6° aux articles 4 et 6, les mots "arrêts" sont remplacés par les mots "ordonnances de non-admission ou arrêts".

Art. 55. Dans l'arrêté royal du 9 juillet 2000 portant règlement de procédure particulier au contentieux des décisions relatives à l'accès au territoire, au séjour, à l'établissement et à l'éloignement des étrangers sont abrogés :

1° l'article 2, 4° ;

2° l'article 31 ;

3° dans l'article 39, les mots "ou de recours en cassation".

Art. 56. Le présent arrêté s'applique aux recours en cassation introduits à partir du 1er décembre 2006.

Toutefois, les articles 3 à 6 ne sont pas applicables aux recours en cassation introduits à partir du 1er décembre 2006 contre des décisions juridictionnelles notifiées avant cette date.

Art. 57. Le présent arrêté entre en vigueur le 1er décembre 2006.

5° in artikel 3, eerste lid, wordt het woord "arresten" vervangen door de woorden "beschikkingen van niet-toelaatbaarheid of arresten" en worden de woorden "de voormelde wet van 15 december 1980" vervangen door de woorden "de wetten bedoeld in artikel 1";

6° in de artikelen 4 en 6 worden de woorden "de arresten" vervangen door de woorden "de beschikkingen van niet-toelaatbaarheid of de arresten".

Art. 55. In het koninklijk besluit van 9 juli 2000 houdende bijzondere procedureregeling inzake geschillen over beslissingen betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen worden opgeheven:

1° artikel 2, 4°;

2° artikel 31;

3° in artikel 39, de woorden "of cassatieberoepen".

Art. 56. Dit besluit is van toepassing op de cassatieberoepen ingesteld vanaf 1 december 2006.

De artikelen 3 tot 6 zijn evenwel niet van toepassing op de cassatieberoepen die vanaf 1 december 2006 zijn ingesteld tegen rechterlijke beslissingen die vóór die datum ter kennis zijn gebracht.

Art. 57. Dit besluit treedt in werking op 1 december 2006.

Art. 58. Notre ministre qui a l'intérieur dans ses attributions et Notre ministre qui a les finances dans ses attributions sont chargés, chacun en ce qui le concerne, de l'exécution du présent arrêté.

Art. 58. Onze minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken en Onze minister bevoegd voor Financiën zijn, ieder wat hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.

L'assemblée générale de la section de législation était composée de

De algemene vergadering van de afdeling wetgeving was samengesteld uit

Messieurs
de Heren

R. ANDERSEN,

premier président du Conseil d'État,
eerste voorzitter van de Raad van State,

M. VAN DAMME,
Y. KREINS,

présidents de chambre,
kamervoorzitters,

P. LIÉNARDY,
J. BAERT,
J. SMETS,
P. VANDERNOOT,
J. JAUMOTTE,

conseillers d'État,
staatsraden,

B. SEUTIN,
W. VAN VAERENBERGH,

J. KIRKPATRICK,
J. VELAERS,

assesseurs de la section de législation,
assessoren van de afdeling wetgeving,

Madame
Mevrouw
Monsieur
de Heer

D. LANGBEEN,

greffier en chef,
hoofdgriffier,
greffier assumé,
toegevoegd griffier.

M. FAUCONIER,

Les rapports ont été rédigés par
MM. P. GILLIAUX et R. AERTGEERTS, premiers
auditeurs chefs de section.

De verslagen werden uitgebracht door de
HH. P. GILLIAUX en R. AERTGEERTS, eerste
auditeurs- afdelingshoofden.

La concordance entre la version française et la
version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle
de M. J. JAUMOTTE.

De overeenstemming tussen de Franse en de
Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht
van de H. J. JAUMOTTE.

LE GREFFIER EN CHEF - DE HOOFDGRIFFIER

LE PREMIER PRÉSIDENT - DE EERSTE
VOORZITTER,

D. LANGBEEN

R. ANDERSEN